

Huovinen Hanna, Virrankari Anne

VARHAISNUORTEN ELÄMÄNTAVAT

Draama päihdeinterventiona

Opinnäytetyö

Kajaanin ammattikorkeakoulu

Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala

Hoitotyön koulutusohjelma

Syksy 2006

“ Nuoruus on elämänvaihe ja mielentila:

rusottavia poskia,

punaisia huulia, norjia polvia,

pitkiä sääriä ja kokeilua,

etsimistä, tahtoa, mielikuvitusta, tunteiden voimaa

- elämän syvien lähteiden raikkautta”.

- tuntematon-

Kajaanin

ammattikorkeakoulu

OPINNÄYTETYÖ TIIVISTELMÄ

Koulutusala Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala	Koulutusohjelma Hoitotyön koulutusohjelma
Tekijä(t) Hanna Huovinen ja Anne Virrankari	
Työn nimi Varhaisnuorten elämäntavat, draama päihdeinterventiona □ □	
Vaihtoehtoiset ammattiopinnot Terveydenhoitaja, sairaanhoitaja	Ohjaaja(t) Maija-Liisa Laitinen, Seppo Jonninen
	Toimeksiantaja Kajaanin kaupungin nuorisotoimi
Aika Syksy 2006	Sivumäärä ja liitteet 44+9
<p>Nuoruusikä on ratkaisevaa aikaa, jolloin nuori muodostaa omat terveystottumuksensa. Tupakointi on alkoholin käytön ohella nuorille eräänlainen kypsymissymboli ja rajanylistys aikuisuuteen. Nuorten päihteiden käyttö on lisääntynyt huomattavasti viime vuosina. Nuorten parissa työskentelevät ovat huolissaan päihteiden käytön vaikutuksista nuorten elämään. Päihteiden käyttö ilmenee nuorten hyvinvoinnissa ja sitä kautta heijastuu myös erilaisina ongelmina koulussa, kotona sekä vapaa-ajalla.</p> <p>Opinnäytetyömme tavoitteena oli kerätä tietoa siitä, millaiseksi Kajaanin Keskuskoulun nuoret kokevat draaman päihdekasvatusmenetelmänä. Opinnäytetyömme tarkoituksena oli selvittää asiantuntijaryhmälle nuorten käsitystä draamaesityksen vaikuttavuudesta. Opinnäytetyömme liittyy Kajaanin kaupungin nuorisotoimen kansainväliseen Euregio Karelia Naapuruusohjelma-projektiin. Hankkeen tarpeellisuus on lähtöisin kajaanilaisten, kostamuslaiden ja kalevalaisten varhaisnuorten vanhemmista sekä heidän huolestaan, joka koskee lasten elämäntapoja. Projektin yleistavoitteena on aikaan saada keskustelua terveitten elämäntapojen eduista. Toimeksiantaja on Kajaanin kaupungin nuorisotoimi.</p> <p>Keräsimme tutkimusaineiston videoitun draamaesityksen " Ystävän Varjo " jälkeen kyselylomakkeella, joka sisälsi strukturoituja, puolistrukturoituja ja avoimia kysymyksiä. Kyselyn toteutimme toukokuussa 2006 Kajaanin Keskuskoulun vanhempainillassa ja lisäksi teimme erillisen kyselyn 7-luokan oppilaille toukokuun lopussa 2006.</p> <p>Opinnäytetyön tutkimusmenetelmä oli kvantitatiivinen. Aineiston analysoimme Microsoft Excel- taulukkolaskenta ohjelmalla. Avoimien kysymysten vastaukset analysoimme induktiivisella sisällön analyysillä. Tulokset esitämme frekvensseinä , suorilla lainauksilla sekä kuvioiden avulla.</p> <p>Opinnäytetyömme tuloksista ilmeni, että Kajaanin Keskuskoulun varhaisnuoret pitivät draamaesitystä parempana vaihtoehtona kuin perinteisiä "kalvosulkeisia". Draamaesitys ei innoittanut heitä kokeilemaan tupakointia ja alkoholin käyttöä.</p>	
Kieli	suomi
Asiasanat	varhaisnuori, terveys, terveyden edistäminen, terveelliset elämäntavat, päihteet ja ehkäisevä päihdetyö
Säilytyspaikka	☒ Kajaanin ammattikorkeakoulun Kaktus-tietokanta ☒ Kajaanin ammattikorkeakoulun kirjasto

School Health and Sports	Degree Programme Nursing care
Author(s) Huovinen Hanna, Virrankari Anne	
Title Modes of Life of Persons in Their Early Youth, Drama as an Anti-Intoxicant Intervention	
Optional Professional Studies Public health nursing Long-term nursing	Instructor(s) Majja-Liisa Laitinen, Seppo Jonninen Commissioned by Youth welfare work, City of Kajaani
Date Autumn 2006	Total Number of Pages and Appendices 44+9
<p>Youth is a critical time: then a young person forms his/her health habits. Smoking and consumption of alcohol are kind of maturation symbols for young people: they serve as a crossing of the bounds into adulthood. In the past few years, the abuse of intoxicants has considerably increased among young people. Those who work with them are concerned about the effects of intoxicant abuse on their lives. The consumption of intoxicants affects the well-being of young people and is thus reflected in the form of various problems at school, at home and in leisure time.</p> <p>The aim of this thesis was to gather information on how young people studying in Kajaanin Keskuskoulu felt about drama as an anti-intoxicant intervention. The goal was to report to a group of specialists on the impressions drama had made on the young people. The thesis is connected with an international Euregio Karelia Neighbourhood programme project run by the youth welfare work section of the city of Kajaani. The idea for the necessity of such a project was given by the parents of persons in their early youth living in Kajaani, Kostamus and Kalevala and by their concern for the children's modes of living. The overall purpose of the project is to evoke talk about the benefits of a healthy way of living. The project was assigned by the youth welfare section of the city of Kajaani.</p> <p>After a videotaped drama called 'The Shadow of a Friend' the research material was gathered by means of a questionnaire which contained structured, semi-structured and open questions. The questionnaire was performed in May 2006 at a parent-teacher meeting held in Kajaanin Keskuskoulu. In addition, a separate questionnaire was given to the 7th form pupils in late May 2006.</p> <p>This thesis used a quantitative research method, and the material was analyzed by means of a Microsoft Excel tabular calculation programme. The replies to the open questions were analyzed with the method of inductive content analysis. The findings were shown in the form of frequencies, direct citations and figures.</p> <p>The results indicated that the pupils of Kajaani Keskuskoulu living in their early youth preferred drama to a traditional 'transparency drill'. The drama did not inspire them to try smoking and alcohol.</p>	
Language of Thesis	Finnish
Keywords	Person in early youth, health, health promotion, health way of living, intoxicants and preventive anti-intoxicant work
Deposited at	☒ Kaktus Database at Kajaani Polytechnic Library ☒ Library of Kajaani Polytechnic

SISÄLLYS

1	JOHDANTO	1
2	TEOREETTISET LÄHTÖKOHDAT	3
	2.1 Keskeiset käsitteet	4
	2.1.1 Varhaisnuori	6
	2.1.2 Terveys	6
	2.1.3 Terveyden edistäminen	7
	2.1.4 Terveelliset elämäntavat	7
	2.2 Pähhteet	8
	2.2.1 Tupakka	8
	2.2.2 Alkoholi	9
	2.2.3 Nuuskaaminen	10
	2.2.4 Liimat ja liuottimet	10
	2.2.5 Lääkkeiden väärinkäyttö	11
	2.3 Ehkäisevä päihdetyö	11
	2.3.1 Interventio	12
	2.3.2 Elämyksiin perustuva päihdevalistus	12
	2.3.3 Päihdeinterventiomallina draama	13
3	TUTKIMUSONGELMAT	15
4	TUTKIMUKSEN TOTEUTTAMINEN	16
	4.1 Aineiston keruu	16
	4.2 Aineiston käsittely ja analyysi	17
5	TUTKIMUSTULOKSET	18
	5.1 Varhaisnuorten kokemukset draamasta päihdekasvatusmenetelmänä	18
	5.2 Draamaesityksen edut verrattuna muihin päihdekasvatusmenetelmiin	19
	5.3 Draamaesityksen vaikuttavuus varhaisnuorten tupakointi- ja alkoholikokeiluihin	19
	5.4 Vanhempien tietoisuus ja suhtautuminen lastensa tupakointiin ja alkoholin käyttöön	20
	5.5 Vanhempien mielipide draamasta varhaisnuorten päihdekasvatusmenetelmänä	21
	5.6 Vanhempien mielipide draamaesityksen vaikuttavuudesta varhaisnuorten päihdekokeiluun	22

5.7 Varhaisnuorten taustatiedot	23
5.7.1 Varhaisnuorten ystävien määrä ja niiden merkitys	23
5.7.2 Missä varhaisnuoret tapaavat kavereitaan ja viettävät aikaansa	24
5.7.3 Harrastukset ja liikunta vapaa-aikana	24
5.7.4 Kotona ja koulussa viihtyminen	25
5.7.5 Nukkumaanmeno-aika ja nukkuminen	25
5.7.6 Tupakoinnin ja alkoholin kokeilu	26
5.7.7. Draamaesityksen vaikuttavuus terveisiin elämäntapoihin	28
5.8 Vanhempien taustatiedot	28
5.9 Vanhempien ajatuksia ”Ystävän varjo” -esityksestä	28
5.10 Muita havaintoja vanhempien vastauksista	29
5.11 Yhteenveto tuloksista	30
6 VERTAILU AIEMMAN OPINNÄYTETYÖN TULOKSIIN	31
6.1 Kuudennen luokan tulosten vertailu	31
6.2 Seitsemännen luokan tulosten vertailu	32
7 POHDINTA	34
7.1 Luotettavuus	34
7.2 Eettisyys	36
7.3 Opinnäytetyöprosessi	37
7.4 Kostamuksen kysely	39
7.5 Jatkotutkimusaiheet	41
LÄHTEET	42
LIITELUETTELO	45

1 JOHDANTO

Nuoren kehitykseen ja kasvuun vaikuttaa kypsyminen, jonka taustalla ovat perimä, ympäristö ja oma aktiivisuus. Nuoren tulee saada osakseen rakkautta, ymmärrystä, turvaa ja hellyyttä kasvun ja kehityksen vaiheessa. Nuoren itsenäisyyttä, luovuutta ja kasvamista vastuullisuuteen tulee tukea. Hän tarvitsee tuekseen aikuisen, joka kuuntelee, ottaa huomioon ja auttaa nuorta löytämään omat vahvuutensa. Nuori tarvitsee suotuisan kasvuympäristön sekä turvalliset ja lämpimät ihmissuhteet kasvun ja kehityksen tueksi. (Aaltonen, Ojanen, Vihunen & Vilén 2003, 15.)

Varhaisnuorille ehkäisevä päihdetyö on osa myönteisten kasvuedellytysten tukemista. Vanhemmilla ja nuorten parissa työskentelevillä on tärkeä tehtävä nuorten kasvatuksessa. Näin he tarvitsevat voimia ja selkeän toimintamallin tehtävänsä tueksi. Lapsissa ja nuorissa on meidän tulevaisuus. (Tampereen kaupungin sosiaali- ja terveystoimi 1998.) Lasten ja nuorten hyvinvointi on tärkeää meille molemmille. Läheiseksi aiheen tekee se, että meillä molemmilla on lapsia, joille haluaisimme turvata ja luoda hyvän, turvallisen ja rakastavan kasvuympäristön.

Opinnäytetyömme liittyy Kajaanin kaupungin nuorisotoimen kansainväliseen Euregio Karelia Naapuruusohjelma-projektiin. Toimeksiantajanamme toimii Kajaanin kaupungin nuorisotoimi. Yhteyshenkilönämme toimii nuorisotyöntekijä, yhteisöpedagogi Seppo Jonninen. Hankkeen tarpeellisuus on lähtöisin Kajaanilaisten, Kostamuslaisten ja Kalevalaisten varhaisnuorten vanhemmista sekä heidän huolestaan, joka koskee lasten elämäntapoja. Kajaanista mukana on Keskuskoulun 6. luokka ja myös edellisen vuoden kuudennen luokan oppilaat, jotka ovat nyt seitsemännellä luokalla.

Opinnäytetyön aihe on ajankohtainen, koska kouluterveystutkimuksen 2005 mukaan kainuulaisten nuorten alkoholin käyttö on lisääntynyt. Vaikka tupakointi onkin vähentynyt nuorten keskuudessa, tupakoivien nuorten osuus on silti suuri, n. 18 %. Tutkimuksemme antaa Kajaanin kaupungille ja Kostamuksen koululle tietoa, jonka avulla pyritään vaikuttamaan nuorten päihdevalistuksen toimivuuteen ja terveisiin elämäntapoihin.

Alkuperäisen suunnitelman mukaan tutkimuksessamme piti olla mukana myös Kostamuksen Lit´zin koulu. Monista yrityksistä huolimatta emme kuitenkaan saaneet kyselytuloksia kyseiseltä koululta riittävän ajoissa. Tämän takia opinnäytetyömme luonne muuttui paljon.

Opinnäytetyön tavoitteena on kerätä tietoa siitä, millaiseksi nuoret kokevat draaman päihdekasvatusmenetelmänä. Opinnäytetyön tarkoituksena on selvittää asiantuntijaryhmälle nuorten käsitystä draamaesityksen vaikuttavuudesta. Asiantuntijaryhmä tuottaa tutkimuksen tulosten perusteella keskusteluaineistoa vanhempainiltoihin. Asiantuntijaryhmän tuottama aineisto keskustelujen pohjaksi on yhteneväinen rajan molemmin puolin varhaisnuortenparissa työskenteleville.

Opinnäytetyössä tarkastelemme päihdeinterventiomallia keinona, nuorten päihdeiden käytön ennaltaehkäisyssä. Päihdeinterventio määritellään ohjattuna väliintulona, joka tulee ulkoapäin ja jolla pyritään vaikuttamaan nuoren tai ryhmän käyttäytymiseen (<http://nmi.jyu.fi/koulutus/pdf/FT%20Kristiina%20Huhtanen> 2005). Opinnäytetyön päihdeinterventiomalli on elämyksiin perustuva, nuorille ja heidän vanhemmilleen esitettävä valistusnäytelmä, jonka pohjalta oppilaat ja vanhemmat keskustelevat päihdeistä ja niiden vaikutuksista.

Opinnäytetyössä jatkamme Syrjäsen ja Patrosen (2005) aloittamaa selvitystä terveistä elämäntavoista ja päihteisiin suhtautumisesta Kajaanin keskuskoulun ja Kostamuksen Litzi-koulun 5.- ja 6.luokkalaisilla. Opinnäytetyössään he ovat tutkineet varhaisnuorten elämäntapoja, koettua terveyttä ja suhtautumista päihteisiin. Syrjäsen ja Patrosen opinnäytetyö liittyi Interreg IIIA- ohjelmaan, jonka yleistavoitteena oli saada aikaan keskustelua terveitten elämäntapojen eduista. Heidän opinnäytetyön tulosten perusteella tehdyn draamaesityksen pohjalta me tutkimme, onko draamaesityksellä vaikutusta nuorten päihdekäyttämiseen ja terveellisiin elämäntapoihin.

Opinnäytetyön keskeiset käsitteet ovat varhaisnuori, terveys, terveyden edistäminen, terveelliset elämäntavat, päihde, ehkäisevä päihdetyö, interventio, elämyksiin perustuva päihdevaistus ja päihdeinterventiomallina draama, jotka määritellään käsitteiden yhteydessä.

2 TEOREETTISET LÄHTÖKOHDAT

Opinnäytetyössämme tutkimme varhaisnuorille suunnatun draamaesityksen vaikutuksia nuorten terveisiin elämäntapoihin. Draamaesityksestä on tehty ”valistusvideo” nimeltään Ystävän Varjo, jonka tarkoituksena on herättää keskustelua nuorten terveistä elämäntavoista.

Draaman käsikirjoitukseen sekä sen näyttelemiseen ovat nuoret itse saaneet osallistua. Esitys on tehty nuorten ehdoilla nuorille. Alkuperäisen käsikirjoituksen on tehnyt opiskelija (Oulun Yliopisto) Ella Kiviniemi, Syrjäsen ja Patrosen opinnäytetyön (2005) tulosten pohjalta. Draamaesityksen muokkauksesta toteutettavaan muotoon on vastannut nuorisotoimen työryhmä yhdessä Kiviniemen kanssa. Draamaesityksen tuottamisesta on vastannut Haapaveden opisto. Nuorten keskuudesta ovat löytyneet näyttelijät, joilla on myös harrastelijateatteri taustaa.

Draamaesitys ”Ystävän Varjo” on tarina nuorista nuorille, jonka käsikirjoitus on lähtöisin nuorten omien kokemusten pohjalta. Draamaesityksen päähenkilöinä ovat Julia ja Emma, jotka ovat siirtymässä peruskoulun 7. luokalle. Tyttöillä moni asia muuttuu syksyn aikana, joka vaikuttaa myös heidän ystävyYTEEN. Julia on ahkera koulussa ja jatkaa harrastuksiaan. Emman kesällä kokemat ulkoiset ja sisäiset muutokset ovat saaneet hänet syksyn aikana kokeilemaan tupakointia ja alkoholin käyttöä. Viikonloput kuluvat kotibileissä, jossa myös Emman ihastus kulkee. Alkoholia riittää ja tupakkaa saa kun haluaa. Ensimmäisissä bileissä Julia tuntee itsensä ulkopuoliseksi, koska hän ei halua maistella alkoholia tai tupakkaa. Lopulta uteliaisuus vie voiton ja eräissä kotibileissä Julia nauttii runsaasti alkoholia ja ottaa lisäksi lääkkeitä. Julia katoaa kaveriporukasta ja löytyy sammuneena lumihangesta. Toiset nuoret olivat hädissään Julian kohtalosta. Tarina päättyy siihen, kun yksi nuorista soittaa hätäkeskukseen.

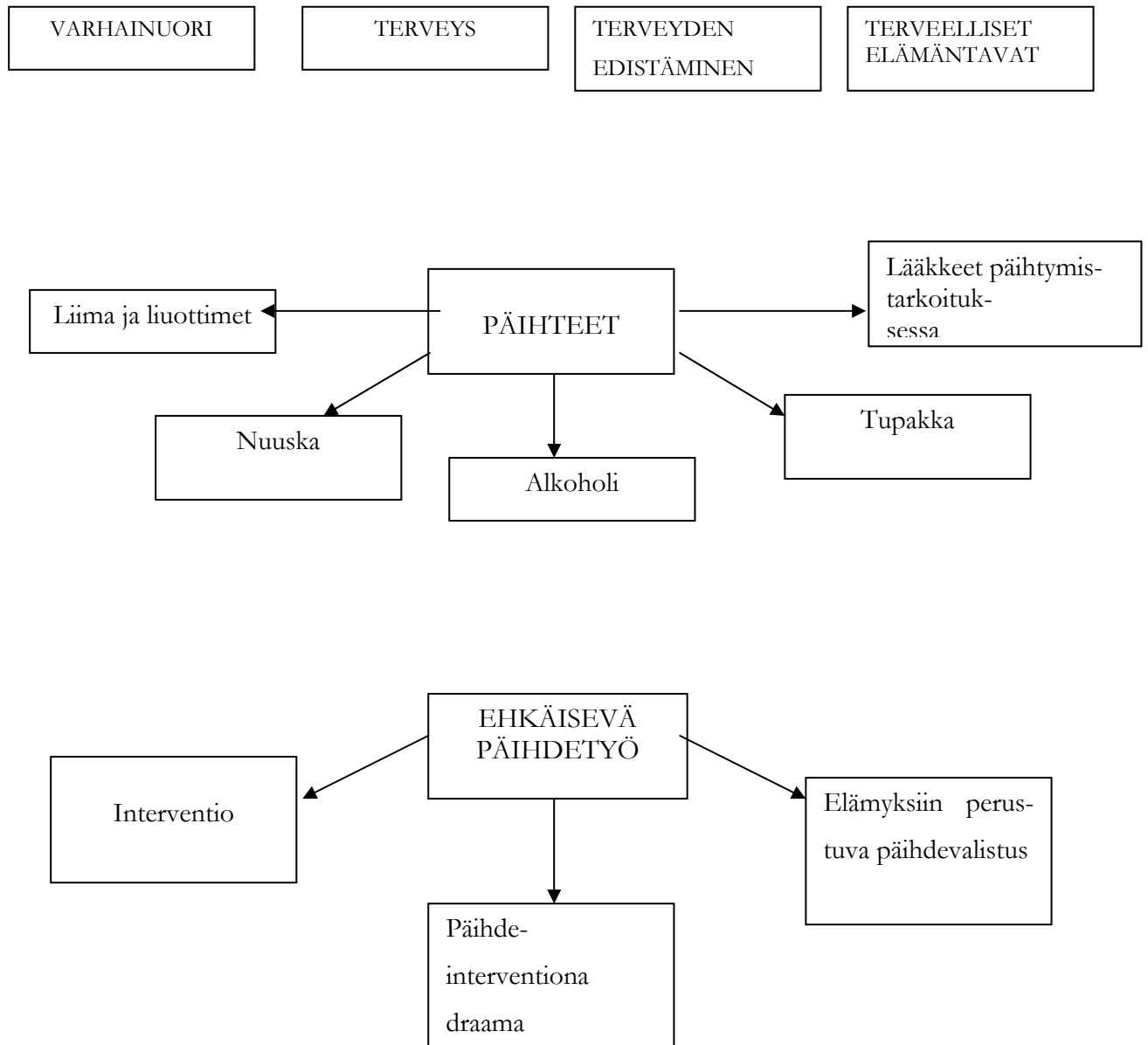
Opinnäytetyömme tulosten pohjalta asiantuntijaryhmä tekee keskusteluaineiston vanhempainltoja varten. Asiantuntijanryhmään kuuluu projektin ohjausryhmä, kuraattori, terveydenhoitaja, opettaja ja nuorisotyöntekijät.

2.1 Keskeiset käsitteet

Opinnäytetyömme keskeisiä käsitteitä ovat varhaisnuori, terveys, terveyden edistäminen, terveelliset elämäntavat, ehkäisevä päihdetyö, interventio, päihdeinterventiomallina draama. Opinnäytetyössämme emme käsittele huumeita, koska Kajaanin kaupungin nuorisotoimi on jättänyt huumeet pois interventiostaan.

Opinnäytetyön vanhemmille suunnatussa kyselylomakkeessa ja vanhempien tuloksissa käytämme varhaisnuoresta käsitettä lapsi, koska opinnäytetyön tilaaja halusi käytettävän edellä mainittua käsitettä kyseisessä kyselyssä. Varhaisnuorten tuloksia esittäessä käytämme kuitenkin käsitettä varhaisnuori. Seuraavassa kaaviossa (Kaavio 1) ilmenee opinnäytetyön keskeiset käsitteet.

KESKEISET KÄSITTEET

Kaavio 1. Opinnäytetyön keskeiset käsitteet

2.1.1 Varhaisnuori

Varhaisnuori ei ole enää lapsi, muttei vielä nuori aikuinenkaan. Varhaisnuori elää sitä elämänvaihetta, jota kuvastaa voimakas itsenäistymisen tarve. Varhaisnuorelle kaverit merkitsevät paljon ja heistä varhaisnuori peilaa itseään. Kavereiden kautta varhaisnuori vahvistaa itseuntoaan. Ryhmään kuulumisen helpottaa varhaisnuoren irrottautumista vanhemmista ja samalla etäisyyden ottoon liittyvä yksinäisyydentunne lievittyy. Monet itsestäänselvyydet joutuvat puntariin, kysellään ja etsitään vastauksia elämän suuriin kysymyksiin. (Laine 2002, 107 - 108.)

Varhaisnuoruus määritellään alkavaksi puberteetin käynnistymisestä. Varhaisnuorella tapahtuu elimistössä hormonaalisia muutoksia, jotka saavat aikaan kasvupyrähdyksen ja sekundaaristen sukupuoliominaisuuksien kehittymisen. Tällaiset muutokset voivat vaikeuttaa varhaisnuoren kehon hallintaa ja aiheuttaa lapsuuden ruumiinkuvan hajoamisen. (Laine 2002, 102.)

2.1.2 Terveys

WHO:n vuodelta 1946 olevan määritelmän mukaan terveys on täydellisen fyysisen, psyykkisen ja sosiaalisen hyvinvoinnin tila, ei pelkästään sairauden ja raihnaisuuden puuttumista (www.coronaria.fi/vaihe3/yle/kl/vuosikirja/vuosikirja2004/Terveyspolitiikka). Alunperin terveys-sanaa on käytetty tarkoittamaan ihmisen kokonaisuutta. Terveyttä on pidetty voimavarana, toimintakyknä, ominaisuutena, tasapainona ja kyknä sopeutua ja selviytyä. Nykyään terveyttä ei pidetä pelkästään elämäntavoitteena vaan jokapäiväisenä elämän voimavarana. (Vertio 2003, 26 - 27.)

Terveyttä tulee tarkastella eri elämäntilanteiden näkökulmista havaitsemalla tärkeät siirtymävaiheet, kriittiset ajanjaksot ja auttamalla ihmisiä selviytymään niistä mahdollisimman hyvin, koska terveys on pikemminkin prosessi kuin tila. Prosessina terveys merkitsee sitä, että monet terveydentilan muutokset ovat palautuvia ja niihin voidaan siten vaikuttaa. (<http://www.terveys2015.fi>.)

2.1.3 Terveyden edistäminen

WHO:n (1986) määritelmän mukaan ”*terveyden edistäminen on prosessi, jolla pyritään lisäämään ihmisten mahdollisuuksia hallita ja parantaa terveyttään*” (www.lts.fi/filearc/8_45_50.pdf).

Terveyden edistämisen toimintatarkoituksena on parantaa ihmisten mahdollisuuksia oman ja ympäristönsä terveydestä huolehtimisessa. Terveyden edistäminen on myös terveyden edellytysten parantamista yksilön, yhteisön ja yhteiskunnan kannalta. Toimintana terveyden edistäminen lisää ihmisten mahdollisuuksia terveytensä hallintaan ja sen parantamiseen. (Vertio 2003, 29 - 30.)

Tärkeimmät terveyden osatekijät ovat taloudellisia, yhteiskunnallisia ja ympäristötekijöitä. Näihin tekijöihin yksilön ja yhteisön on usein vaikea vaikuttaa, jonka vuoksi terveyden edistämisen päätarkoituksena on lisätä ihmisten omia mahdollisuuksia hallita omaan terveyteensä vaikuttavia elämäntilanteita. (Ewles & Simnett 1995, 19.)

2.1.4 Terveelliset elämäntavat

Lapsena ja nuorena omaksutut elämäntavat luovat hyvän perustan terveydelle ja ennaltaehkäisevät ravinnosta aiheutuvia kansantauteja, kuten sydän- ja verisuonisairauksia, osteoporoosia ja lihavuutta (Lyytikäinen 2000, 358).

Monipuolinen ravinto on terveyttä edistävän ravitsemuksen kulmakivi. Terveyden kannalta ruoka-aineita, joiden käyttöä tulisi välttää tai ainakin rajoittaa ovat kovetetut rasvat, tyydyttyneet rasvahapot, virvoitusjuomat, nitraatit ja alkoholi. (Renfors, Litmanen & Lähdesmäki 2003, 36 - 37.) Murrosiässä nuorten ravinnon tarve kasvaa. Etenkin pojilla ravinnontarve on suurempi kuin tytöillä, koska pojat ovat fyysisesti aktiivisempia ja kuluttavat enemmän energiaa kuin tytöt. Ravinnontarve on kuitenkin hyvin yksilöllistä ja se riippuu myös fyysisestä aktiivisuudesta sekä kasvun ja kehityksen vaiheesta. (Aaltonen ym. 2003, 133.)

Unella tarkoitetaan ajoittaista, tahdonalaista tietoisuuden menettämistä. Riittävä ja säännöllinen uni on ihmiselle välttämätöntä. (Renfors ym. 2003, 9.) Unen aikana solut uusiutuvat ja

kuona-aineet poistuvat elimistöstä. Lisäksi unella on tärkeä merkitys hivenaineiden ja hormonien kiertokululle. (http://www.nyyti.fi/linkit_ja_artikkelit/)

Oppimisen perusedellytys on *hyvä vireystila*. Väsyminen vaikeuttaa uuden oppimista ja muistamista, uni on tärkeää myös kasvun ja tunne-elämän kehittymisen kannalta. (Saarenpää-Heikkilä 2000, 304.) Lapsen nukkuessa hänen aivonsa säästävät energiaa ja valmistautuvat tulevaan päivään (<http://uni.ego.fi/merkitys.html>).

Riittävä liikunta turvaa lapsen kehityksen ja liikunnallisten perustaitojen oppimisen. Liikunta tukee oppimista, lapsen itsetuntoa ja sosiaalisuutta. (<http://www.nuorisuomi.fi>) Liikunnan on todettu edistävän lapsen fyysistä ja psyykkistä terveyttä ja auttavan lasta kehittymään ikäkautensa edellyttämällä tavalla (Vertio 2003, 74).

2.2 Päihteet

Sana päihde on yleisnimitys kemiallisille aineille, jotka aiheuttavat päihtymyksen tunteen ja/tai humalatilaa joutuessaan elimistöön. Päihteet vaikuttavat eri tavoin joutuessaan ihmisen kehoon. Vaikutus riippuu mm. käytetystä aineesta, aineen määrästä, käyttötavasta, käyttäjän iästä sekä kehon koosta. (Dahl & Hirschovits 2002, 5.)

Päihteillä on erittäin merkittävä vaikutus nuorten terveyteen. Alaikäisten päihteiden käytöstä keskustellaan paljon kodeissa, kouluissa ja niiden toimijoiden kesken, jotka työskentelevät varhaisnuorten parissa. (Kylmänen 2005, 5.) Laajan määritelmän mukaan päihteisiin kuuluvat kaikki aineet, joilla ihminen saa muutettua tajunnantilaansa (<http://www.avoin.helsinki.fi/laaketiede/>). Päihteet voidaan jaotella laillisesti saataviin (ns. sosiaaliset päihteet) ja huumeisiin (Renfors ym. 2003, 95). Opinnäytetyössämme käsittelemme tupakointia, alkoholin käyttöä, nuuskaamista, imppaamista sekä lääkkeiden väärinkäyttöä.

2.2.1 Tupakka

Vuoden 2000 kouluterveyskyselyn tulosten mukaan 28% kainuulaisista 8. ja 9. luokan oppilaista tupakoi päivittäin. Vuonna 2005 tehdyn kouluterveyskyselyn mukaan kainuulaisten op-

pilaiden tupakointi on vähentynyt 10 %. Kuitenkin tupakoivien oppilaiden määrä on suuri (18%).(<http://www.stakes.fi/kouluterveys/kalvot/maakunta/kainuu.pdf>.)

Nuoret pitävät tupakointia välivaiheena elämässään. Tupakoinnin aiheuttama nikotiiniriippuvuus tulee usein yllätyksenä nuorelle. (<http://www.stakes.fi/kouluterveys>.) Nikotiiniriippuvuus kehittyy nopeasti fyysiseksi sekä psyykkiseksi, josta irtipääsy ei yksin onnistu. Nikotiinilla on lamaavia että stimuloivia vaikutuksia samanaikaisesti. (Renfors ym. 2003, 102.)

Tupakoinnin haitat ovat laaja-alaisia ja terveyshaitat kiistattomia. Tupakointi lisää erityisesti sydän- ja verisuonitauteja, syöpää ja hengityselimiä rappeuttavia sairauksia. Tupakointi altistaa hengitystie- ja korvatulehduksille ja näkyvinä haittoina ilmenee ihon sekä hampaiden värin muutoksia. (Renfors ym. 2003, 103.)

Nuorilla tupakointi vaikuttaa pituuskasvuun. Tupakointi alentaa myös yleistä suorituskkyä ja näin ollen heikentää kestävyyttä. Tupakointi voi estää nuoren keuhkojen kehittymisen täyteen mittaan ja sen seurauksena alentaa niiden toimintakykyä. (<http://www.tupakka.org/>.)

2.2.2 Alkoholi

Alkoholipitoisella aineella tarkoitetaan sellaista ainetta tai tuotetta, joka sisältää enemmän kuin 2,8 tilavuusprosenttia etyylialkoholia (<http://www.finlex.fi/fi/laki/>).

Alkoholi on eniten käytetty päihde kofeiinin ja nikotiinin jälkeen. Farmakologisesti alkoholi luokitellaan lamaavaksi lääkeaineeksi, jolla on huumaava ja mielihyvää tuottava keskushermostovaikutus. (Kiianmaa 2003, 120.) Alkoholi aiheuttaa kroonista riippuvuutta ja vaikuttaa akuutisti aivojen toimintaan siten, että yksilö helposti menettää kykynsä ajatella rationaalisesti. Jo pienenkin alkoholimäärän nauttiminen vähentää ihmisen kykyä kontrolloida itseään. (Inkinen, Partanen & Sutinen 2003, 61.)

Runsas alkoholin määrä ja humalahakuinen juominen aiheuttavat monia sairauksia ja ennenaikaisia kuolemantapauksia (Poikolainen 2003, 42). Suomessa alkoholimyrkytykseen kuolee vuosittain yli 400 henkilöä. Nopeaan tahtiin joudut erittäin suuret alkoholimäärät johtavat syvään myrkytystilaan, mikä johtaa hengityksen pysähtymiseen. Kuolemaan johtava veren

alkoholipitoisuus on 5 promillea, mutta nuorilla jotka eivät ole tottuneet alkoholin käyttöön, promilleraja voi olla jopa alle kolme. (<http://www.yths.fi>)

Euroopan maita vertailevan ESPAD- tutkimuksen mukaan suomalaisten nuorten juominen on huomattavan humalahakuisempaa kuin muiden eurooppalaisten nuorten. ESPAD on neljän vuoden välein Euroopan maissa tehtävä kyselytutkimus ja sen tehtävänä on kuvata nuorten päihteiden käyttöä. Kysely tehdään 15- 16-vuotiaille nuorille. (<http://www.a-klinikka.fi/tiimi/arkisto/105/uutisia.html>.)

2.2.3 Nuuskaaminen

Nuuska on ylähuulen alle laitettava tupakkatuote, joka antaa 20 kertaa enemmän nikotiinia kuin poltettava tupakka. Nuuska sisältää noin 2500 kemiallista yhdistettä, mm. radioaktiivista poloniumia sekä kasvis- ja tuholaismyrkkijä. Nuuskan sisältämä suuri nikotiinin määrä nostaa verenpainetta ja joutuessaan vatsaan voi aiheuttaa myrkytystilan. (Kylmänen 2005, 101, 103.)

Suomessa nuuskan myyminen kiellettiin 1995, josta seurasi laitton nuuskan salakauppa (Kylmänen 2005, 103). Nuuskan käyttö aiheuttaa muutoksia suun limakalvoille. Limakalvot syöpyvät ja niihin voi muodostua onteloita. Limakalvon muutokset voivat johtaa mm. suu- ja huulisyöpään. (<http://www.suupuhtaaksi.com>.)

2.2.4 Liimat ja liuottimet

Liimoja ja liuottimia voidaan impata päihtymistarkoituksessa. Impauksella tarkoitetaan haihtuvien aineiden haistelua päihtymistarkoituksessa. Impattavia aineita ovat esimerkiksi liimat, lakat, asetonit, erilaiset aerosolit (hiuslakka, spraymaali), kynsilakanpoistoaine ja butaani. Suomessa impausta esiintyy epidemianomaisesti alueittain nuorisoryhmissä. Impausta harrastavat ovat yleensä 8-14-vuotiaita lapsia ja nuoria. Impattavat aineet ovat halpoja ja usein niitä käyttävät nuoret, joiden on vaikea hankkia muita päihdyttäviä aineita. Impattavia aineita voi ostaa varsin vapaasti. (Kivistö & Hoppu 2003, 490.)

Imppaaminen aiheuttaa sekavuutta, aistimusharhoja, sydämen sykkeen nopeutumista, rytmihäiriöitä, pahoinvointia, oksentelua, päänsärkyä, keskushermoston lamaantumista sekä väkivaltaa, joka voi kohdistua itseän tai muihin henkilöihin. Jatkuvasta imppaamisesta syntyy psyykinen riippuvuus ja lisäksi muita fyysisiä oireita, kuten nuha, yskä, nenäverenvuoto ja seksuaalisen mielenkiinnon heikkeneminen. (Inkinen ym. 2003, 74 - 75.)

2.2.5 Lääkkeiden väärinkäyttö

Suomessa psyyke- ja unilääkkeiden väärinkäyttö on lisääntynyt viimeisen kymmenen vuoden aikana merkittävästi. Lääkkeiden käyttäjät eivät aina tiedä, mitä lääkkeitä käyttävät ja miten ne vaikuttavat. Nuoret eivät ole selvillä siitä, mitä seuraamuksia lääkkeiden ja alkoholin sekakäytöstä voi olla. (Kemppainen 1997, 53.)

Lääkkeiden väärinkäytöllä tarkoitetaan tahallista lääkkeen käyttöä päihtymyksen tai huumauksen aikaansaamiseksi. Lääkkeitä käytetään yhdessä alkoholin tai muun päihteen kanssa, joiden yhtäaikainen käyttö voi olla hengenvaarallista. (<http://www.paihdelinkki.fi/Tietoiskut/324-laakkeiden-vaarinkaytto>.) Tavallisimpia lääkkeitä, joita käytetään väärin, ovat rauhoittavat lääkkeet, unilääkkeet sekä kipu- ja yskänlääkkeet, jotka vaikuttavat keskushermostoon (<http://www.uku.fi/laakekasvatus/kaytto-vaara>).

2.3 Ehkäisevä päihdetyö

Ehkäisevä päihdetyö on Suomessa toteutuksen osalta pääosin kuntien ja järjestöjen vastuulla. Ehkäisevä päihdetyö määritellään toiminnaksi, jolla ehkäistään ja vähennetään päihteen käyttöä vaikuttamalla päihteen saatavuuteen, käyttötapoihin, päihteitä koskeviin tietoihin ja asenteisiin sekä päihteen ongelmakäyttöä synnyttäviin olosuhteisiin ja sitä tukevaan kulttuuriin. (<http://neuvoa-antavat.stakes.fi/NR/rdonlyres/>.)

Ehkäisevän päihdetyön tavoitteena on terveyden edistäminen, väestön hyvinvoinnin turvaaminen ja tiettyjen kohderyhmien, etenkin nuorten suojeleminen. Ehkäisevä päihdetyö voidaan jakaa kolmeen pääluokkaan. (Van der Stel & Voordewind 1999, 39.)

1. Yleinen ehkäisy (primaaripreventio), joka tarkoittaa ennen terveysongelmaa tehtävää interventiota. Sen tavoitteena on ehkäistä tai myöhentää käytön aloittamista tai lisätä kansalaisten tietoisuutta päihteisiin liittyvistä riskeistä, ongelmista ja avun mahdollisuuksista.
2. Riskiryhmäehkäisy (sekundaaripreventio), jonka tavoitteena on ehkäistä tiettyjen päihteiden käytön aloittaminen, pysäyttää alkaneen päihteenkäytön jatkuminen tai syveneminen ongelmakäytöksi, torjua syrjäytymistä ja vähentää päihteiden käytön haittoja. Sekundaariprevention kohteena voivat olla syrjäytymisvaarassa tai päihteiden kokeiluvaiheessa olevat nuoret.
3. Korjaava ehkäisy (tertiaaripreventio), joka kohdistuu ongelmakäyttäjiin. Tertiaaripreventio on niiden haittojen vähentämistä, joita päihteiden ongelmakäyttö aiheuttaa yhteisölle sekä käyttäjän läheisille. (<http://neuvoa-antavat.stakes.fi/NR/rdonlyres/>.)

Ehkäisevää päihdeyötä voidaan toteuttaa monissa eri ympäristöissä. Ehkäisevää päihdeyötä tehdään paikallisella tai alueellisella tasolla. Koulun lisäksi nuorisotilat ja urheiluseurat ovat sopivia ympäristöjä ehkäisevälle päihdeyölle. (Van der Stel ym. 1999, 14 - 17.)

2.3.1 Interventio

Interventiolla tarkoitetaan väliintuloa, asioihin puuttumista. Interventio on toimenpide, jolla pyritään vaikuttamaan yksilön, jonkin ryhmän tai yhteisön käyttäytymiseen tai terveydentilaan. (Vilkka 2005, 179.)

Opinnäytetyössämme on tarkoitus selvittää päihdeintervention vaikutusta nuorten päihteiden käytön ennaltaehkäisyyn. Interventiomallina toimii elämyksellisyyteen perustuva näytelmä, joka on käsikirjoitettu edellisen opinnäytetyön tuloksien perusteella.

2.3.2 Elämyksiin perustuva päihdevalistus

Nuoruusikä on ratkaisevaa aikaa, jolloin nuori muodostaa omat terveystottumuksensa. Tupakointi on alkoholin käytön ohella nuorille eräänlainen kypsymissymboli ja rajanylitys aikuisuuteen. Nuoret tiedostavat terveysriskit, kiellettyyn hedelmään liittyy jännitystä ja viehä-

tystä. Päihdekasvatuksen tulisi lähteä nuorten kokemuksista ja kokemusmaailmasta. Lasten ja nuorten iällä on vaikutusta siihen, miten päihdekasvatusta tulisi toteuttaa ja minkälaisia viestejä välittää. (Koskinen-Ollonqvist, Ruovinen-Wilnius & Palojärvi 2003, 23.)

Kokemusten ja elämysten kautta oppiminen on ihmisen luonnollinen tapa selviytyä ja kehittyä (Lehtonen 1998, 7). Elämyksellisyyteen perustuvat päihdekasvatustapahtumat ovat tulleet yhä suosituimmiksi menetelmiksi nuorten ehkäisevässä päihdetyössä. Suomessa elämyksellisyttä tavoitteleva ehkäisevä päihdetyö sai suuren suosion 1990-luvun aikana. Esimerkkeinä ovat draamaesitykset ja päihdeputket. (Koskinen-Ollonqvist ym. 2003, 6.)

Draamojen ja päihdeputkien taustalla on elämyspedagogiset vaikutukset, joihin on yhdistetty kulttuurisia, sosiaalisia ja yksilöllisiä piirteitä. Jokaisessa elämykseen pyrkivässä päihdetapahtumassa on omat yksilölliset piirteet ja niissä näkyy toteuttajien oma näkemys päihdevalistuksesta. Elämyspedagogiikan keskeiset periaatteet nousevat elämyspedagogisista toiminnoista, taidoista ja lähtökohdista. (Koskinen-Ollonqvist ym. 2003, 11.)

Elämyspedagogisten toimintojen toteuttaminen on kolmivaiheista. Ensimmäinen vaihe on elämyksellisen ja kokemuksellisen osion toteuttamista, jossa edetään refleктоivaan vaiheeseen, johon toimintajakso päättyy. Reflektionivaihe perustuu ryhmän ja ohjaajan väliseen palautekeskusteluun, joka mahdollistaa kasvatukselliset vaikutukset. (Koskinen-Ollonqvist ym. 2003, 11.)

2.3.3 Päihdeinterventiomallina draama

”Draama on kokemus ja elämys. Se ei ole näyttelijäkoulutusta eikä ammattiteatteria.”

Draamaesitysten suosio on kasvanut viime vuosien aikana. Draamaesitykset ovat lapsille ja nuorille suunnattuja näytelmiä. Toteuttajatahosta riippuen näytelmän sisältö vaihtelee. Sisällön ja tarinan tarkoitus on käsitellä kehityskulkua, joka vie nuoren kokeilemaan vahvempia päihteitä ja vaikuttaa nuoren elämänhallinnan vähentymiseen. Joihinkin draamaesityksiin otetaan yleisö mukaan, jolloin heidän reaktionsa otetaan huomioon. Nuorille annetaan mahdollisuus osallistua näytelmän kulkuun kommentteillaan. Päihdekasvatustapahtuma kokonaisu-

dessaan määritellään interventioksi, johon liittyy eri osioita. (Koskinen-Ollonqvist ym. 2003, 6-7.)

Jokioisissa on toteutettu syksyn 2001 ja kevään 2002 aikana ehkäisevän huumeiden draama-projektia nimeltään Seis - Sano ei!. Projektin kohderyhmänä olivat lähinnä yläasteen 9-luokkalaiset ja heidän vanhempansa. Esitys perustui nuoren huumeekoukkuun jääneen tytön tarinaan. Esitys kertoi huumeista ja niiden vaikutuksesta nuoreen ja hänen lähipiiriinsä. Tavoitteena oli rikkoa elämyksellisen ja yhteisöllisen draamatyöskentelyn keinoin mielikuvaa vaarattomista huumeista. (Koskinen-Ollonqvist ym. 2003, 9.)

Draaman jälkeen tehtiin kysely vanhemmille ja opettajille draamaesityksen vaikuttavuudesta. Vanhemmista 44 % muutti käsitystä lasten ja nuorten päihdeiden käytöstä ja heillä oli positiivinen näkemys projektin onnistumisesta. Vanhempien mielestä esitys oli puhutteleva, realistinen ja siinä puhuttiin nuorten kielellä, kuitenkin se herätti vanhemmissa huolta ja pelkoa. Ohjelman uskottiin herättävän ja muistuttavan nuoria asiasta. (Koskinen-Ollonqvist ym. 2003, 43 - 44.)

Opettajilla oli erilaisia näkemyksiä draaman onnistumisesta. Joidenkin mielestä draama oli hyvä alku, joka tosin vaati harjoittelua, kehittämistä ja kypsyttelyä. Osa opettajista ei uskonut projektin vaikutukseen koulun päihdeilmapiirissä, mutta joka tapauksessa sen uskottiin vaikuttavan paremmin kuin perinteinen päihdevalistus. (Koskinen-Ollonqvist ym. 2003, 43 - 44.)

3 TUTKIMUSONGELMAT

Opinnäytetyön tavoitteena on selvittää, miten draamaesitys muutti nuorten käsitystä terveistä elämäntavoista. Lisäksi selvitämme, millainen on varhaisnuorten vanhempien tietous ja suhtautuminen lastensa mahdolliseen tupakointiin ja alkoholin käyttöön, sekä millaiseksi vanhemmat kokevat draaman nuorille suunnattuna päihdekasvatusmenetelmänä. Tutkimuksen tarkoituksena on, että tutkimustulokset palvelevat asiantuntijaryhmää, jonka tehtävänä projektissa on tuottaa keskusteluaineistoa vanhempainiltoihin.

Tutkimusongelmat

1. Millaiseksi varhaisnuoret kokevat draaman päihdekasvatusmenetelmänä?
 - 1.1 Millaiset ovat draamaesityksen edut verrattuna muihin esityksiin, esimerkiksi ”kalvosulkeisiin”?
 - 1.2 Millainen on draamaesityksen vaikutus varhaisnuorten tupakointia ja alkoholin kokeilua kohtaan?
2. Millainen on vanhempien tietous ja suhtautuminen lastensa tupakointiin ja alkoholin käyttöön?
3. Millaiseksi vanhemmat kokevat draaman varhaisnuorten päihdekasvatusmenetelmänä?
 - 3.1 Millainen on draamaesityksen vaikutus varhaisnuorten tupakointia ja alkoholin kokeilua kohtaan vanhempien mielestä?

4 TUTKIMUKSEN TOTEUTTAMINEN

Opinnäytetyömme on empiirinen tutkimus. Empiirinen tarkoittaa kokemuksiin ja havaintoihin perustuvaa. Tutkimuksessa tällä tarkoitetaan sitä aineistoa, joka saadaan keräämällä tiedot kyselylomakkeella, systemaattisella havainnoilla tai valmiita tilastoja ja rekisterejä käyttäen. Tutkimuksen tarkoituksena on kuvailla ja kartoittaa. Kyselystä voidaan käyttää myös nimitystä survey-tutkimus. Opinnäytetyömme on kuvaileva survey-tutkimus. Tiedonkeruumenetelmänä on kysely, joka on standardoitu eli vakioitu. Vakioitu tarkoittaa sitä, että sama asiasisältö kysytään täsmälleen samalla tavalla kaikilta vastaajilta. (Vilkkä 2005, 73 - 77). Tutkimusotteenme on kvantitatiivinen. Surveyn avulla kerätty aineisto käsitellään yleensä kvantitatiivisesti (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2004, 182 - 183).

4.1 Aineiston keruu

Opinnäytetyön tutkimusjoukko oli ennalta valittu, koska meidän opinnäytetyömme on jatkoselvitys Syrjänen ja Patronen (2005) opinnäytetyöhön. Aineisto kerättiin kyselylomakkeilla, jotka olivat samankaltaisia, jota Syrjänen ja Patronen käyttivät omassa opinnäytetyössään. Kyselylomakkeisiin teimme joitakin muutoksia. Poistimme osan taustatietoja koskevista kysymyksistä ja lisäsimme vanhemmille suunnattuja kysymyksiä. Monivalintakysymysten rinnalle lisäsimme avoimia kysymyksiä, koska halusimme saada kyselyyn osallistuneiden oman mielipiteen selkeästi esille. Vanhemmille suunnatut kysymykset mietimme yhdessä toimeksiantajan kanssa. Kyselylomakkeet ovat opinnäytetyömme liitteenä.

Monivalintakysymyksissä tutkija on laatinut kyselylomakkeen, jossa on valmiit, numeroidut vastausvaihtoehdot. Vastaaaja joko rengastaa tai merkitsee rastin valmiin vastausvaihtoehdon kohdalle. Avoimet kysymykset sallivat vastaajien ilmaista itseään omin sanoin ja osoittaa mikä heidän mielestään on tärkeintä. (Hirsjärvi ym. 2004, 188 - 190.)

Suoritimme varhaisnuorille sekä heidän vanhemmilleen informoidun kyselyn. Hirsjärven ym. (2004, 185 - 189) mukaan informoidulla kyselyllä tarkoitetaan sitä, että tutkija jakaa lomakkeet henkilökohtaisesti. Lomakkeita jakaessaan tutkija kertoo tutkimuksen tarkoituksesta, selostaa kyselyä ja vastaa esitettyihin kysymyksiin.

Keräsimme opinnäytetyön aineiston toukokuussa Kajaanin Keskuskoululla pidetyssä vanhempainillassa. Kajaanissa vanhempainiltaan kutsuttiin 44 oppilasta vanhempineen. Vanhempainiltaan osallistui 11 kuudennen luokan oppilasta ja 12 vanhempaa. Heille esitettiin videoitu draamaesitys nimeltään Ystävän Varjo. Kysely terveistä elämäntavoista ja suhtautumisesta päihteisiin suoritettiin heti draamaesityksen jälkeen. Vanhempainillassa ei ollut mukana yhtään seitsemännen luokan oppilasta, jonka vuoksi kysely järjestettiin uudestaan edellisenä vuonna mukana olleille oppilaille oppitunnin aikana. Tutkimuksemme kannalta oli tärkeää saada tietoa myös seitsemännen luokan oppilailta, jotta pystyisimme vertailemaan tuloksia edellisen vuoden opinnäytetyön kanssa. Kostamuksen Litzin koulun 6. luokkalaisilta emme saaneet vastauksia

4.2 Aineiston käsittely ja analyysi

Saatuamme aineiston, kävimme sen läpi useaan kertaan. Pohdimme yhdessä, miten lähdimme käsittelemään ja analysoimaan tutkimuksen tuloksia. Monivalintakysymysten käsittelyssä parhaimmaksi vaihtoehdoksi osoittautui tulosten käsitteleminen Microsoft Excel-ohjelmalla. Edellä mainitulla ohjelmalla saimme selkeät vastaajaluvut ja kuviot monivalintakysymyksiin, jonka jälkeen siirsimme kuviot Microsoft Word-tekstinkäsittelyohjelmalle. Osan vastauksista jouduimme hylkäämään puutteellisten ja epäselvien merkintöjen takia.

Analysoimme avoimet kysymykset induktiivisella eli aineistosta lähtevällä sisällönanalyysillä. Sisällön analyysi on prosessi, joka etenee vaiheittain. Prosessi alkaa aineiston lukemisella. Aineiston lukemista seuraa aineiston pelkistäminen, jolloin aineistosta poimitaan alkuperäisilmaisut ja niistä muodostetaan lyhyitä, pelkistettyjä ilmaisuja. Tämän jälkeen tutkija ryhmittelee ne ilmaisut, jotka näyttäisivät kuuluvan yhteen. (Kyngäs & Vanhanen 1999, 5 - 7.)

Sisällön analyysin aloitimme lukemalla kaikki vastaukset useaan kertaan. Sen jälkeen kirjoitimme avoimien kysymysten alkuperäisilmaisut sanasta sanaan erillisille papereille. Tämän jälkeen pelkistimme alkuperäisilmaisut ja erittelimme ne alakategorioihin ja muodostimme niistä yläkategorioita. Yläkategorioista erittelimme yhdistävät kategoriat.

5 TUTKIMUSTULOKSET

Esitämme tässä luvussa kyselyiden tuloksia ja niistä tulleita johtopäätöksiä. Tulokset esitämme ainoastaan frekvensseinä, koska aineisto oli kaikissa osa-alueissa pieni. Tutkimustulosten esittämisessä olemme yhdistäneet 6- ja 7-luokan varhaisnuorten vastaukset. Niissä osa-alueissa, joissa 6- ja 7-luokan vastaukset erosivat huomattavasti toisistaan, olemme käsitelleet vastaukset luokkakohtaisesti.

Varhaisnuorten avoimien kysymysten 8, 12, 13, 20, 26, 27, 28 ja 29 vastauksista teimme sisällön analyysin. Vanhempien avoimien kysymysten 16, 17, 19, 20, 21, 22 ja 23 vastauksista teimme myös sisällön analyysin. Lisäksi esitämme avoimista kysymyksistä muutamia suoria lainauksia, koska niiden tarkoitus on lisätä raportin luotettavuutta ja osoittaa lukijalle mistä tai minkälaisesta alkuperäisaineistosta kategoriat on muodostettu (Kyngäs ym. 1999, 10). Osan kysymysten tuloksista havainnollistamme kuvioin ja loput kuviot (kuvio 1 - kuvio 80) ovat opinnäytetyömme liitteenä, liiteluettelon mukaisessa järjestyksessä. Opinnäytetyömme tulokset ovat tärkeitä ja sen vuoksi raportoimme tulokset tutkimusongelmien mukaisessa järjestyksessä. Tämän jälkeen raportoimme loput varhaisnuorten ja vanhempien tuloksista.

Kyselyyn vastasi Kajaanin Keskuskoulun 6.-7-luokkalaisista 33 oppilasta, joista 23 oli tyttöjä ja 10 poikia. Heistä 6-luokkalaisia oli 11 ja 7-luokkalaisia 22. Vanhemmista kyselyyn osallistui 12 henkilöä, joista yhdeksän oli naisia ja kolme miehiä. Vanhemmille suunnatussa kyselyssä selvitimme oppilaiden kotitaustaa ja vanhempien suhtautumista lapsensa mahdolliseen tupakointiin ja alkoholin käyttöön. Lisäksi haimme vanhempien mielipiteitä draamaesityksen vaikuttavuudesta varhaisnuoriin päihdekasvatusmenetelmänä sekä millainen on draamaesityksen vaikuttavuus varhaisnuorten tupakointia ja alkoholin kokeilua kohtaan vanhempien mielestä.

5.1 Varhaisnuorten kokemukset draamasta päihdekasvatusmenetelmänä

Tutkimuksen päätehtävänä meillä oli selvittää, millaiseksi varhaisnuoret kokevat draaman päihdekasvatusmenetelmänä (kysymys 26). Draamaesitys herätti varhaisnuorissa sekä positiivisia ja negatiivisia tunteita. Kajaanilaisten vastauksista tuli selkeästi esille, että **varhaisnuoret**

kokivat draamaesityksen hyväksi ja valistavaksi kuvaukseksi tosielämästä, mutta myös surulliseksi.

Draamaesitystä kuvattiin mm. seuraavasti:

”Hyvä, opettavainen”

”Se oli aika todentuntuinen ja se oli opettavainen.”

”Se oli aika lailla tosielämästä eli tuli monta syytä miksi ei kannata juoda eikä polttaa.”

”Kanhea”

”Surullinen”

5.2 Draamaesityksen edut verrattuna muihin päihdekasvatusmenetelmiin

”Tuossa se näkyy selkeämmin, mitä se voi aiheuttaa.”

”Se herättää ihmisten huomion.”

”Siinä näkyy, miten oikeassa elämässä käy ja voi ymmärtää, minkälaisia seurauksia siitä voi tulla.”

”Tota jakso seurata, kalvosulkeisia ei!”

”Koska ei kalvolla saa ”nähdä” mitä siitä tulee.”

Kajaanilaisten varhaisnuorten aineistosta tuli esille mm. edellä mainitut kuvaukset kysymyksen 27. Varhaisnuorten mielestä draamaesitys on valistava, opettavainen ja mielenkiintoisempi päihdekasvatusmenetelmä kuin perinteiset ”kalvosulkeiset”. Lisäksi aineistosta tuli esille, että **draamaesitystä katsomalla varhaisnuoret ymmärtävät tupakoinnin ja alkoholin käytön seuraukset todenmukaisemmin.**

5.3 Draamaesityksen vaikuttavuus varhaisnuorten tupakointi- ja alkoholikokeiluihin

Kysymyksellä 28 selvitimme innoittaako draamaesitys varhaisnuoria kokeilemaan tupakointia ja alkoholin käyttöä. Kysymyksellä 29 haimme vastausta siihen, vähentääkö draamaesitys varhaisnuorten mielenkiintoa alkoholin ja tupakan kokeilua kohtaan. Näiden kysymysten pohjalta saimme vastauksen tutkimusongelmaan ”Millainen on draamaesityksen vaikuttavuus varhaisnuorten tupakointia ja alkoholin kokeilua kohtaan?”

Yhtä vastaajaa lukuun ottamatta kaikki kajaanilaiset varhaisnuoret olivat sitä mieltä, että **draamaesitys ei innoita heitä kokeilemaan tupakointia ja alkoholin käyttöä**. Varhaisnuorten mielestä tupakointi ja alkoholin käyttö on vaarallista ja sen takia monet eivät halua edes kokeilla tupakointia ja alkoholin käyttöä.

” Koska se on vaarallista ja minä ja varmaan monet muut haluavat terveen elämän”

Yhden vastaajan mielestä **draamaesitys ei innoita** kokeilemaan tupakointia ja alkoholin käyttöä, **mutta yhteenkuuluvuus kaveripiiriin kanssa on saanut hänet kuitenkin kokeilemaan** joko tupakointia tai alkoholia.

”...No, en aio kokeilla, mutta maiston siksi ettei tulisi ongelmia se maistamisen kanssa kaveripiirissä tai muuten...”

Kajaanilaisista vastaajista 24 oli sitä mieltä (kysymys 29), että **draamaesitys vähentää mielenkiintoa tupakointia ja alkoholin kokeilua kohtaan**. Kahden vastaajan mielestä draamaesityksen vähentävä vaikutus on ristiriitainen. Kuudesluokkalaisista viisi oli sitä mieltä, että draamaesitys ei vähennä mielenkiintoa alkoholin ja tupakan kokeilua kohtaan. Eivastausten perusteluissa ilmeni kuitenkin draamaesityksen vähentävä merkitys, jonka takia päättelimme, että he eivät olleet ymmärtäneet kysymystä.

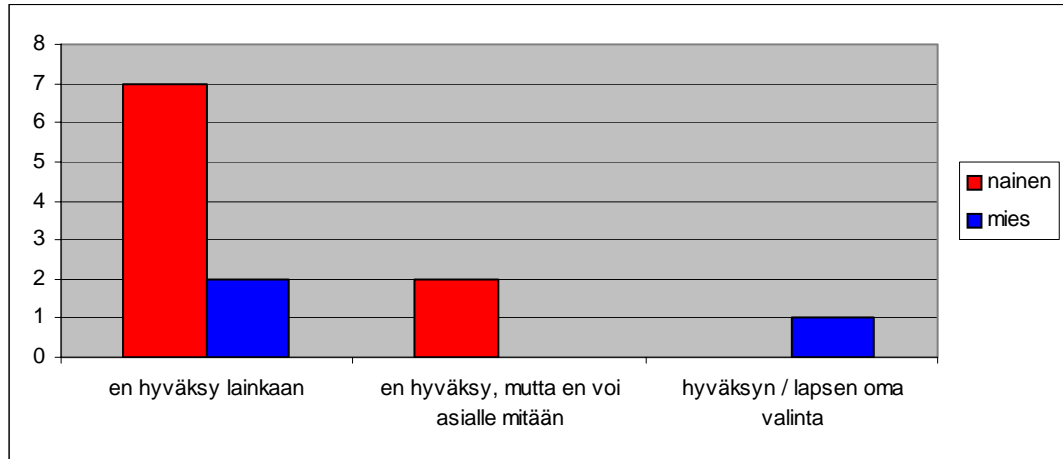
5.4 Vanhempien tietoisuus ja suhtautuminen lastensa tupakointiin ja alkoholin käyttöön

Kysymyksillä 6-9 selvitimme tietävätkö vanhemmat lapsensa mahdollisesta tupakoinnista ja alkoholin käytöstä ja miten he suhtautuvat siihen. Vastaajista viisi tiesi, ettei lapsi ole kokeillut tupakointia ja seitsemän ei osannut sanoa lapsen mahdollisesta tupakan kokeilusta

Yksi vanhemmista vastasi tietävänsä, että lapsi on kokeillut alkoholia. Kuusi vastaajista tiesi, ettei lapsi ole kokeillut alkoholia ja viisi ei osannut sanoa, onko lapsi kokeillut alkoholia.

Vanhempien suhtautuminen lapsensa mahdolliseen tupakointiin oli jyrkkä. Yhdeksän vastaajista ei hyväksynyt lainkaan lapsen mahdollista tupakointia. Vastaajista kolme ei hyväksynyt lapsen tupakointia, mutta ei voinut asialle mitään.

Vanhempien suhtautuminen lapsen mahdolliseen alkoholin käyttöön oli kielteinen. Yhdeksän vastaajista ei hyväksynyt lainkaan lapsensa mahdollista alkoholin käyttöä, kaksi ei hyväksynyt, mutta ei voinut asialle mitään. **Yksi vastaajista hyväksyi lapsen mahdollisen alkoholin käytön, koska hänen mielestään se on lapsen oma valinta.**

Kuvio 63. Vanhempien suhtautuminen lapsen mahdolliseen alkoholin käyttöön

Edellä olevasta kuviosta ilmenee, että yhden vastaajan mielestä lapsen alkoholin käyttö on lapsen oma valinta.

5.5 Vanhempien mielipide draamasta varhaisnuorten päihdekasvatusmenetelmänä

Vanhemmat olivat pääsääntöisesti sitä mieltä, että **draamaesitys on hyvä päihdekasvatusmenetelmä nuorille** (kysymys 20). Yksi vastaajista oli sitä mieltä, että draamaesityksellä voi olla myös negatiivinen vaikuttavuus varhaisnuoriin ja yhden mielestä vielä raadollisempi esitystapa olisi iskevämpi. Vanhempien mielestä **draamaesitys oli konkreettinen kuvaus varhaisnuorten elämän todellisuudesta, mutta myös pelottava esimerkki oikeasta elämästä**. Eräs vastaajista oli sitä mieltä, että kohderyhmän ikä tulisi olla 13-15 vuotta. Tärkeänä asiana vanhemmat pitivät draamaesityksen jälkeistä keskustelua ja esille nousseiden tuntemusten purkamista varhaisnuorten kanssa.

5.6 Vanhempien mielipide draamaesityksen vaikuttavuudesta varhaisnuorten päihdekokeiluun

Päinvastoin kuin varhaisnuoret, vanhemmat olivat sitä mieltä, että draamaesitys voi innoittaa varhaisnuoria päihteiden kokeiluun (kysymys 21). Vanhempien mielestä päihteiden kokeilu riippuu nuoresta itsestään. Perusturvaton elämä, kokeilunhalu ja kaveripiiri voivat myös innoittaa nuorta päihteiden kokeiluun. Muutama vastaaja oli sitä mieltä, että bilemaailmasta jäi siisti kuva, eikä esityksessä tullut esille miltä näyttää juhlien jälkeen. Yhden vastaajan mielestä nuoret ovat ”paatuneita”.

”Tämä riippuu täysin nuoresta. Jos kaipaa tuollaista ihailua, ehkä. Järkevällä nuorelle päinvastoin, siirtää kokeilua.”

”Ne joilla on perusturvaton elämä, niin uskon, että joku voi toki tämän takia ottaa kännit. Mutta toisaalta useampi jättää ottamatta...”

”...bilemaailmasta siisti kuva...”

”Kokeilunhalu herää”

”Jos kaverit tekee niin ei itse voi olla huonompi.”

Vanhemmat olivat lastensa kanssa samoilla linjoilla siitä, että draamaesitys vähentää varhaisnuorten mielenkiintoa päihteiden kokeilua kohtaan (kysymys 22). Vanhempien mielestä draamaesityksen loppukohtaus saa nuoret ajattelemaan, mitä seurauksia päihdekokeilun myötä voi tulla. Aikuiselle jää kuitenkin vastuu ja valvonta, sekä nuoren elämässä mukana olo.

”Ehkä varmaankin loppu saa ajattelemaan mitä voi seurata. Seurauksia voisi katsella vaikka jatko-osassa: vammautuminen, kodin rikkoutuminen, raskaus yms...”

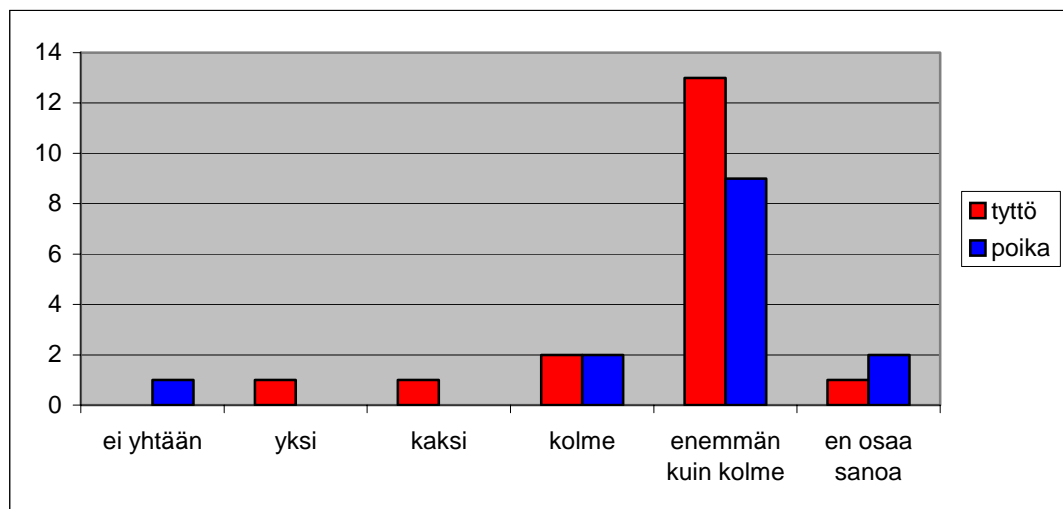
5.7 Varhaisnuorten taustatiedot

Varhaisnuorten taustatietoja selvitimme kysymyksillä 1-3. Vastaajia oli yhteensä 33, joista tyttöjä oli 23 ja poikia 10. Kuudesluokkalaisia oli 11 ja seitsemäsluokkalaisia 22. Vastaajista 20 oli ollut mukana Syrjäsen ja Patrosen suorittamassa kyselyssä keväällä 2005.

Varhaisnuorten perheet olivat kolmea perhettä lukuun ottamatta ydinperheitä. Kolmella varhaisnuorella perheeseen kuului äidin lisäksi isäpuoli. Sisaruksia oli 31 vastaajalla. Lisäksi kahdeksaan perheeseen kuului isoäiti tai isoisä.

5.7.1 Varhaisnuorten ystävien määrä ja niiden merkitys

Kysymyksillä neljä ja viisi, halusimme selvittää varhaisnuorten ystävien määrää sekä niiden merkitystä. Lähes kaikilla vastaajilla oli ystäviä enemmän kuin kolme. Yksi, kaksi tai kolme ystävää oli kuudella vastaajalla. Yhdellä vastaajalla ei ollut yhtään ystävää ja kolme ei osannut sanoa montako ystävää hänellä on. Suurin osa varhaisnuorista (28) koki, että kaverit ovat heille hyvin tärkeitä. Viidelle vastaajalle kaverit olivat aika tärkeitä.

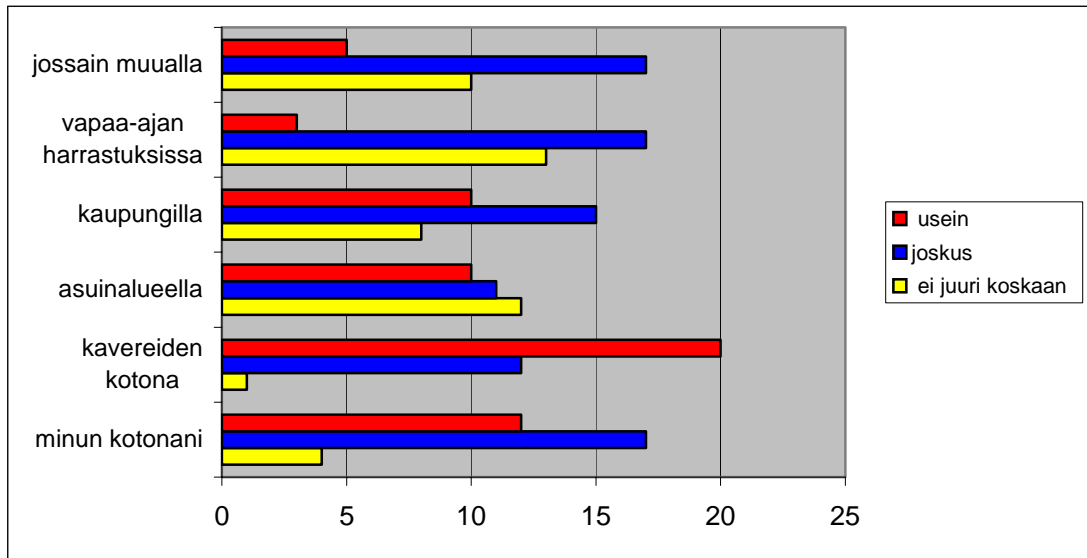

Kuvio 78. Varhaisnuorten ystävien määrä

Edellä olevasta kuviosta ilmenee varhaisnuorten ystävien määrä ja se, että yhdellä vastaajista ei ole yhtään ystävää.

5.7.2 Missä varhaisnuoret tapaavat kavereitaan ja viettävät aikaansa

Seuraavasta kuviosta ilmenee, missä kajaanilaiset varhaisnuoret tapaavat kavereitaan ja ovat yhdessä (kysymys 6).

Kuvio 79. Paikat, joissa varhaisnuoret tapaavat toisiaan

Useimmat varhaisnuoret tapaavat toisiaan kavereiden luona tai omassa kodissaan. Osa varhaisnuorista tapaa toisiaan vapaa-ajan harrastuksissa, kun taas jotkut eivät tapaa harrastuksissa juuri koskaan kavereitaan. Varhaisnuoret viettävät aikaansa myös kaupungilla, asuinalueella sekä jossain muualla. Vastaukseen jossain muualla, ei ollut mahdollisuutta selventää vastausta.

5.7.3 Harrastukset ja liikunta vapaa-aikana

Suurimmalla osalla vastanneista harrastukset eivät olleet muuttuneet edellisen kyselyn jälkeen (kysymykset 8 ja 9). Ne varhaisnuoret, joilla harrastukset olivat muuttuneet, olivat aloittaneet jonkin uuden liikuntaharrastuksen vanhojen harrastusten lisäksi.

”Harrastukseni ovat lisääntyneet, aloitin jalkapallon.”

”Nyt harrastan koripalloa, silloin en harrastanut.”

Vapaa-aikana liikuntaa tai urheilua harrastaa lähes kaikki vastaajista. Päivittäin liikuntaharrastuksia on 19 vastaajalla ja kymmenen vastaajista kertoo harrastavansa liikunta 2-3 kertaa viikossa. Harvemmin liikuntaa harrastaa vain kolme vastaajista.

Edellä olevista tuloksista ilmenee, että varhaisnuoret harrastavat liikuntaa suhteellisen paljon ja monilla on myös useampia liikunnallisia harrastuksia. Liikuntaharrastusten lisäksi varhaisnuoret harrastivat musiikkia, lähinnä erilaisten instrumenttien soittamista.

5.7.4 Kotona ja koulussa viihtyminen

Kysymyksillä 10 ja 11 halusimme selvittää varhaisnuorten kotona ja koulussa viihtymistä. Varhaisnuoret viihtyvät kotona hyvin. Varhaisnuorista 26 vastasi viihtyvänsä kotona hyvin ja neljä viihtyi kotona kohtalaisesti. Lähes kaikki tytöt viihtyivät koulussa hyvin, kun taas suurin osa pojista kertoi viihtyvänsä koulussa kohtalaisesti. Yksi poika ei viihtynyt koulussa lainkaan.

Pääsääntöisesti varhaisnuoret viihtyvät kotona ja koulussa hyvin. Huomionarvoista oli kuitenkin se, että poikien koulussa viihtyminen oli kohtalaista. Olisi mielenkiintoista tietää, miksi yksi poika ei viihtynyt koulussa lainkaan.

5.7.5 Nukkumaanmeno-aika ja nukkuminen

Varhaisnuorten nukkumaanmeno-aika oli tytöillä säännöllisempää kuin pojilla. Tytöistä 12 vastasi nukkumaanmeno-aikansa olevan säännöllistä ja seitsemällä nukkumaanmeno-aika oli epäsäännöllistä. Puolella pojista (7) nukkumaanmeno-aika oli säännöllistä ja loput seitsemän vastasivat nukkumaanmeno-aikansa olevan epäsäännöllistä. Varhaisnuorista yhtä lukuun ottamatta kaikki vastasivat nukkuvansa yönsä hyvin.

Varhaisnuorten nukkumaan meno-aikaa kysyttiin avoimilla kysymyksillä (kysymykset 12 ja 13). **Arki-iltais**in varhaisnuoret menivät pääsääntöisesti nukkumaan klo 22.00 - 23.00. Viisi varhaisnuorta vastasi menevänsä nukkumaan ennen klo 21.30. Yksi varhaisnuori vastasi menevänsä nukkumaan arki-iltana klo 23.00 jälkeen. **Viikonloppuis**in varhaisnuoren menevät arki-iltoja myöhemmin nukkumaan. Ennen klo 22.00 nukkumaan meni seitsemän varhais-

nuorta. Klo 22.00 – 23.00 välille ajoittui kahdeksan varhaisnuoren nukkumaanmeno-aika. Seitsemän varhaisnuorta vastasi menevänsä nukkumaan klo 23.00 - 24.00. Kuuden vastaajan viikonloppuinen nukkumaanmeno-aika oli klo 24 jälkeen ja neljä vastasi menevänsä nukkumaan vasta klo 02.00 - 03.00. Tyttöjen nukkumaanmeno-aika oli selvästi poikia aikaisempaa.

Varhaisnuorten nukkumaanmenoajat ovat siirtyneet eteenpäin edellisen vuoden kyselyn jälkeen. Arki-iltaisain varhaisnuoret menevät nukkumaan tuntia myöhemmin kuin vuosi sitten. Viikonloppuisin varhaisnuorten nukkumaanmenoajat ovat vieläkin myöhäisempiä. Tutkimuksemme mukaan yhä useampi varhaisnuori menee nukkumaan vasta aamuyön tunneilla, mikä on mielestämme huolestuttavaa.

5.7.6 Tupakoinnin ja alkoholin kokeilu

Kysymyksillä 16-25 selvitimme varhaisnuorilta heidän tupakoinnin ja alkoholin kokeilua. Kuudesluokkalaisista kukaan ei ollut **kokeillut tupakointia**. Seitsemännen luokan oppilaista yksi tyttö ja neljä poikaa olivat kokeilleet tupakointia. Kaksi varhaisnuorta vastasi saaneensa tupakkaa kavereilta. Yksi vastaajista oli löytänyt tupakkaa, yksi oli ottanut isältään ja yhdelle kaverit olivat hakeneet tupakkaa. Kaikki tupakkaa kokeilleet varhaisnuoret vastasivat kokeilleensa tupakointia kavereiden kanssa joko kaupungilla tai pihoilla.

Kaikki varhaisnuoret tiesivät tupakoinnilla olevan erilaisia haittoja. Abstrahoinnin jälkeen vastauksista nousi esille, että varhaisnuorten mielestä tupakoinnilla on esteettisiä haittoja, tupakointi aiheuttaa sairauksia ja riippuvuutta, terveydentila huononee ja rahaa kuluu paljon.

”Sitä voi tulla riippuvaiseksi, se on epäterveellistä ja henki ja vaatteet alkaa haista yms...”

”Keuhkot saastuu ja ei ole helppo urbeilla, jää kiinni siihen.”

”Aiheuttaa syöpää, muita sairauksia...lähellä olevat kärsii.”

”...Siinä vaan ei ole järkeä ja kuolee aikaisemmin, minulla ainakin on syitä elää.”

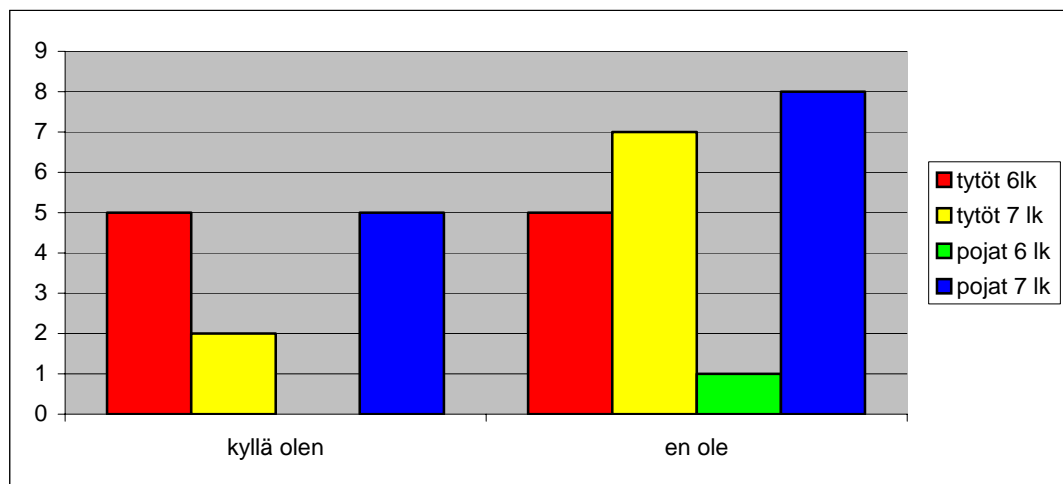
Varhaisnuorten integroituminen aikuisten yhteiskuntaan on voinut aiheuttaa sen, että osa varhaisnuorista on herkistynyt todellisuuteen ja kokeillut rajojaan tupakointia kokeilemalla, vaikka he tietävät tupakoinnin haittavaikutukset.

Varhaisnuorilta kysyttiin **vanhempien tupakoinnista**. Heistä 14 vastasi, että vanhemmat tai toinen heistä tupakoi, kun taas tupakoimattomia vanhempia oli 18 varhaisnuorella. Vanhempien tupakointi häytti hieman seitsemää varhaisnuorta ja neljää vanhempien tupakointi häytti paljon. Kolmelle varhaisnuorelle vanhempien tupakointi ei tuntunut milteään.

Kysyimme varhaisnuorilta, olivatko he koskaan **kokeilleet alkoholia**. Tytöistä alkoholia oli kokeillut seitsemän varhaisnuorta ja heistä viisi oli 6-luokkalaisia. Pojista alkoholia oli kokeillut viisi varhaisnuorta, jotka kaikki olivat 7-luokkalaisia. Alkoholia ei ollut kokeillut 15 varhaisnuorta. Varhaisnuoret, jotka olivat kokeilleet alkoholia, olivat saaneet sitä kotoa (4). Kaverireilta alkoholia oli saanut seitsemän varhaisnuorta ja yksi oli ostanut alkoholia itse. Varhaisnuorista 14 vastasi, että heidän kaveripiirissä käytetään alkoholia, kun taas 18 varhaisnuoren kaveripiirissä ei käytetty alkoholia. Alkoholin käyttö oli yleisempää poikien kaveripiirissä.

”Joskus oon saanu maistaa, tai sit kaverin äiti on...”

Seuraavasta kuviosta näkee, että 6-luokkalaisista tytöistä alkoholia on kokeillut useampi kuin 7-luokan tytöistä.

Kuvio 80. Alkoholin kokeilu 6- ja 7-luokka

Huolestuttavaa on, että varhaisnuoret aloittavat alkoholin kokeilun jo ala-asteikäisinä. Varsinkin tyttöjen alkoholin kokeilun aloittamiseen tekee suuren vaikutuksen kaveripiiri ja siihen kuuluminen.

5.7.7. Draamaesityksen vaikuttavuus terveisiin elämäntapoihin

Kysymyksellä 30 halusimme selvittää muuttiko draamaesitys varhaisnuorten suhtautumista terveisiin elämäntapoihin, kuten tupakoimattomuus, hyvät harrastukset ja terveellinen ravinto. 6-luokkalaisista tytöistä kahdeksan ja pojista yksi vastasi draamaesityksen muuttaneen heidän suhtautumistaan terveisiin elämäntapoihin. Kaksi 6-luokkalaista tyttöä oli sitä mieltä, että draamaesitys ei muuttanut heidän käsitystään terveistä elämäntavoista.

Seitsemännen luokan tytöistä kolme ja pojista kahdeksan vastasi draamaesityksen muuttaneen heidän suhtautumistaan terveisiin elämäntapoihin. Draamaesitys ei muuttanut viiden tytön ja viiden pojan suhtautumista terveisiin elämäntapoihin.

5.8 Vanhempien taustatiedot

Kysymyksillä 1-5 selvitimme vastaajien taustaa. Vanhemmista kyselyyn vastasi yhdeksän naista ja kolme miestä. Seitsemän vastaajista oli ollut mukana Syrjäsen ja Patrosen suorittamassa kyselyssä keväällä 2005.

Vanhemmista yhdeksän oli työssäkäyviä (6 naista ja 3 miestä). Naisista työttömänä oli yksi, kotiäitinä yksi ja yksi opiskeli. Kaikkien vastaajien perhetyyppi oli ydinperhe. Vastaajista seitsemän asui lähiössä (6 naista ja 2 miestä) ja lähikylissä osui neljä (3 naista ja 1 mies). Viidessä perheessä aikuinen oli kotona, kun lapsi tulee koulusta kotiin ja seitsemässä perheessä kotona ei ollut aikuista lapsen tullessa koulusta kotiin.

5.9 Vanhempien ajatuksia ”Ystävän varjo” -esityksestä

Kysymyksellä 19 halusimme selvittää millaisia ajatuksia ja tunteita ”Ystävän Varjo” esitys vanhemmissa herätti. **Esitys herätti vanhemmissa pelkoa, huolestuneisuutta, sääliä ja muistoja omasta nuoruudesta.** Esitystä pidettiin todenmukaisena kuvauksena varhaisnuorten elämästä, jossa ystävien painostuksella on suuri merkitys päihdekokeilun aloittamiseen. Vanhempien tukea ja perheen läsnäoloa pidettiin tärkeänä asiana murrosikäisen ”tunteiden viidakossa”.

” Todenperäinen kuva murrosikäisen ”viidakosta”. Vanhempien tuki ja perheen läsnäolo (puuttuminen) jäi mietityttämään.”

” Sinällään jo tiedostettuja nuoren ihmisen kokeiluja, joita tiedän, että lapset tulevat tekemään kielsi niitä tai ei. Tärkeintä on kuitenkin ennalta pyrkiä ohjaamaan lasta (mm. terveitä harrastuksia suosimalla) ja tietenkin oma esimerkki on yksi tärkeimmistä asioista. ”

Pelon tunne ja todellisuuteen herääminen, joka voi olla mahdollista oman lapsen kohdalla, aiheutti vanhemmissa huolestuneisuutta. Osa vanhemmista oli kuitenkin sitä mieltä, että varhaisnuorten päihteiden käyttö on osa normaalia elämää. Vanhempien nuoruusmuistot muistuttavat heitä siitä, kuinka tärkeää on vanhempien tuki, hyvät harrastukset sekä perheen yhteenkuuluvuus lasten kasvatuksessa ja tukemisessa päihteettömyyteen.

Vanhempien mielestä draamaesitys olisi päihdekasvatusmenetelmänä tehokkaampi, jos nuoret osallistuisivat itse sen toteuttamiseen (kysymys 23). Nuoret oppisivat oman kokemuksen kautta ja heidän olisi pakko ajatella lopputulosta sekä miettiä asiaa syvällisemmin. Vanhempien vastauksista nousi esille myös se, että draaman toteutuksessa ja ohjauksessa pitää olla aikuisia mukana, koska heidän mielestään päihteisiin liittyvistä asioista pitää keskustella projektin eri vaiheissa.

5.10 Muita havaintoja vanhempien vastauksista

Selvitimme vanhemmilta, missä lapsi viettää iltansa viikolla ja viikonloppuisin. Näihin saimme vastauksen kysymyksillä 10 ja 11. Vastaajista kahdeksan tiesi varmasti, missä lapsi viettää pääsääntöisesti viikolla iltansa ja neljä luuli tietävänsä. Yhdeksän vastaajista tiesi varmasti, missä lapsi viettää viikonlopun illat ja kolme luuli tietävänsä.

Vanhempien asettamat kotiintuloajat lapsille ovat säännöllisiä. Pääsääntöisesti viikolla lasten kotiintuloaika on klo 20.00 - 20.30. Viikonloppuisin kotiintuloaika asettuu klo 20.00 – 22.00 välille. Lasten nukkumaanmeno aika arkisin oli klo 21.00 - 22.00 Viikonloppuisin nukkumaanmeno aika oli vain viidellä lapsella. Näiden lasten nukkumaanmeno aika oli klo 21.00 - 24.00.

Vanhemmat tietävät missä heidän lapsensa viettää aikaansa arki-iltaisina, sekä viikonloppuisin. Vanhempien ei kuitenkaan pitäisi olla ”sinisilmäisiä” sen suhteen, missä nuori itse kertoo

viettävänsä aikaansa. Vanhempien välinen yhteydenpito sekä tarkastussoitot ja –käynnit kertovat todellisuuden lapsen ajanviettopaikasta.

Kysymyksellä 16 halusimme selvittää, onko kotona esimerkiksi voimakkaita kipulääkkeitä, yskänlääkkeitä, uni- tai masennuslääkkeitä ja missä niitä säilytetään. Vastaajissa viisi vastasi kotona olevan edellä mainittuja lääkkeitä. Lääkkeiden säilytyspaikka vaihteli wc:stä lukolliseen lääkekaappiin. Seitsemän vastasi, ettei kotona ole edellä mainittuja lääkkeitä.

Kysymyksellä 17 haimme vastausta siihen, keskustellaanko kotona päihteistä, niiden käytöstä ja vaaroista. Kymmenen vastaajista ilmoitti keskustelleen lapsensa kanssa päihteistä, niiden käytöstä ja vaaroista. Kaksi vanhemmista vastasi ei, koska ei ollut kokenut asiaa vielä ajankohtaiseksi. Vanhemmista kaikki vastasivat tietävänsä, että lapsella on tulevaisuuden haaveita tai jokin toiveammatti (kysymys 18).

5.11 Yhteenveto tuloksista

Yhteenvetona voimme todeta, että draamaesitys herätti varhaisnuorissa positiivisia sekä negatiivisia tunteita. Varhaisnuoret kokivat draaman mielenkiintoisempaan päihdevalistuskeinona kuin perinteiset ”kalvosulkeiset”. Varhaisnuorten mielestä draamaesitys ei innoita heitä päihteiden (tupakka, alkoholi) kokeiluun, eikä myöskään lisää mielenkiintoa tupakoinnin ja alkoholin kokeilua kohtaan.

Vanhempien tuloksista mainittakoon vielä lyhyesti, että suurin osa vastaajista ei hyväksy lapsensa mahdollista tupakointia ja alkoholin käyttöä ollenkaan. Yksi vanhemmista hyväksyi lapsen mahdollisen alkoholin käytön ja hän perusteli vastauksensa sillä, että se on lapsen oma valinta. Tämä vastaus herätti meissä huolestuneisuutta, koska kyseessä on 6- tai 7- luokkalainen varhaisnuori.

Vanhemmat olivat varhaisnuorten kanssa samoilla linjoilla siitä, että draamaesitys on hyvä ja toimiva päihdekasvatusmenetelmä nuorille. Päinvastoin kuin varhaisnuoret, vanhemmat olivat sitä mieltä, että draamaesitys voi innoittaa varhaisnuoria päihteiden kokeiluun.

6 VERTAILU AIEMMAN OPINNÄYTETYÖN TULOKSIIN

Tässä luvussa vertailemme opinnäytetyömme tuloksia tätä tutkimusta edeltävän opinnäytetyön tuloksiin. Syrjäsen ja Patrosen opinnäytetyön (2005) ja meidän opinnäytetyömme tulokset eivät ole täysin vertailukelpoisia kuudennen luokan ja vanhempien osalta, koska aineistomme oli heidän osaltaan paljon pienempi kuin Syrjäsellä ja Patrosella. Heidän tekemäänsä kyselyyn osallistui Kajaanista 44 oppilasta ja meillä luku oli vastaavasti 33. Meidän kyselyyn osallistui vain 12 vanhempaa, kun taas edellisenä vuonna mukana oli 36 vanhempaa. Meidän kyselyymme vastanneista 20 oppilasta ja seitsemän vanhempaa oli osallistunut Syrjäsen & Patrosen opinnäytetyön kyselyyn keväällä 2005. Vertailemme tuloksia opinnäytetyömme kysymysten mukaisessa järjestyksessä. Otamme vertailuun vain ne kysymysten vastaukset, joissa oli tapahtunut huomattavaa muutosta Syrjäsen ja Patrosen opinnäytetyöstä saatujen vastausten verrattuna. Etenemme vertailussa luokka-asteittain aloittaen kuudennesta luokasta.

6.1 Kuudennen luokan tulosten vertailu

Kyselyymme osallistuneen kuudennen luokan vastauksista ilmenee, että varhaisnuorilla on läheisempiä ystäviä nyt enemmän kuin viime vuonna. Lisäksi ystävien merkitys on suurempi kuin aikaisemmin. Tekemässämme tutkimuksessa ilmeni, että varhaisnuoret tapaavat kavereitaan nyt enemmän kaupungilla ja jossain muualla, kuin omassa kodissaan tai kavereiden kotona. Vertailtuamme 6-luokan oppilaiden kotona ja koulussa viihtymistä, positiivisena asiana nousi esille, että varhaisnuoret viihtyvät aiempaa paremmin sekä kotona että koulussa.

Nukkumaanmenoajasta mainittakoon, että tyttöjen nukkumaanmenoaika on epäsäännöllisempää kuin edellisenä vuonna. Epäsäännöllisestä nukkumaanmenoajasta huolimatta varhaisnuoret nukkuvat yönsä hyvin.

Lieneekö vanhempien vähentyneellä tupakoinnilla osuutta myös siihen, että 6-luokan oppilasta yksikään ei ollut kokeillut tupakointia. Suhtautuminen vanhempien tupakointiin on kielteisempää kuin edellisenä vuonna.

Huolestuttavaa on, että alkoholin kokeilu on lisääntynyt 6-luokan oppilaiden keskuudessa. Viime vuonna tehdyssä kyselyssä vain yksi oppilas vastasi kokeilleensa alkoholia. Tekemämme kyselyn vastauksista ilmeni, että viisi oppilasta oli kokeillut alkoholin käyttöä ja he kaikki olivat tyttöjä. Varhaisnuoret saavat nyt alkoholia kodin lisäksi myös kavereilta. Varhaisnuorten alkoholin kokeilu on lisääntynyt, vaikka varhaisnuorten kaveripiirissä alkoholia kokeillaan edellisvuotta vähemmän.

6.2 Seitsemännen luokan tulosten vertailu

Kyselymme osallistuneen seitsemännen luokan oppilaiden vastauksista nousi esille, että läheisten ystävien määrä on lisääntynyt verrattuna edellisen vuoden kyselyyn. Valitettavaa on kuitenkin se, että yhdellä vastaajista ei ollut yhtään läheistä ystävää. Kavereiden merkitys on myös tullut entistä tärkeämmäksi. Kavereiden tapaaminen on lisääntynyt kavereiden kotona, kun taas vapaa-ajanharrastuksissa ja jossain muualla kavereita tavataan vähemmän edelliseen vuoteen verrattuna.

Oppilaat viihtyvät koulussa aiempaa huonommin. Poikien koulussa viihtyminen on vähentynyt huomattavasti edellisen kyselyn jälkeen. Tyttöjen koulussa viihtyminen on lisääntynyt selvästi.

Hyvin nukutuista öistä huolimatta, 7-luokan oppilaiden nukkumaanmeno-aika on muuttunut epäsäännöllisemmäksi kuin edellisenä vuonna. Huomioitavaa on, että poikien nukkumaanmeno-aika on huomattavasti epäsäännöllisempää tyttöihin verrattuna.

Kyselyssämme ilmeni, että tyttöjen keskuudessa tupakoinnin kokeilu on vähentynyt. Viime vuonna suoritetussa kyselyssä ilmeni, että tupakointia oli kokeillut kolme tyttöä ja nyt suoritetussa kyselyssä vastaava luku oli yksi. Poikien tupakoinnin kokeilu on lisääntynyt huolestuttavasti verrattuna edelliseen kyselyyn. Pojista neljä vastasi kokeilleensa tupakointia, kun edellisenä vuonna suoritetussa kyselyssä kukaan pojista ei ollut kokeillut tupakointia. Kyselymme vastauksista ilmeni, että vanhempien tupakointi on lisääntynyt jonkin verran.

Oppilaiden keskuudessa alkoholin kokeilu on lisääntynyt yläasteelle siirtymisen myötä. Viisi poikaa ja kaksi tyttöä vastasi kokeilleensa alkoholia. Edellisenä vuonna vain yksi tyttö oli ko-

keillut alkoholia. Vertailussa tuli esille myös se, että alkoholin kokeilu kaveripiirissä on lisääntynyt jonkin verran.

7 POHDINTA

Tässä luvussa käsittelemme opinnäytetyön luotettavuutta, eettisyyttä sekä pohdimme opinnäytetyön prosessia alusta loppuun. Kirjoitimme Kostamuksen pohdinnan oma kappaleena, koska Kostamuksen osuus opinnäytetyöhömmä on tuottanut paljon harmaita hiuksia, pettymyksiä ja turhautumista.

7.1 Luotettavuus

Luotettavuuden arviointi on tärkeä osa tutkimusta. Tutkimuksen luotettavuutta voidaan tarkastella mittaamisen ja aineiston keruun suhteen, sekä myös tulosten luotettavuutensa. (Pauonon & Vehviläinen-Julkunen 1997, 206.)

Määrällisen tutkimuksen luotettavuuden tarkastelu liittyy reliabiliteetin ja validiteetin pohdintaan. Tutkimuksen luotettavuus eli reliabelius tarkoittaa tulosten tarkkuutta, toisin sanoen tutkimuksen luotettavuutta voidaan tarkastella tulosten ja mittaamisen luotettavuutena. Mittarin luotettavuutta arvioidaan reliabiliteetin ja validiteetin avulla. Validiteetti tarkoittaa mittarin tai tutkimismenetelmän kykyä mitata juuri sitä, mitä tutkimuksessa on tarkoituskin mitata. (Vilka 2005, 161 - 162.)

Vilkan (2005, 162) mukaan, ”*tutkimuksen luotettavuutta voivat heikentää monet asiat tutkimuksen aikana*”. Esimerkiksi satunnaisvirheitä voi aiheuttaa se, että vastaaja on ymmärtänyt asian eri tavoin kuin tutkija. Tutkimuksen kannalta virheiden vaikuttavuus ei välttämättä ole kovin suuri. Tärkeintä on kuitenkin se, että tutkija ottaa kantaa tutkimuksessa ilmenneisiin satunnaisvirheisiin.

Opinnäytetyön yhtenä keskeisenä käsitteenä on draama päihdekasvatusmenetelmänä, jonka pohjalta teimme osan opinnäytetyön kyselylomakkeen kysymyksistä ja saimme vastaukset tutkimusongelmiimme. Tutkimusongelmamme kuitenkin tarkentuivat työtä tehtäessä. Esitesitasimme kyselylomakkeen kahdella Normaalikoulun 6. luokan oppilaalla ja heidän vanhemmillaan. Heiltä saamamme palautteen perusteella emme muuttaneet kyselylomaketta, koska heidän mielestään kysymykset ja vastausvaihtoehdot olivat selkeitä ja hyvin ymmärrettäviä.

Opinnäytetyömme luotettavuus otettiin huomioon jo työtä suunniteltaessa. Ajattelimme luotettavuuden merkityksen olevan erityisen tärkeää, kun teemme Kostamuksessa kyselyn ja analysoimme sieltä saatavia tuloksia. Emme halunneet saman toistuvan, kuin edeltävässä opinnäytetyön kyselyssä, jossa opettaja oli kiertänyt koko ajan luokassa ja ohjeistanut oppilaita kyselylomakkeen täytössä. Jatkotutkimushankkeen vuoksi meidän kyselylomake oli pitkälti samankaltainen kuin Syrjäsen ja Patrosen opinnäytetyön (2005) kyselylomake. Poistimme osan taustatietoja koskevista kysymyksistä, koska emme kokeneet niitä tarpeellisiksi opinnäytetyön kannalta. Lisäsimme draamaa koskevia avoimia kysymyksiä, koska halusimme saada opinnäytetyöhön luotettavaa ja nuorten omin sanoin kerrottua asiaa. Lisäksi muutimme osan edellisen opinnäytetyön kysymyksistä selkeämmiksi. Kysymysten laadinnan ja muokkauksen jälkeen kysyimme toimeksiantajan ja ohjaavan opettajan mielipidettä tekemistämme muutoksista. Mielestämme saimme kyselylomakkeen selkeäksi ymmärtää sekä helpoksi täyttää.

Opinnäytetyön kyselyn suoritimme toukokuussa 2005 Kajaanin Keskuskoululla olleessa vanhempainillassa. Vanhempainillassa katsottiin videoitu ”Ystävän Varjo” –draamaesitys, jonka aikana salissa kuului naurua sekä nuorten että vanhempien supinaa. Videon jälkeen suoritimme läsnäolleille kyselyn. Halusimme, että oppilaat jakaantuvat erilleen toisistaan ja vanhemmistaan kyselyn ajaksi. Tällä halusimme varmistaa, että saisimme totuudenmukaiset vastaukset kaikkiin kysymyksiin. Tutkimuksemme luotettavuutta lisää myös se, että kävimme pitämässä kyselyn itse. Valvoimme kyselytilannetta ja ohjeistimme vastaajat ennen kyselyä kyselylomakkeen täyttöön. Annoimme myös lisäohjeita kyselytilanteen aikana, jos joku niitä tarvitsi. Painotimme vastaajille, että heidän henkilöllisyytensä ei tule esille missään vaiheessa ja kerroimme myös sen, että poltamme kyselylomakkeet heti opinnäytetyön valmistuttua.

Tulosten analysointivaiheessa huomasimme joidenkin vastausten perusteella, että osa oppilasta ei ollut ymmärtänyt kaikkia kysymyksiä, vaikka ohjeistimme oppilaat sekä vanhemmat ennen kyselyn suorittamista. Esimerkiksi kysymyksellä 27 halusimme tietää, onko draamaesitys parempi valistuskeino, kuin esimerkiksi ”kalvosulkeiset”. Kävimme tämän kysymyksen oppilaiden kanssa läpi ja selitimme heille mitä tarkoittaa ”kalvosulkeiset”. Tästä huolimatta yksi oppilas vastasi: *”oli, vaikka en ees oo nähny tota sulkeista”*. Samoin oli kysymyksen 29 kohdalla, jossa selvitimme vähentääkö draamaesitys nuorten mielenkiintoa alkoholin ja tupakan kokeilua kohtaan. Analysoidessamme vastausten perusteluja, huomasimme, että ei-vastauksen antaneet olivat kuitenkin perustelleet draaman vähentävän mielenkiintoa alkoholin ja tupakan kokeilua kohtaan.

Käsitellessämme tuloksia pyrimme olemaan huolellisia varmistaaksemme työmme luotettavuuden. Avoimet kysymykset kirjoitimme sanasta sanaan paperille, jonka jälkeen analysoimme vastaukset. Olemme esittäneet tulokset rehellisesti ja avoimesti antamatta oman mielipiteen vaikuttaa tutkimustuloksiin.

7.2 Eettisyys

Eettisesti on tärkeää myös huomioida, että tutkimuksesta ei aiheudu tutkimukseen osallistuneille haittaa. Tutkimus on tehty eettisesti oikein, kun se toteuttamiseen on pyydetty lupa kohteena olevalta organisaatiolta. Eettisyyden kannalta on myös tärkeää kertoa tutkimukseen osallistuville tutkimuksen taustasta ja sen tarkoituksesta, koska heillä on oikeus tietää, mihin he ovat osallistumassa. Tutkimukseen osallistuville on myös taattava anonymiteetti ja heille on kerrottava, ettei heitä voi tunnistaa kyselyjen vastausten perusteella. (Hirsjärvi ym. 2004, 25 - 28.)

Tutkimuksemme perustui luottamuksellisuuteen, avoimuuteen ja rehellisyyteen, joka kuuluu tutkimuksen etiikkaan. Kyselyt tehtiin nimettömänä ja opinnäytetyön valmistumisen jälkeen vastaukset hävitettiin. Tutkimuksen tuloksista ei myöskään tule esille vastaajien henkilöllisyyttä.

Tutkimustyön jokaisessa vaiheessa on vältettävä epärehellisyyttä. Toisten tekstejä ei saa vääristellä, eikä tutkijoita vähätellä. Tämän olemme ottaneet huomioon koko opinnäytetyöprosessin ajan. Teoriaa kirjoittaessamme olimme tarkkoja, ettemme plagioi suoraan toisen kirjoittajan tekstiä, ellei se ollut aivan välttämätöntä. Suorat lainaukset olemme merkinneet asianmukaisella tavalla.

Tutkimusluvan anoimme Kajaanin kaupungin perusopetuksen tulosalueen johtajalta Martti Niemeltä. Keskuskoulun rehtorin Liisa Metsäkedon suosittamana saimme tutkimusluvan ja myönteisen viranhaltijapäätöksen Martti Niemeltä, joka ei ensin ollut suostuvainen antamaan lupaa kyselymme, koska kyselyjä oli suoritettu oppilaille jo paljon kyseisenä keväänä.

7.3 Opinnäytetyöprosessi

Opinnäytetyöprosessin alussa mietimme jonkin aikaa, mikä aihe olisi meille molemmille läheinen ja mielenkiintoinen. Yliopettaja Maija-Liisa Laitinen esitteli meille eri hankkeita, joista opinnäytetyön aihe voisi löytyä. Hän kertoi meille meneillään olevasta opinnäytetyöstä, joka käsitteli varhaisnuorten terveellisiä elämäntapoja ja suhtautumista päihteisiin, johon etsittiin jatkotutkimuksen tekijöitä. Kiinnostuimme heti aiheesta ja tunsimme sen olevan meille molemmille läheinen aihe. Läheiseksi aiheen teki se, että meillä molemmilla on lapsia, joille haluamme turvata sekä luoda hyvän, turvallisen ja rakastavan kasvuympäristön. Koimme aiheen mielenkiintoiseksi myös siksi, että saisimme opinnäytetyön tekemisen myötä ajantasais- ta tietoa nuorten päihteiden käytöstä ja uusimmista päihdekasvatusmenetelmistä.

Opinnäytetyön aiheen varmistuttua ja meidän siihen sitouduttua, mietimme pitkään aiheen rajausta, ettei opinnäytetyö paisuisi liian laajaksi. Toimeksiantajan pyynnöstä päädyimme käsittelemään ehkäisevää päihdetyötä laajemmin, jolloin se myös vastaisi projektin tarpeita.

Opinnäytetyön tekeminen oli alussa hyvin hankalaa. Mielestämme emme saaneet teoriatunneilta tarpeeksi selkokieleistä opetusta aiheanalyysin ja tutkimussuunnitelman tekemiseen, joka vaikeutti opinnäytetyön kokonaisuuden hahmottamista. Seminaaritunneilta saimme opettajalta ja opponenteilta paljon hyviä vinkkejä tutkimussuunnitelman tekemiseen ja niillä eväillä saatoimme jatkaa myös opinnäytetyön työstämistä. Siinä vaiheessa tuli ensimmäistä kertaa tunne, että voimavarat eivät riitä muun opiskelun ja harjoittelun ohella opinnäytetyön tekemiseen.

Aloitimme opinnäytetyön tekemisen teorian kirjoittamisella. Se antoi meille esiyymmärrystä kyseiseen aiheeseen. Kirjallisuutta oli runsaasti saatavilla, joskin draamasta ja interventioista emme onnistuneet löytämään tarpeeksi kirjallisuutta.

Vanhempainillassa esitetyn valistusvideon esityksen ja kyselyjen jälkeen oppilaat ja vanhemmat jaettiin omiin ryhmiinsä nuorisotoimen johdolla. Halusimme osallistua valistusvideon ”jälkipuintiin”, koska halusimme nähdä oppilaiden sekä vanhempien reaktiot ja mielipiteet esitetystä valistusvideosta. Emme itse osallistuneet keskusteluun, koska halusimme seurata oppilaiden sekä vanhempien jälkikeskustelua ja reaktioita heidän näkemästään valistusvideosta.

Oppilaiden ryhmässä käytiin asioita läpi draamaesityksen kulkua mukaillen. Oppilaat pitivät draamaesitystä hyvänä, vaikka se naurattikin heitä aika paljon. Osa oppilaista osallistui keskusteluun aktiivisesti ja osa ei halunnut lähteä keskusteluun ollenkaan mukaan.

Myös vanhempien ryhmässä asioita käytiin läpi draamaesityksen kulkua mukaillen. Vanhemmat keskustelivat videosta aktiivisesti. Heille olisi tosin voinut varata enemmän aikaa asioiden läpi käymiseen ja keskusteluun, koska he antoivat ymmärtää, että heillä oli kova tarve puhua esille tulleista asioista. Keskustelun aikana vanhempien puheenvuoroista nousi esille heidän huolensa nuorista.

Kun oppilaat sekä vanhemmat olivat keskustelleet omissa ryhmissään, he kokoontuivat yhteen tilaan ja heistä muodostettiin ns. sisä- ja ulkopiiri. Oppilaat olivat sisäpiirissä ja vanhemmat ulkopiirissä. Kun oppilaat ja vanhemmat ”yhdistettiin”, huomasimme, että oppilaiden ja vanhempien välillä vallitsi kommunikaatiokuilu, joka esti tarkoituksellisuuden edellä mainitussa asetelmassa. Tässä vaiheessa huomasimme, että keskustelun ohjaajana ollut nuorisotyöntekijä oli ”päällekyvä” nuoria kohtaan ja puhui syyllistävään sävyyn. Seuraavana päivänä yhden oppilaan äiti kertoi toiselle meistä, että hänen lapsensa oli ollut erittäin ahdistunut vanhempainillan lopputuokiosta. Lopputuokiossa yritettiin toteuttaa sisä- ja ulkopiiri asetelmaa, joka ei mielestämme sopinut ollenkaan tämänkaltaiseen keskustelutilaisuuteen. Koska vastakkainasettelussa olivat varhaisnuoret ja heidän vanhempansa, mielestämme se ei tuottanut rakentavaa ja luontevaa keskustelua.

Alusta asti meille oli selvää, että työskentelemme yhdessä. Tällä varmistimme, että saimme tekstistä yhdennäköistä. Yhteistyömme on sujunut erittäin hyvin, vaikka välillä meillä on ollutkin mielipide-eroja esimerkiksi käytettävistä termeistä. Yhteisymmärrykseen olemme kuitenkin päässeet ilman pihamaalla käytävää painia. Tämä on vaatinut molemmin puoleista joustavuutta sekä toisen mielipiteen huomioimista ja kunnioittamista. Olemme erittäin tyytyväisiä saavutukseemme vastoinkäymisistä huolimatta.

Opinnäytetyöprosessi on ollut pitkä ja rasittava. Monet meistä riippumattomat ongelmat ovat sävyttäneet koko prosessia ja aikataulujen yhteensovittaminen on ollut välillä todella hankalaa. Työn tekeminen on vaatinut meiltä kärsivällisyyttä ja joustavuutta. Väsyminen ja turhautuminen ovat nakertaneet mielenkiintoamme opinnäytetyötä kohtaan, varsinkin asioiden pitkittyessä ja aikataulujen muuttuessa koko ajan suunnitellusta poiketen. Kuitenkin olemme saaneet ”tsempattua” toinen toistamme, vaikka ”hanskat on meinattu lyödä tiskiä”

monta kertaa. Loppua kohti innostus on kuitenkin kasvanut, kun olemme nähneet opinnäytetyön valmistuvan joutuisasti pitkien yhdessä uurastettujen työpäivien myötä.

Opinnäytetyömme aihe tukee vaihtoehtoisia ammattiopintojamme. Tulevina terveydenhuollon ammattilaisina meiltä edellytetään valmiutta toimia moniammatillisessa työyhteisössä. Moniammatillisuuteen liittyvät kehittämistarpeet edellyttävät oman ammatin erityisasiantuntemusta sekä yksilöasiantuntijuuden laajenemista yhteisöasiantuntijuudeksi.

Sairaanhoitajana ja terveydenhoitajana olemme hoitotyön asiantuntijoita. Työmme on tervettä edistävää ja ylläpitävää sekä sairauksia ehkäisevää ja parantavaa (Opetusministeriö, 2001, 60, 69). Terveydenhoitajana ja sairaanhoitajana (pitkäaikaispotilaan hoitotyö) tulemme työssämme kohtaamaan eri elämäntilanteessa olevia varhaisnuoria ja heidän vanhempiaan. Opinnäytetyöprosessi on kehittänyt ja antanut meille valmiuksia soveltaa saamiamme tietoja ja taitoja, joita voimme tulevina terveydenhuollon ammattilaisina käyttää toimiessamme työelämässä.

Opinnäytetyömme aihe on tärkeä ja ajankohtainen. Se palvelee työelämää sekä antaa paljon tietoa varhaisnuorten parissa toimiville asiantuntijoille. Maassamme tehdään paljon töitä, että varhaisnuoret saisivat mahdollisimman ajantasaista päihdevalistusta. Opinnäytetyömme antaa työelämälle tärkeää pohjatietoa siitä, miten varhaisnuorille suunnattua päihdevalistusta tulisi toteuttaa ja kehittää.

7.4 Kostamuksen kysely

Pohdimme Kostamuksen vierailua ja kyselyjen suorittamista omassa kappaleessaan, koska mikään ei ole mennyt suunnitelmien mukaan. Alkuperäisen suunnitelman mukaan meidän piti vierailla Kostamuksessa Lit´zin koululla jo helmi-maaliskuussa 2006. Teimme ensimmäisen reissun toimeksiantajan kanssa Kostamukseen vasta toukokuun lopussa 2006. Lähdimme odottavaisin mielin rajan taakse, koska halusimme tietää kostamuslaisten varhaisnuorten päihdekäyttäytymisestä. Odotimme myös mielenkiinnolla minkälainen heidän elinympäristönsä on, koska emme olleet kumpikaan vieraillut aikaisemmin Kostamuksessa.

Päästyämme viimein Kostamukseen, yllätyimme kuinka erilainen kaupunki se on Kajaaniin verrattuna, vaikka välimatka on pieni. Ränsistyneet talot sekä sotkuinen ympäristö tekivät

paikasta ahdistavan. Tuli tunne, että on mukava palata kyselyn suorittamisen jälkeen mahdollisimman pian kotiin.

Saavuttuamme Kostamukseen toimeksiantaja lähti vierailulle kaupungintalolle, josta meillä piti olla lupa, että saisimme mennä tekemään opinnäytetyön kyselyä Lit´zin koululle. Kaupungintalolla ei ollut yhtään asiasta tietävää henkilöä paikalla, joten suuntasimme matkamme suoraan koululle. Koululla eivät olleet tietoisia meidän tulostamme ja näin ollen emme päässeet tekemään kyselyä ollenkaan. Odotellessamme toimeksiantajaa autossa, koulun oppilaita tuli välitunnille ja he laittoivat tupakaksi heti koulun ovella. Tämä hämmästytti meitä suuresti, sillä oppilaat olivat nuoria ja ns. eliittikoulun oppilaita.

Kyselyn suorittamatta jääminen oli meille suuri pettymys ja saimme huomata, että asiat hoidetaan siellä toisin kuin meillä. Saimme kuitenkin aimo annoksen tietoa Kostamuksesta ja siitä missä nuoret viettävät vapaa-aikaansa, kun toimeksiantaja kierrätti meitä kaupungissa. Hän kertoi meille missä nuoret kuluttavat aikaansa ja tapaavat kavereitaan. Tämä reissu huipentui paikalliseen ”ostoskeskukseen”.

Sovimme keväällä ”pipariksi menneen” reissun jälkeen toimeksiantajan kanssa, että suoritamme uuden kyselyn heti syksyllä koulujen alettua. Syyskuun alkupuolella lähdimme taas luottavaisin mielin kohti Kostamusta. Tälläkin kertaa tapaaminen oli varmistettu kaupungintalolta ja koululle oli ilmoitettu tulostamme. Emme kuitenkaan päässeet Suomen tullia pidemmälle rajamuodollisuuksien vuoksi. Tunne oli turhauttava.

Sovimme ohjaavan opettajan ja toimeksiantajan kanssa, että toimeksiantaja käy suorittamassa yksin Kostamuksen kyselyn, koska meillä ei enää aika riittänyt kolmanteen yritykseen. Toimeksiantaja vieraili Kostamuksessa vielä kerran ja välitti koululle opinnäytetyön kyselyt. Toimeksiantaja oli sopinut Lit´zin koululla, että suomenkielenopettaja näyttää oppilaille videoidun draamaesityksen, jonka jälkeen oppilaat vastaavat kyselyyn. Näin ei kuitenkaan käynyt, vaan saimme jälleen tiedon, että kyselyä ei voida suorittaa. Tätä perusteltiin sillä, että heillä pitäisi olla lupa henkilöltä, joka vastaa Kostamuksen kaupungin nuorille suunnatusta valistusohjelmasta. Kyseinen henkilö ei ollut antanut lupaa videoidun draamaesityksen näyttämiseen oppilaille. Lit´zin koulun opettajat ja oppilaiden vanhemmat olivat kuitenkin saaneet videon ja he olivat olleet erittäin tyytyväisiä kyseiseen valistusvideoon.

Kostamuksen kaupungintalon henkilökunta on muuttunut ja kaikki suhteet pitäisi luoda uudelleen alusta alkaen. Tämä esti meidän opinnäytetyön kyselyn suorittamisen. Olimme erit-

täin pettyneitä, koska emme saaneet Lit´zin koulun oppilaiden tuloksia ajoissa ja tämä muutti täysin opinnäytetyömme luonnetta. Kun kyselyn tulokset tulivat viimein toimeksiantajallemme, meidän oli pitänyt jo palauttaa oma opinnäytetyömme. Toimeksiantajamme lupasi tehdä tulosten analysoinnin itse valmiiksi, jotta niitä pystyttäisiin hyödyntämään tulevaisuudessa.

7.5 Jatkotutkimusaiheet

Opinnäytetyömme aiheeseen liittyviä jatkotutkimusaiheita voisi olla useampikin. Näkisimme mielenkiintoisena, että tutkimuksessamme mukana olleille Kajaanin Keskuskoulun oppilaille järjestettäisiin kysely heidän päihteiden käytöstä yhdeksän luokan loppupuolella. Lisäksi voitaisiin tutkia, onko draamalla ollut vaikutusta oppilaiden päihdekäyttäytymiseen pitkällä aikavälillä.

LÄHTEET

- Aaltonen, M., Ojanen, T., Vihunen, R., Vilén, M. 2003. Nuoren aika. Porvoo. WS Bookwell Oy.
- Dahl, P. & Hirschovits, T. 2002. Tästä on kyse – tietoa päihteistä. Helsinki. Hakapaino Oy.
- Ewls, L. & Simnett, I. 1995. Terveyden edistämisen opas. Helsinki. Sairaanhoidajien kustannussäätiö.
- Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 2004. Tutki ja kirjoita. Tampere: Tammer-Paino Oy.
- Inkinen, M., Partanen, A. & Sutinen, T. 2003. Päihdehoitotyö. Tampere. Tammer-Paino Oy.
- Kempainen, P. 1997. Nuori minänsä vankina. Vantaa. Kannustusvalmennus.
- Kiianmaa, K. 2003. Alkoholi. Teoksessa Salaspuro, M. & Kiianmaa, K. & Seppä, K. (Toim.) Päihdelääketiede. Jyväskylä. Gummerus Kirjapaino Oy.
- Kivistö, K & Hoppu, K. 2003. Liuottimet ja muut huumaavat aineet. Teoksessa Salaspuro, M. & Kiianmaa, K. & Seppä, K. (Toim.) Päihdelääketiede. Jyväskylä. Gummerus Kirjapaino Oy.
- Koskinen-Ollonqvist, P., Ruovinen-Wilnius, P & Palojärvi, E. 2003. Elämyksellisyys nuorten päihdekasvatuksessa. Terveyden edistämisen keskuksen julkaisuja –sarja 9/2003. Helsinki. Trio-Offset.
- Kylmänen, P. 2005. Kun kaikki muutkin....Tampere. Tammer-Paino Oy.
- Kyngäs, H. & Vanhanen, L. 1999. Sisällön analyysi. Hoitotiede lehti Vol. 11, no1/99, 3-11.
- Laine, O. 2002. Psykkinen kehitys. Teoksessa Terho, P. & Ala-Laurila, E-L. & Laakso, J. & Krogius, H. & Pietikäinen, M. (Toim.) Kouluterveydenhuolto. Jyväskylä. Gummerus Kirjapaino Oy.

- Lehtonen, T. toim. 1998. Elämän seikkailu. Jyväskylä. Gummerus Kirjapaino Oy.
- Lyytikäinen, A. 2000. Ravitseminen ja ruokailu. Teoksessa Terho, P. & Ala-Laurila, E-L. & laakso, J. & Krogius, H. & Pietikäinen, M. (Toim.) Kouluterveydenhuolto. Jyväskylä. Gummerus Kirjapaino Oy
- Opetusministeriö. 2001. Ammattikorkeakoulusta terveydenhuoltoon. Koulutuksesta valmistuvien ammatillinen osaaminen, opintojen keskeiset sisällöt ja vähimmäisopintoviikkomäärät.
- Paunonen, M. & Vehviläinen- Julkunen, K.1997. Hoitotieteen tutkimusmetodiikka. Juva. WSOY.
- Poikolainen, K. 2003. Päihteet ja kansanterveys. Teoksessa Salaspuro, M. Kiianmaa, K. & Seppä, K. (Toim.) Päihdelääketiede. Jyväskylä. Gummerus Kirjapaino Oy.
- Renfors, T., Litmanen, H. & Lähdesmäki, L. 2003. Sillä siikkeli, nuorten terveysopas. Porvoo. WS Bookwell Oy.
- Saarenpää- Heikkilä, O. 2000. Virkeys ja väsymys. Teoksessa Terho, P. & Ala-Laurila, E-L. & laakso, J. & Krogius, H. & Pietikäinen, M. (Toim.) Kouluterveydenhuolto. Jyväskylä. Gummerus Kirjapaino Oy.
- Syrjänen, E. & Patronen, M. 2005. Varhaisnuorten elämäntavat kysely varhaisnuorten elämäntavoista ja suhtautumisesta päihteisiin Kajaanin keskuskoulun- ja Kostamuksen Litzi-koulun 5.-6.-luokkalaisille.
- Tampereen kaupungin sosiaali- ja terveystoimi. 1998. Välitä musta nyt!. Tampereen kaupungin sosiaali- ja terveystoimen julkaisuja 2.
- Van der Stel, J. & Voordewind, D. 1999. Ehkäisevän päihdetyön käsikirja. Jyväskylä. Gummerus Kirjapaino Oy.
- Vertio, H. 2003. Terveyden edistäminen. Jyväskylä. Gummerus Kirjapaino Oy.
- Vilka, H. 2005. Tutki ja kehitä. Keuruu. Otavan kirjapaino Oy.

INTERNETLÄHTEET

http://neuvoa-antavat.stakes.fi/NR/rdonlyres/16B24DE7-DC80-484D-9C4C-99940B6AA919/0/Jakso1_041004.rtf tulostettu 7.11.06

<http://nmi.jyu.fi/koulutus/pdf/FT%20Kristiina%20Huhtanen%20%20ALKUtapahatuma%20JKL.pdf#search=%22kristiina%20huhtanen%2C%20varhainen%20puuttuminen%22> tulostettu 3.11.05

<http://info.stakes.fi/NR/rdonlyres/84403F74-6B81-4FED-8042-A06B8E3E7C9C/0/oulunl2005.pdf> tulostettu 7.11.06

<http://uni.ego.fi/merkitys.html> tulostettu 3.11.05

<http://www.a-klinikka.fi/tiimi/arkisto/105/uutisia.html> tulostettu 7.11.06

http://www.avoin.helsinki.fi/laaketiede/EK3_2.html tulostettu 5.11.06

<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1994/19941143?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=ALKOHOLILAKI> tulostettu 7.11.06

<http://www.nuorisuomi.fi/tietopankkitiedostot?group=1.2> tulostettu 5.11.05

<http://www.paihdelinkki.fi/Tietoiskut/324-laakkeiden-vaarinkaytto> tulostettu 3.11.05.

<http://www.suupuhaksi.com> tulostettu 5.11.05

<http://www.terveys2015.fi/terveys2015.pdf> tulostettu 7.11.06

<http://www.tupakka.org/> tulostettu 5.11.05

<http://www.yths.fi/netcomm/viewarticle.asp?path=8,21,2476,2497&article=1984&index=A> tulostettu 18.2.06

www.coronaria.fi/vaihe3/yle/kl/vuosikirja/vuosikirja2004/Terveyspolitiikka_MartinaTorppa.pdf tulostettu 18.2.06

www.lts.fi/filearc/8_45_50.pdf tulostettu 6.11.06

LIITELUETTELO

Varhaisnuorten kyselylomake	liite 1
Vanhempien kyselylomake	liite 2
Kajaanin Keskuskoulun 6-luokan vastausten kuviot	liite 3
Kajaanin Keskuskoulun 7-luokan vastausten kuviot	liite 4
Vanhempien vastausten kuviot	liite 5
Kuviot, joihin on yhdistetty 6- ja 7-luokan tulokset	liite 6
Tutkimuslupahakemus	liite 7
Viranhaltijanpäättös	liite8
Toimeksiantosopimus	liite 9

Hei!

Teemme Kajaanin Ammattikorkeakoulussa sosiaali-, terveys- ja liikunta-alan opinnäytetyötä, jonka toimeksiantajana on Kajaanin kaupungin nuorisotoimi. Teemme jatkoselvityksen Erika Syrjäsen ja Maria Patrosen keväällä 2005 tekemään opinnäytetyöhön. Opinnäytetyössämme tarvittavan tiedon keräämiseksi teemme kyselyn Kajaanin Keskuskoulun 6. luokan ja edellisen vuoden 6.luokan oppilaille sekä heidän vanhemmilleen.

Kyselyn tuloksia tullaan käyttämään varhaisnuorten terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseen. Kysely on nimetön ja luottamuksellinen. Tilastoinnin ja talletuksen jälkeen vastauslomakkeet hävitetään.

Ole hyvä ja lue koko kysymys ja vastaa ympyröimällä sinulle sopivinta vaihtoehtoa/vaihtoehtoja osoittava numero. Jos kysymyksessä ei ole valmiita vastausvaihtoehtoja, kirjoita vastauksesi sitä varten varatulle viivalle.

KYSELYLOMAKE

TAUSTATIEDOT

1. Oletko

1.1 tyttö

1.2 poika

2. Millä luokalla olet?

2.1 6-luokalla

2.2 7-luokalla

3. Keitä kuuluu perheeseesi?

3.1 äiti

3.2 isä

3.3 äitipuoli

3.4 isäpuoli

3.5 sisaruksia, kuinka monta?_____

3.6 isoäiti tai isoisä

3.7 muita, keitä?_____

VAPAA-AIKA

4. Kuinka monta läheistä ystävää sinulla on?

4.1 ei yhtään

4.2 yksi

4.3 kaksi

4.4 kolme

4.5 enemmän kuin kolme

4.6 en osaa sanoa

5. Miten tärkeitä kaverit ovat sinulle?

- 5.1 hyvin tärkeitä
- 5.2 aika tärkeitä
- 5.3 ei niin kovin tärkeitä
- 5.4 eivät ole ollenkaan tärkeitä

6. Missä tavallisesti tapaatte kavereiden kanssa ja olette yhdessä?

Ympyröi sopivin vaihtoehto joka riviltä.

	Ei juuri koskaan	Joskus	Usein
6.1 minun kotonani	A	B	C
6.2 kavereiden kotona	A	B	C
6.3 asuinalueella (pihoilla, kaduilla)	A	B	C
6.4 kaupungilla	A	B	C
6.5 vapaa-ajan harrastuksissa	A	B	C
6.6 jossain muualla	A	B	C

7. Miksi tapaatte suosimissanne paikoissa? **Aseta seuraavat perusteet tärkeysjärjestykseen.** Merkitse viivoille tärkein numerolla yksi (1), toiseksi tärkein numerolla kaksi (2), kolmanneksi tärkein numerolla kolme (3) ja vähiten tärkeä numerolla neljä (4).

- 7.1 koska siellä on muita kavereita _____
- 7.2 koska siellä on paljon tekemistä _____
- 7.3 koska siellä ei ole aikuisia _____
- 7.4 koska siellä saa olla vapaasti _____

8. Ovatko harrastuksesi muuttuneet viime keväänä suoritetun kyselyn jälkeen? Jos et osallistunut viime vuonna kyselyyn, jätä vastaamatta tähän kysymykseen.

8.1 eivät ole muuttuneet

8.2 ovat muuttuneet, miten?

9. Kuinka usein harrastat liikuntaa tai urheilua vapaa-aikanasi?

9.1 päivittäin

9.2 2-3 kertaa viikossa

9.3 harvemmin

10. Miten viihdyt kotona?

10.1 hyvin

10.2 kohtalaisesti

10.3 en lainkaan

11. Miten viihdyt koulussa

11.1 hyvin

11.2 kohtalaisesti

11.3 en lainkaan

UNI- JA LEPOTOTTUMUKSET

12. Mihin aikaan menet nukkumaan arkipäivänä? Klo_____

13. Mihin aikaan menet nukkumaan viikonloppuisin? Klo_____

14. Onko nukkumaanmenoaika

14.1 säännöllistä

14.2 epäsäännöllistä

15. Nukutko mielestäsi yösi hyvin ja tunnet aamulla itsesi levänneeksi?

15.1 kyllä nukun

15.2 en nuku

TUPAKKA JA PÄIHTEET

16. Oletko koskaan tupakoinut

16.1 kyllä

16.2 ei

17. Jos vastasit edelliseen kyllä, mistä tai keneltä olet yleensä saanut tupakkaa? _____

18. Jos olet kokeillut tupakointia, vastaa myös tähän ja seuraavaan kysymykseen. Muussa tapauksessa siirry kysymykseen 20.

Keiden kanssa olet kokeillut tupakointia?

18.1 kavereiden kanssa

18.2 yksin

18.3 muiden, keiden? _____

19. Missä olet kokeillut tupakointia?

19.1 kotona

19.2 kavereiden luona

19.3 jossakin muualla, missä? _____

20. Mitä haittoja mielestäsi tupakoinnista on?

20.1 tupakoinnilla ei ole mitään haittoja

20.2 tupakoinnilla on haittoja, mitä?

21. Tupakoivatko vanhempasi tai toinen heistä?

21.1 kyllä

21.2 ei

22. Jos vastasit edelliseen kyllä, miltä se sinusta tuntuu?

22.1 ei miltään

22.2 haittaa hieman

22.3 haittaa paljon

23. Oletko koskaan kokeillut alkoholia?

23.1 kyllä olen

23.2 en ole

24 Jos olet kokeillut alkoholia, vastaa myös tähän kysymykseen. Muussa tapauksessa siirry kysymykseen 25.

Mistä sait alkoholia?

24.1 kotoa

24.2 kavereilta

24.3 ostin itse

24.4 jostain muulta, mistä? _____

25. Käyttääkö kukaan kaveripiiristäsi alkoholia?

25.1 kyllä

25.2 ei

DRAAMAESITYKSESTÄ

26. Mitä mieltä olit draamaesityksestä?

27. Onko draamaesitys mielestäsi parempi valistuskeino, kuin esimerkiksi ”kalvosulkeiset”? Perustele vastauksesi vastasitpa kyllä tai ei.

27.1 kyllä

27.2 ei

28. Innoittaako draamaesitys sinua kokeilemaan alkoholia ja tupakointia (päihteitä)? Perustele vastauksesi, vastasitpa kyllä tai ei.

28.1 kyllä

28.2 ei

29. Vähentääkö draamaesitys sinun mielenkiintoasi alkoholin ja tupakan kokeilua kohtaan? Perustelee vastauksesi, vastasitpa kyllä tai ei.

29.1 kyllä

29.2 ei

30. Muuttiko draamaesitys suhtautumistasi terveisiin elämäntapoihin (tupakoimattomuus, hyvät harrastukset, terveellinen ravinto)?

30.1 kyllä

30.2 ei

31. Olisiko näkemäsi draamaesitys mielestäsi tehokkaampi päihdekasvatusmenetelmä, jos saisit itse olla mukana toteuttamassa sitä?

31.1 kyllä

31.2 ei

Kiitos vastauksistanne,

Opinnäytetyöntekijät: Hanna Huovinen ja Anne Virrankari

Hei!

Teemme Kajaanin Ammattikorkeakoulussa sosiaali-, terveys- ja liikunta-alan opinnäytetyötä, jonka toimeksiantajana on Kajaanin kaupungin nuorisotoimi. Opinnäytetyössämme tarvittavan tiedon keräämiseksi teemme kyselyn Kajaanin Keskuskoulun 6. luokan ja edellisen vuoden 6.luokan oppilaille sekä heidän vanhemmilleen.

Kyselyn tuloksia tullaan käyttämään varhaisnuorten terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseen. Kysely on nimetön ja luottamuksellinen. Tilastoinnin ja talletuksen jälkeen vastauslomakkeet hävitetään.

Pyydämme, että molemmat vanhemmat (huoltajat) täyttävät oman lomakkeensa. Olkaa hyviä, ja lukekaa koko kysymys ja vastatkaa ympäröimällä teille sopivinta vaihtoehtoa osoittava numero. Jos kysymyksessä ei ole valmiita vastausvaihtoehtoja, kirjoittakaa vastauksenne sitä varten varatulle viivalle.

1. Vastaajan sukupuoli

1.1 nainen 1.2 mies

2. Oletko

2.1 työssä

2.2 työtön

2.3 kotiäiti tai koti-isä

2.4 jokin muu, mikä? _____

3. Mikä on perhetyyppinne?

3.1 ydinperhe

3.2 yksinhuoltajaperhe

3.3 uusioperhe

4. Asuinympäristönne?
 - 4.1 keskusta
 - 4.2 lähiö
 - 4.3 lähikylät

5. Onko joku aikuinen kotona, kun lapsi tulee koulusta kotiin?
 - 5.1 kyllä
 - 5.2 ei

6. Tiedätkö onko lapsesi kokeillut tupakkaa?
 - 6.1 tiedän, että on kokeillut
 - 6.2 tiedän, että ei ole kokeillut
 - 6.3 en osaa sanoa

7. Tiedätkö onko lapsesi kokeillut alkoholia?
 - 7.1 tiedän, että on kokeillut
 - 7.2 tiedän, että ei ole kokeillut
 - 7.3 en osaa sanoa

8. Miten vanhempana suhtaudutte lapsenne mahdolliseen tupakointiin?
 - 8.1 en hyväksy lainkaan
 - 8.2 en hyväksy, mutta en voi asialle mitään
 - 8.3 hyväksyn / lapsen oma valinta

9. Miten vanhempana suhtaudutte lapsenne mahdolliseen alkoholin käyttöön?
 - 9.1 en hyväksy lainkaan
 - 9.2 en hyväksy, mutta en voi asialle mitään
 - 9.3 hyväksyn / lapsen oma valinta

10. Tiedättekö vanhempana, missä lapsenne viettää viikolla pääsääntöisesti iltansa?

10.1 tiedän varmasti

10.2 luulen tietäväni

10.3 en tiedä

11. Tiedättekö vanhempana, missä lapsenne viettää viikonlopun illat?

11.1 tiedän varmasti

11.2 luulen tietäväni

11.3 en tiedä

12. Onko lapsellanne viikolla kotiintuloajat?

12.1 kyllä, klo _____

12.2 ei

13. Onko lapsellanne viikonloppuisin kotiintuloajat?

13.1 kyllä, klo _____

13.2 ei

14. Onko lapsellanne arkisin nukkumaanmeno aika?

14.1 kyllä, klo _____

14.2 ei

15. Onko lapsellanne viikonloppuisin nukkumaanmeno aika?

15.1 kyllä, klo _____

15.2 ei

16. Onko kotonanne esimerkiksi voimakkaita kipulääkkeitä, yskänlääkkeitä, uni- tai masennuslääkkeitä?

16.1 kyllä

16.2 ei

Jos vastasit kyllä, missä edellä mainitut lääkkeet säilytetään?

17. Oletteko keskustelleet lapsenne kanssa päihteistä, niiden käytöstä ja vaaroista?

17.1 kyllä

17.2 en, perustele

18. Tiedätkö onko lapsellanne tulevaisuuden haaveita tai toiveammattia?

18.1 tiedän, että on haaveita tai toiveammattia

18.2 tiedän, että ei ole haaveita tai toiveammattia

18.3 emme ole keskustelleet asiasta

19. Mitä ajatuksia vanhempainillassa näkemäsi esitys ”Ystävän Varjo” sinussa herätti?

20. Onko draamaesitys mielestäsi hyvä päihdekasvatusmenetelmä nuorille?

Perustele vastauksesi, vastasitpa kyllä tai ei.

20.1 kyllä

20.2 ei

21. Voiko mielestäsi tämänkaltainen draamaesitys innoittaa nuoria päihdekokeilun aloittamiseen? Perustele vastauksesi, vastasitpa kyllä tai ei.

21.1 kyllä

21.2 ei

22. Voiko mielestäsi tämänkaltainen draamaesitys vähentää nuorten mielenkiintoa päihteiden kokeilua kohtaan? Perustele vastauksesi, vastasitpa kyllä tai ei.

22.1 kyllä

22.2 ei

23. Olisiko draama tehokkaampi päihdekasvatusmenetelmä, jos nuoret saisivat osallistua itsensä toteuttamiseen? Perustele vastauksesi, vastasitpa kyllä tai ei.

23.1 kyllä

23.2 ei

24. Olitko viime keväänä mukana Erika Syrjäsen ja Maria Patrosen suorittamassa kyselyssä?

24.1 kyllä olin

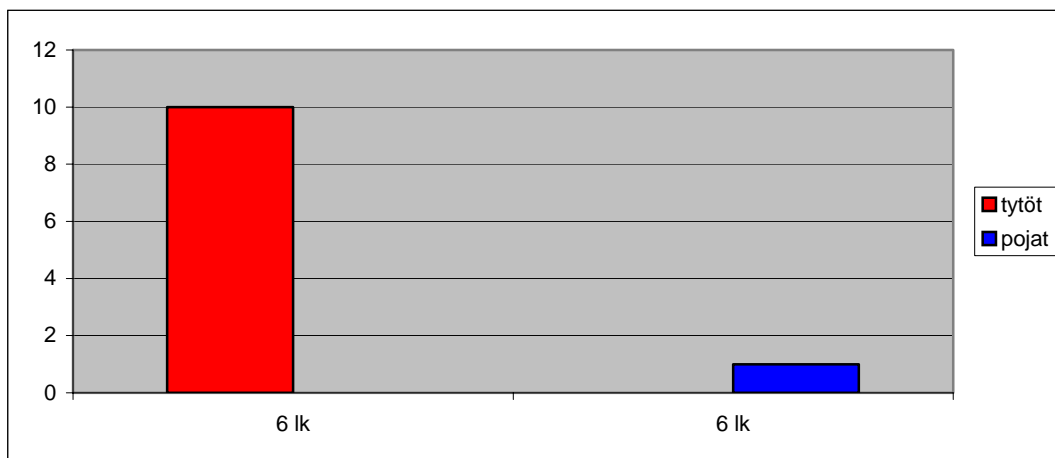
24.2 en ollut

Kiitos vastauksistanne,

Opinnäytetyöntekijät: Hanna Huovinen ja Anne Virrankari

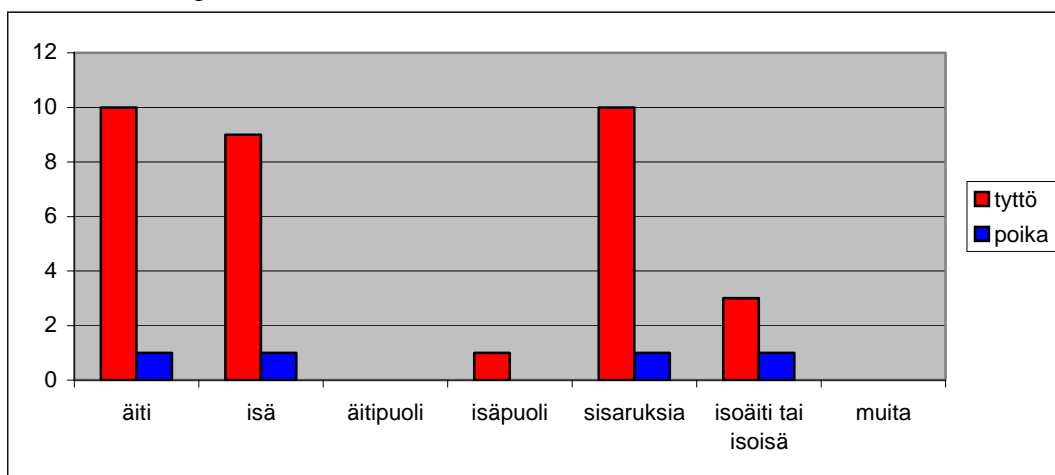
Kajaanin Keskuskoulun 6-luokan vastausten kuviot

1. sukupuoli ja 2. luokka-aste

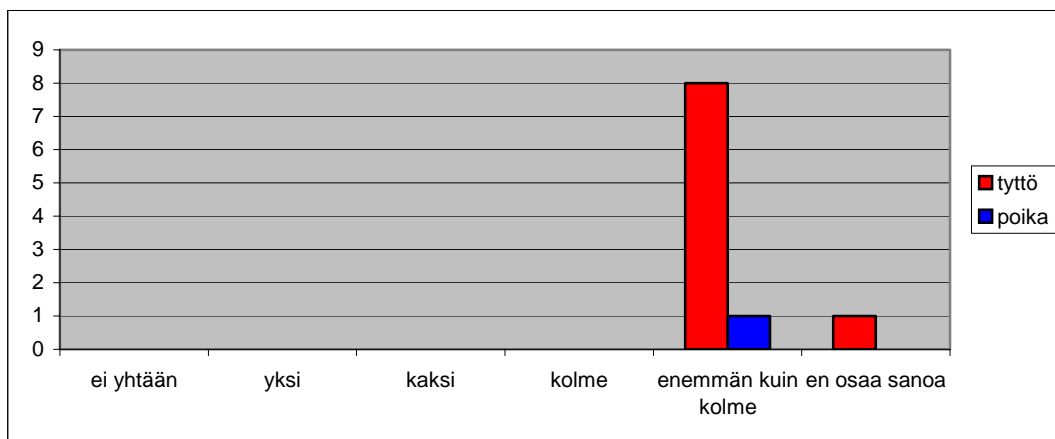
Kuvio 1. Sukupuoli ja luokka-aste

3. Keitä kuuluu perheeseesi?

Kuvio 2. Perherakenne

4. Kuinka monta läheistä ystävää sinulla on?

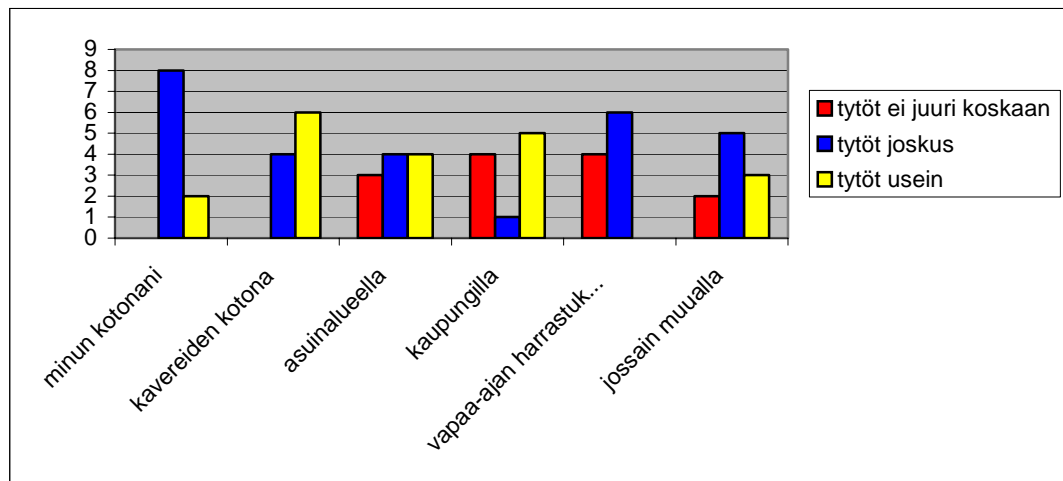
Kuvio 3. Ystävien määrä

5. Miten tärkeitä kaverit ovat sinulle?

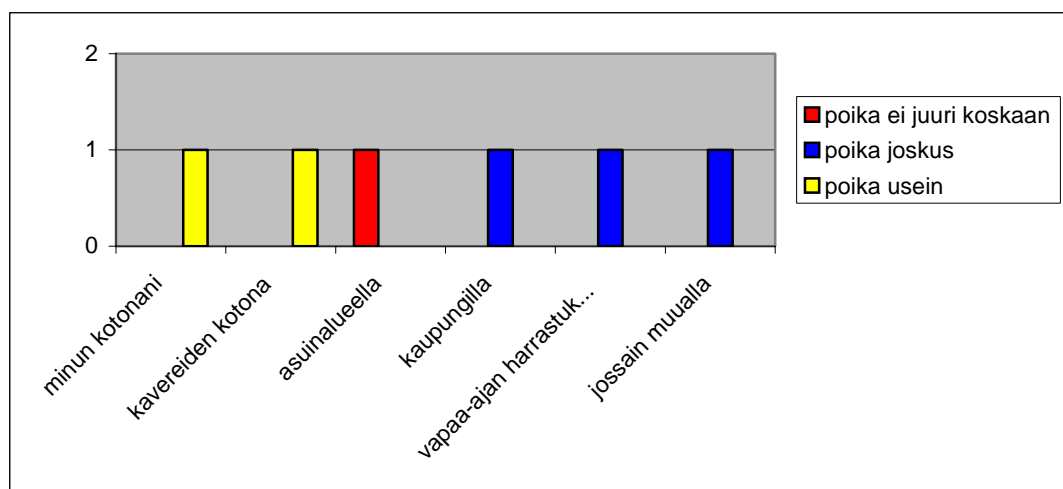

Kuvio 4. Ystävien merkitys

6. Missä tavallisesti tapaatte kavereiden kanssa ja olette yhdessä?

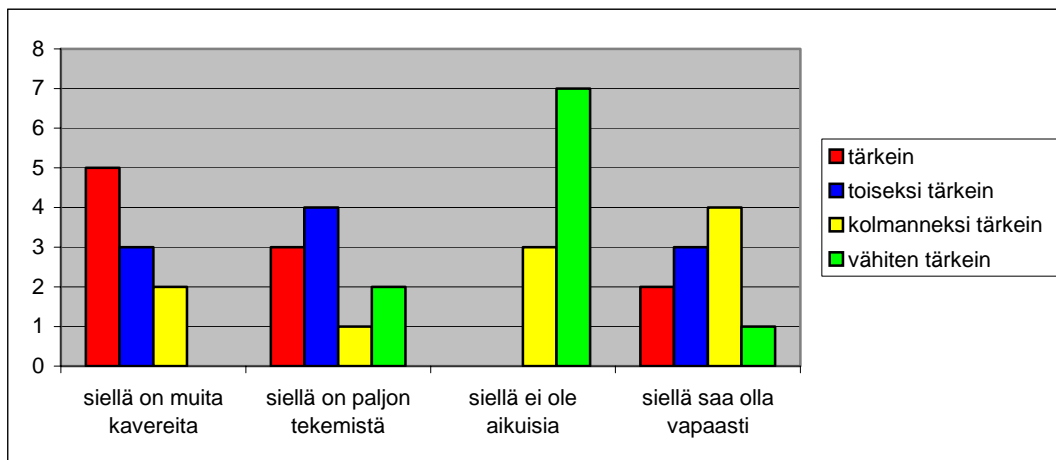

Kuvio 5. Missä tytöt tapaavat ystäviään ja ovat yhdessä

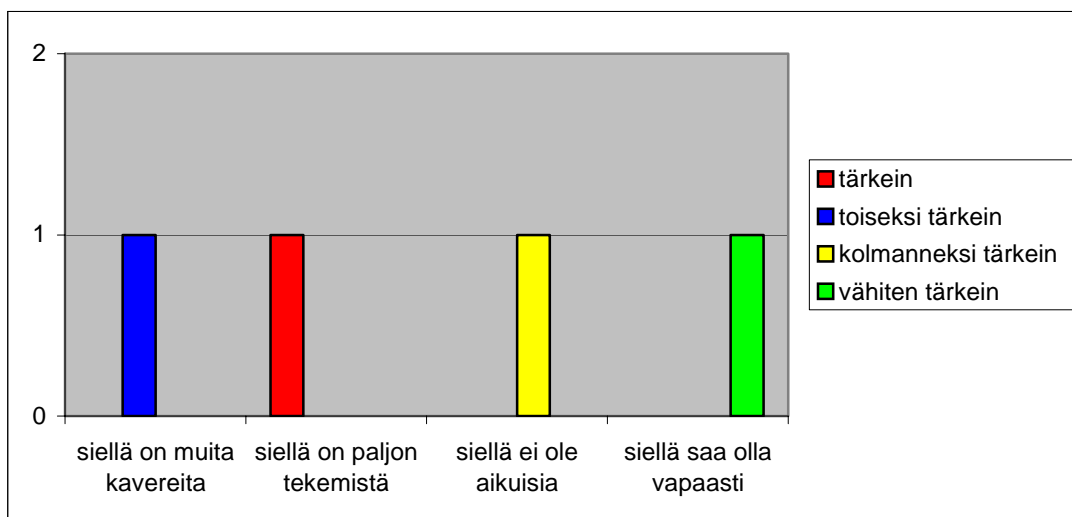

Kuvio 6. Missä poika tapaa ystäviään ja on yhdessä

7. Miksi tapaatte suosimissanne paikoissa?

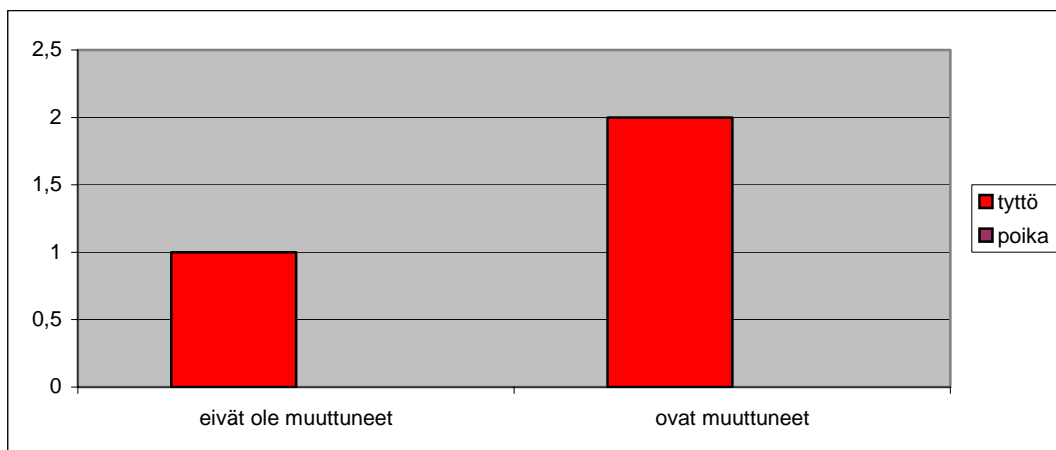

Kuvio 7. Miksi tytöt tapaavat ystäviään suosimissaan paikoissa

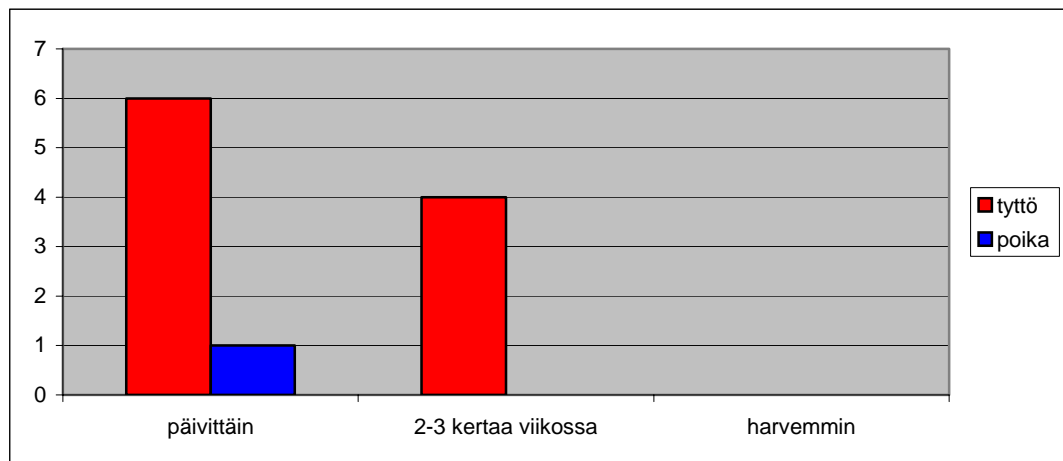
Kuvio 8. Miksi poika tapaa ystäviään suosimissaan paikassa

8. Ovatko harrastuksesi muuttuneet viime keväänä suoritetun kyselyn jälkeen?

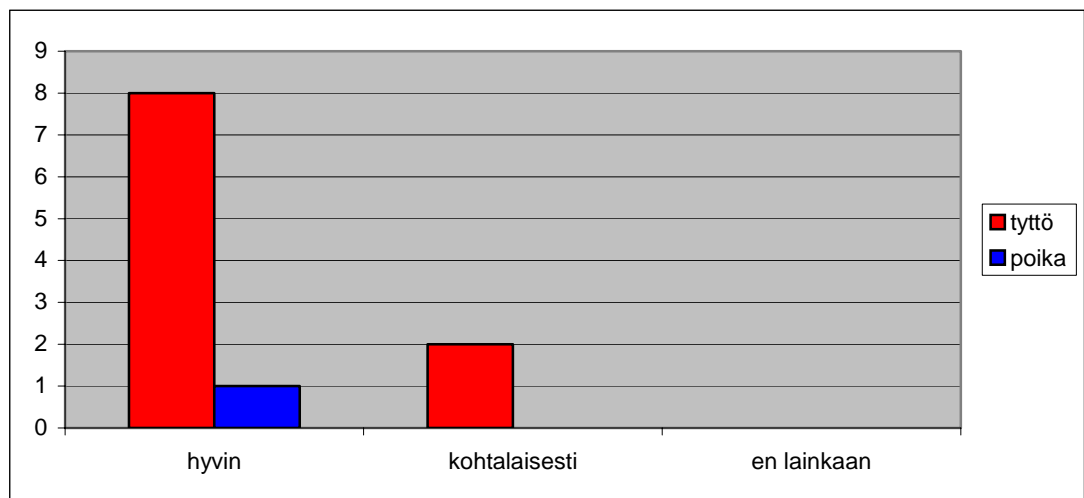
Kuvio 9. Harrastusten muuttuminen

9. Kuinka usein harrastat liikuntaa tai urheilua vapaa-aikanasi?

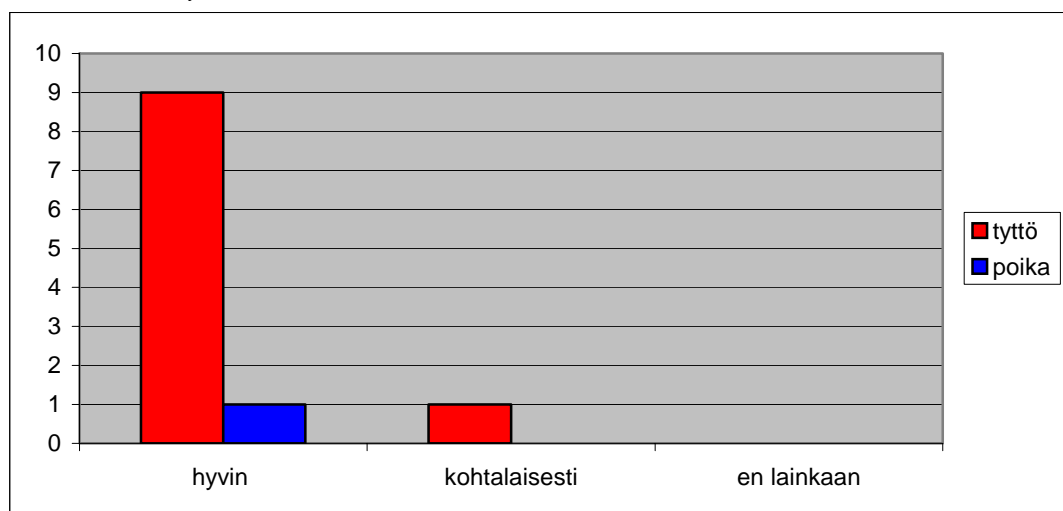
Kuvio 10. Liikunnan harrastaminen vapaa-aikana

10. Miten viihdyt kotona?

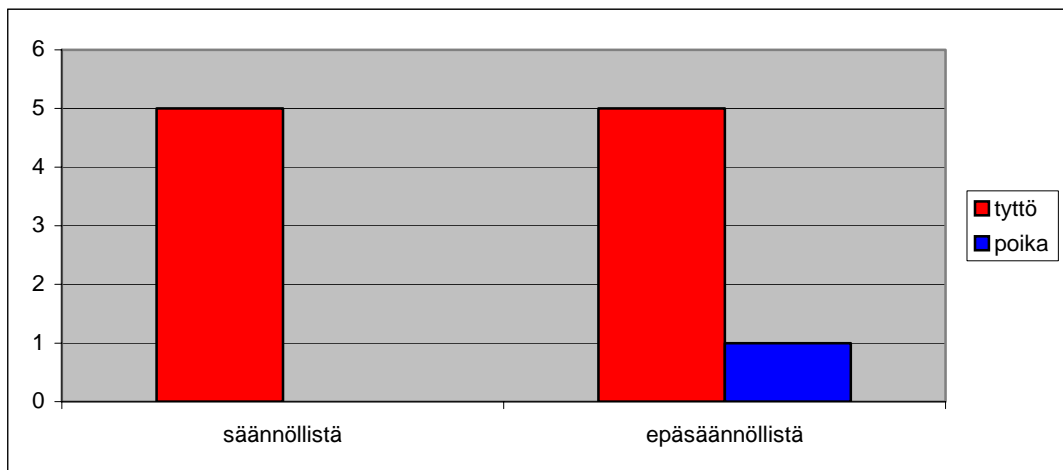
Kuvio 11. Kotona viihtyminen

11. Miten viihdyt koulussa?

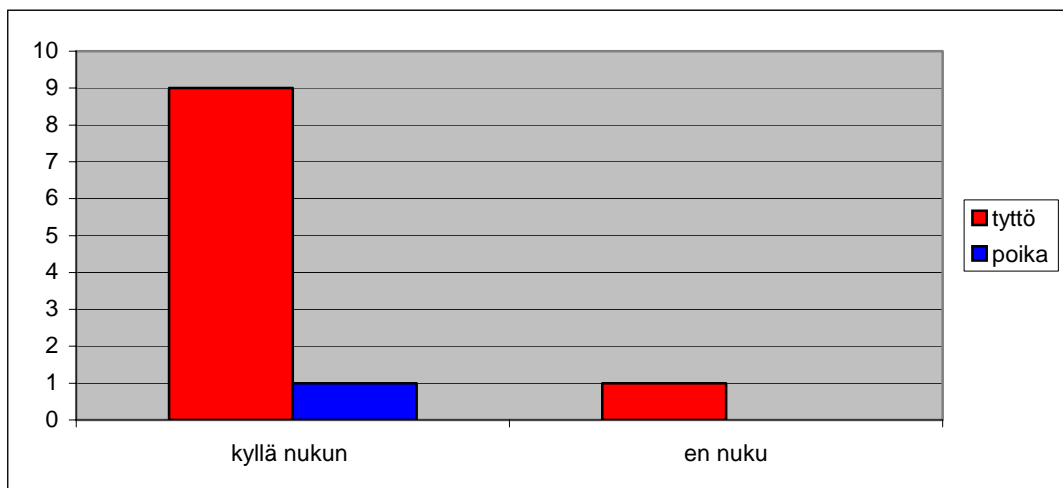
Kuvio 12. Koulussa viihtyminen

14. Onko nukkumaanmenoaika

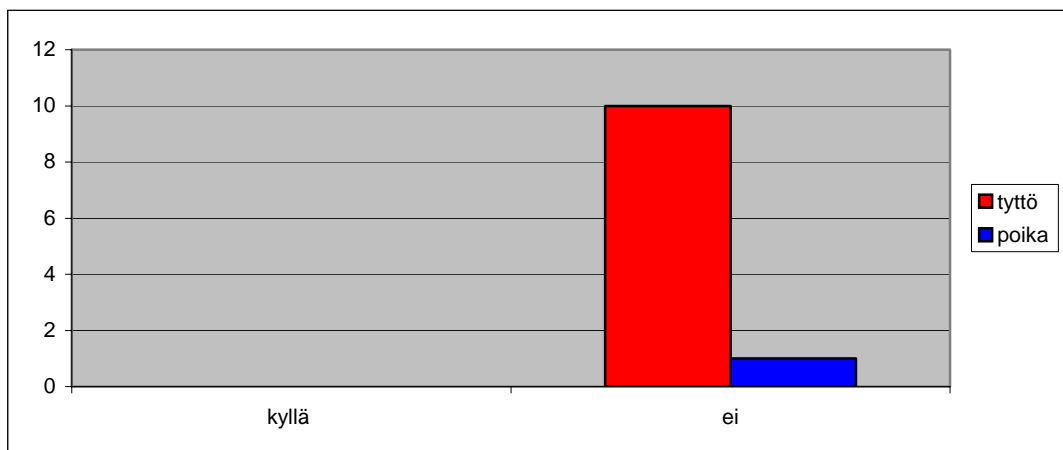
Kuvio 13. Nukkumaanmenoajan säännöllisyys

15. Nukutko mielestäsi yösi hyvin?

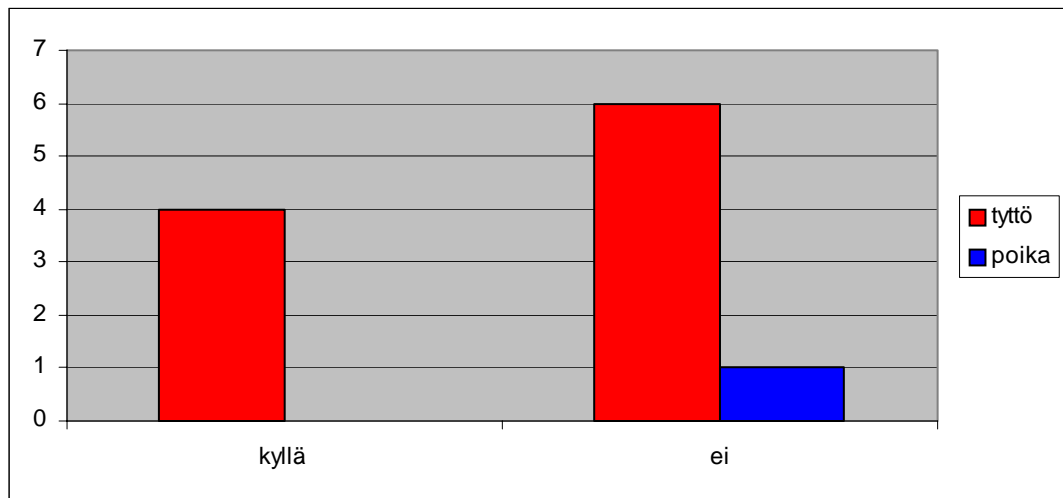
Kuvio 14. Nukkuminen

16. Oletko koskaan tupakoinut?

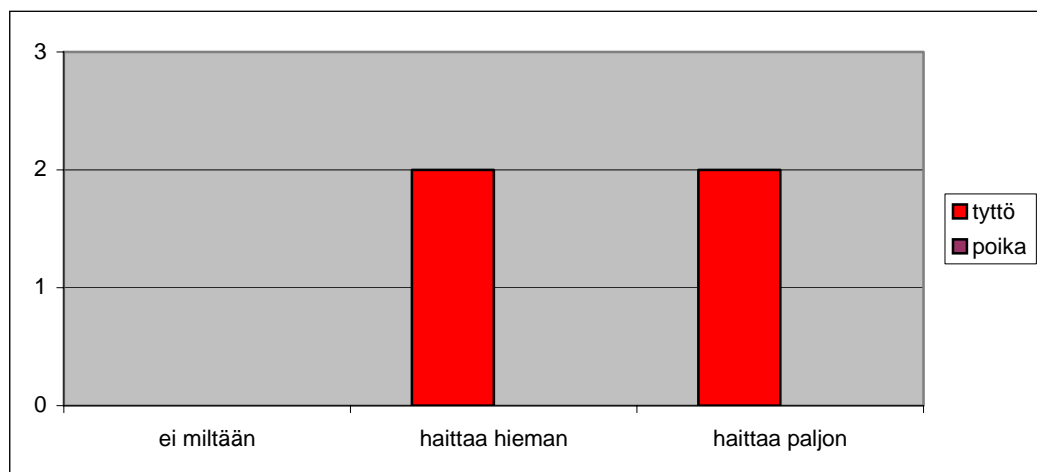
Kuvio 15. Tupakointi

21. Tupakoivatko vanhempasi tai toinen heistä?

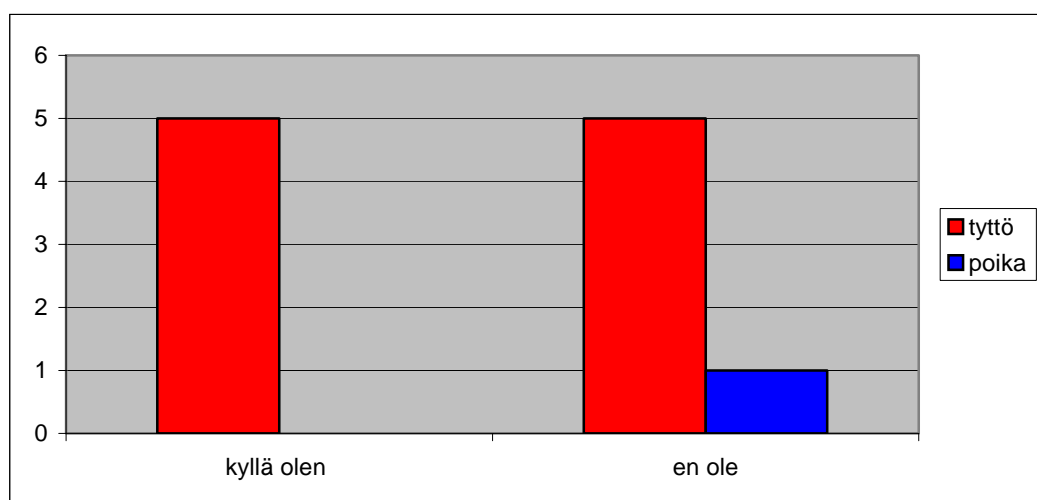
Kuvio 16. Vanhempien tupakointi

22. Jos vastasit edelliseen kyllä, miltä se sinusta tuntuu?

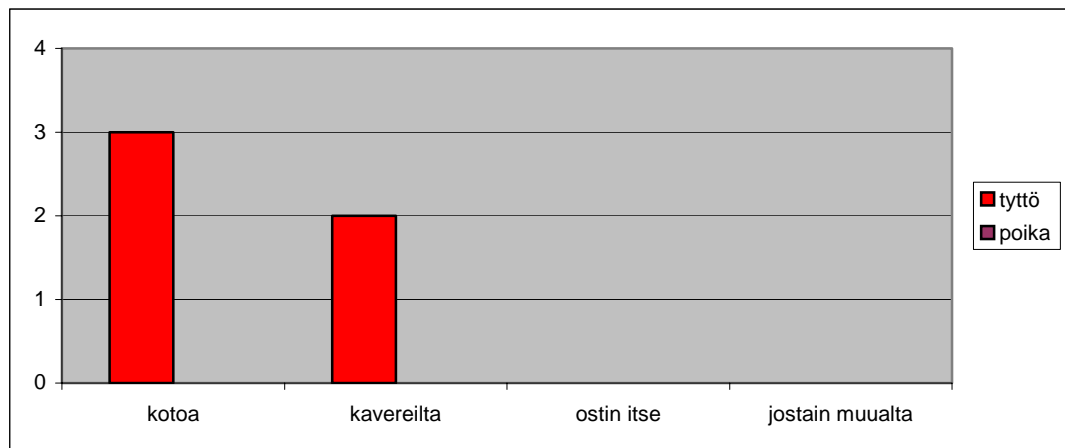
Kuvio 17. Mielenpide vanhempien tupakoinnista

23. Oletko koskaan kokeillut alkoholia?

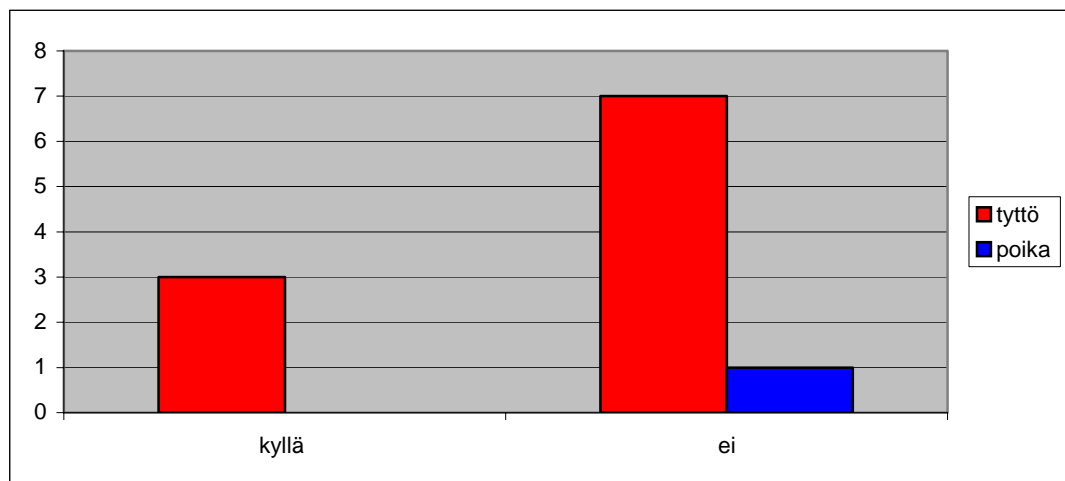
Kuvio 18. Alkoholin kokeilu

24. Mistä sait alkoholia?

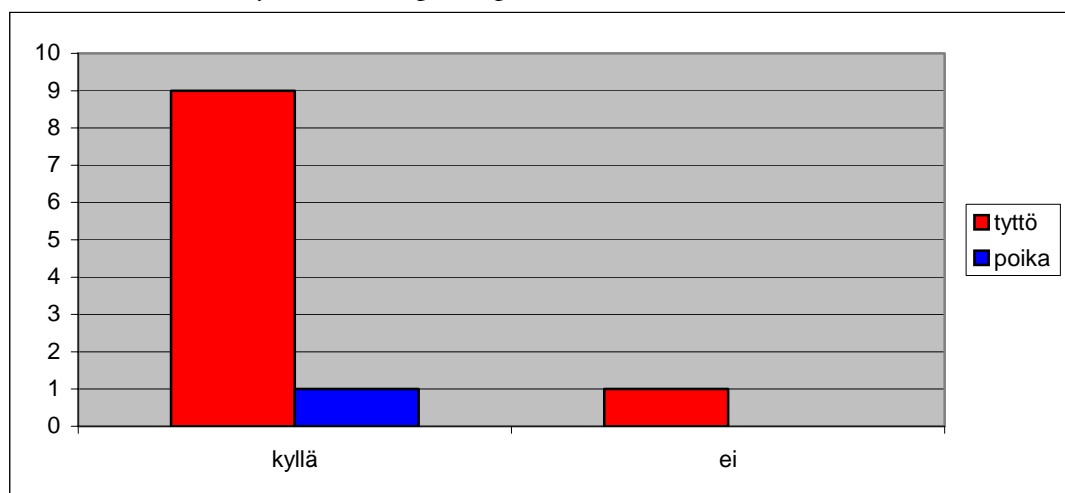
Kuvio 19. Alkoholin saanti

25. Käyttääkö kukaan kaveripiiristäsi alkoholia?

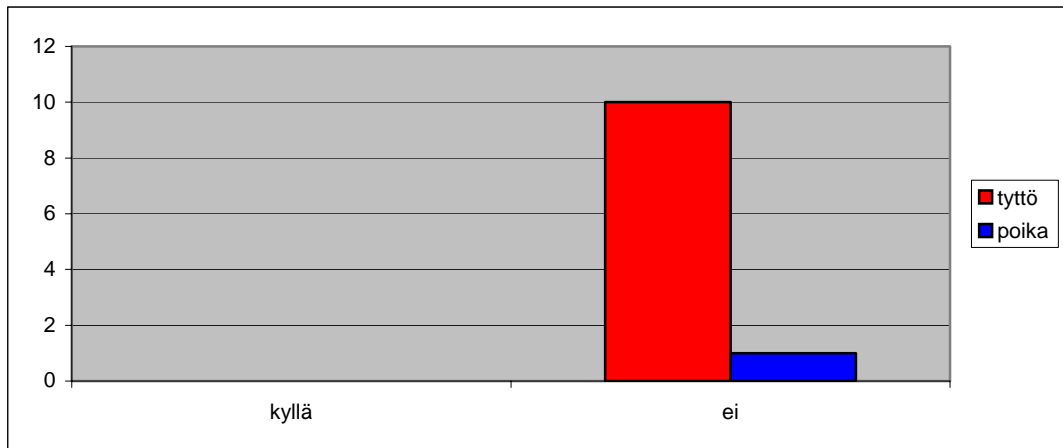
Kuvio 20. Kaveripiirin alkoholin käyttö

27. Onko draamaesitys mielestäsi parempi valistuskeino, kuin esimerkiksi ”kalvosulkeiset”?

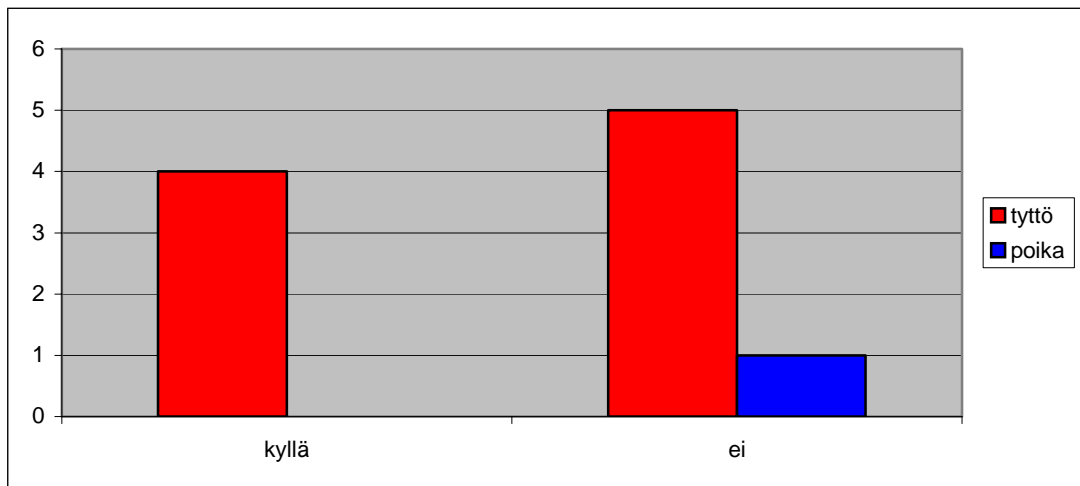
Kuvio 21. Onko draamaesitys parempi valistuskeino, kuin esimerkiksi ”kalvosulkeiset”?

28. Innoittaako draamaesitys sinua kokeilemaan alkoholia ja tupakointia (päihteitä)?

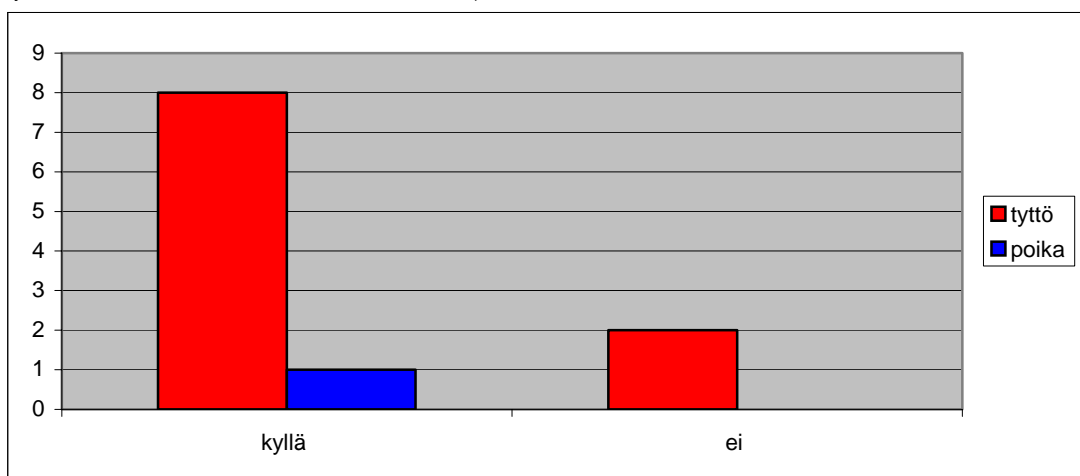
Kuvio 22. Draamaesityksen innoittavuus päihteiden kokeilua kohtaan

29. Vähentääkö draamaesitys sinun mielenkiintoasi alkoholin ja tupakan kokeilua kohtaan?

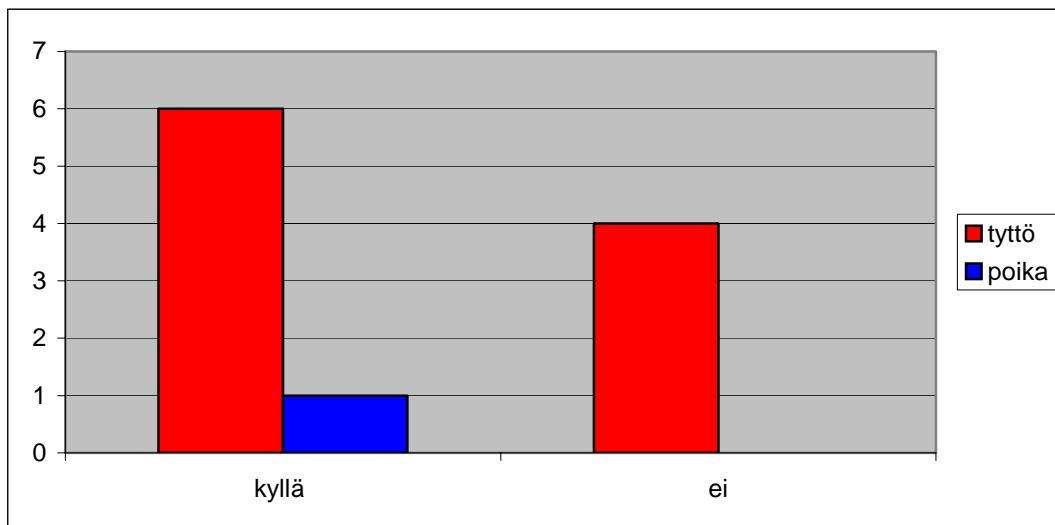
Kuvio 23. Vähentääkö draamaesitys mielenkiintoa päihteiden kokeilua kohtaan

30. Muuttiko draamaesitys suhtautumistasi terveisiin elämäntapoihin (tupakoimattomuus, hyvät harrastukset, terveellinen ravinto)?

Kuvio 24. Muuttiko draamaesitys suhtautumista terveisiin elämäntapoihin

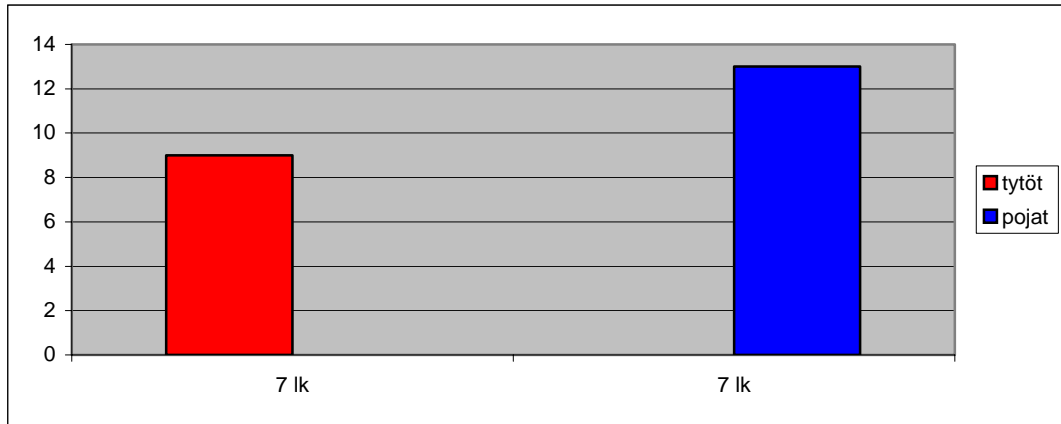
31. Olisiko näkemäsi draamaesitys mielestäsi tehokkaampi päihdekasvatusmenetelmä, jos saisit itse olla mukana toteuttamassa sitä?

Kuvio 25. Olisiko draamaesitys tehokkaampi päihdekasvatusmenetelmä, jos nuori saisi itse osallistua sen toteuttamiseen

Kajaanin Keskuskoulun 7-luokan vastausten kviot

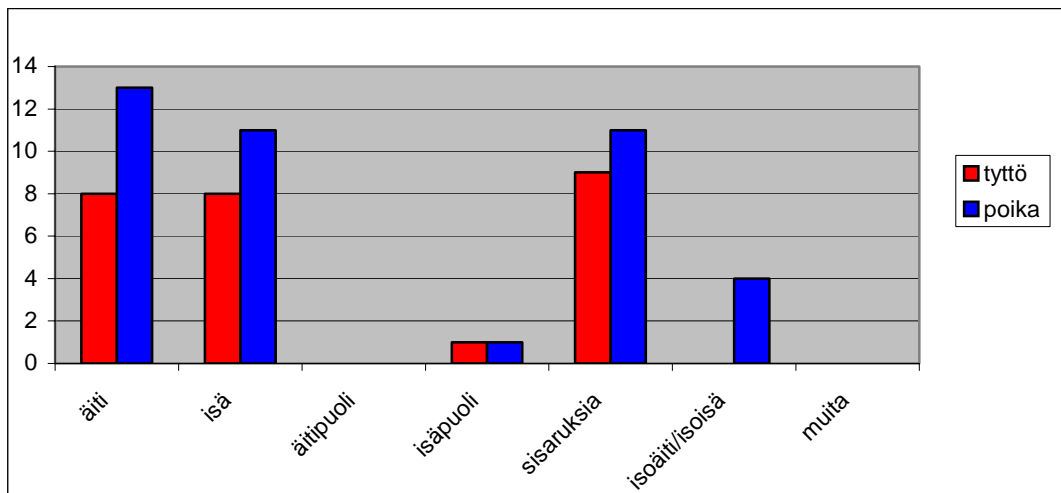
1. Sukupuoli 2. Luokka-aste

Ku-

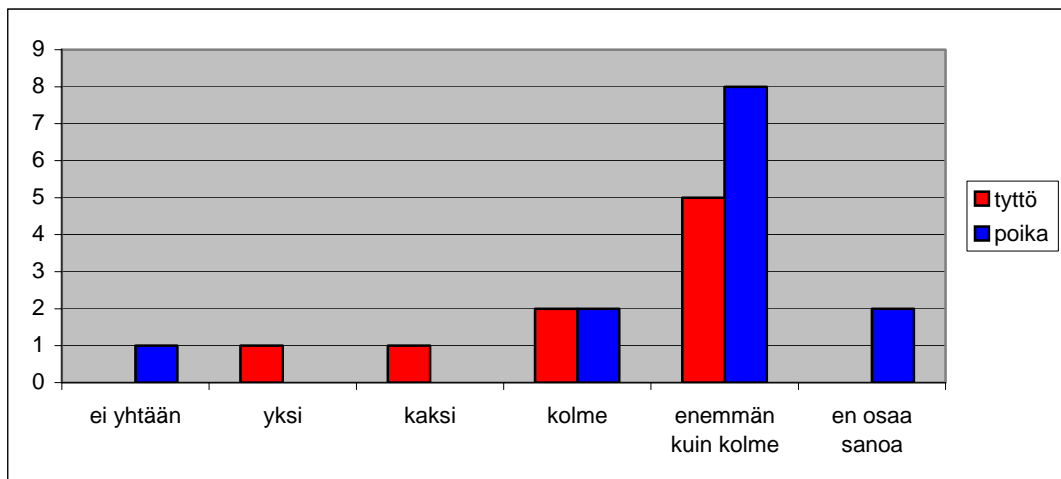
vio 26. Sukupuoli ja luokka-aste

3. Keitä kuuluu perheeseesi?

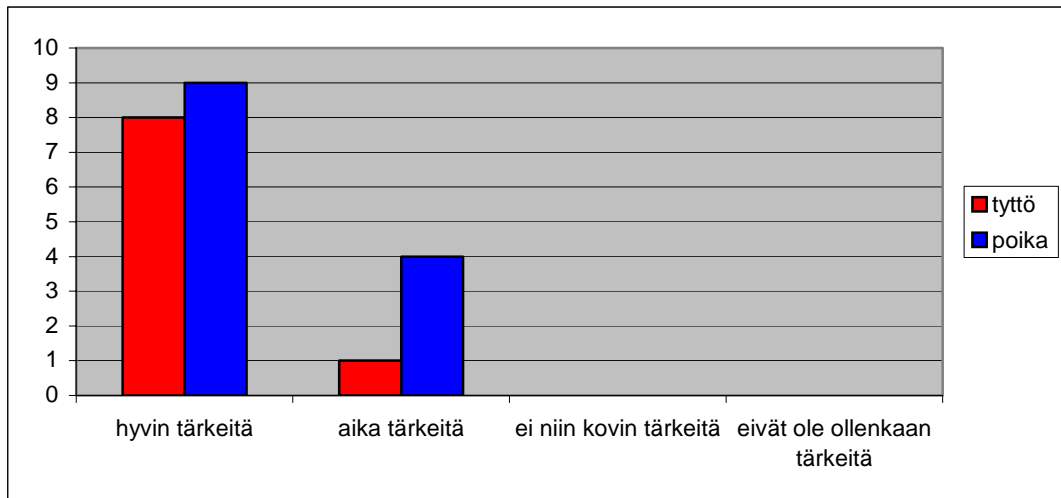
Kuvio 27. Perherakenne

4. Kuinka monta läheistä ystävää sinulla on?

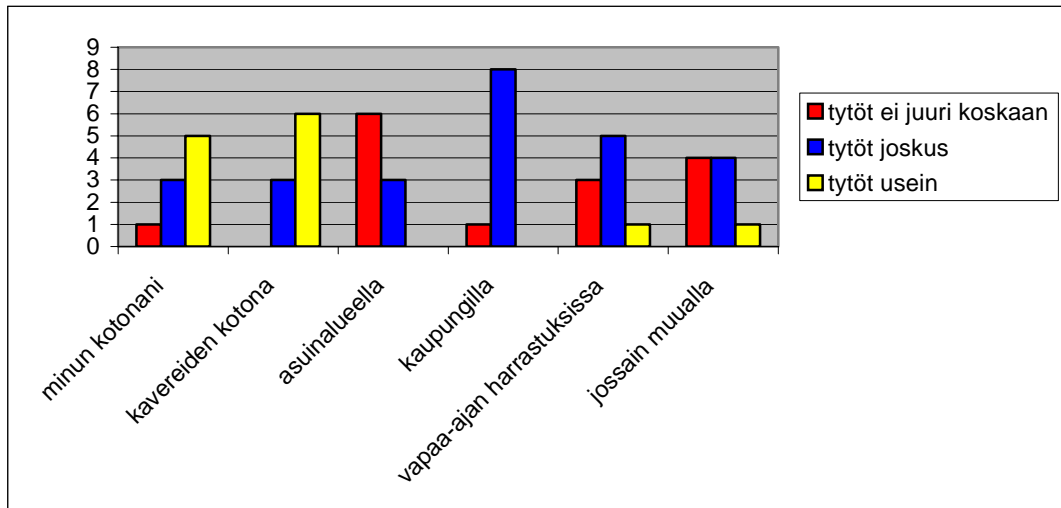
Kuvio 28. Ystävien määrä

5. Miten tärkeitä kaverit ovat sinulle?

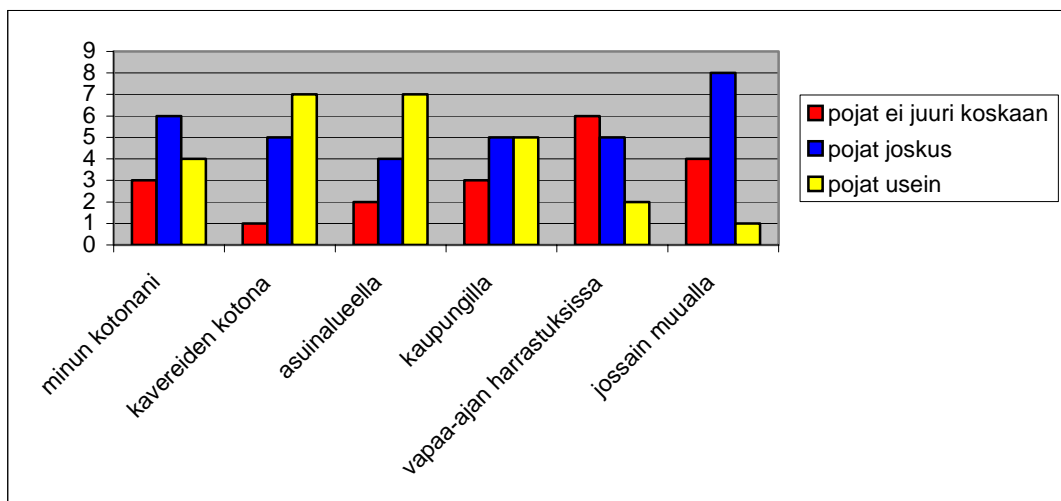

Kuvio 29. Ystävien merkitys

6. Missä tavallisesti tapaatte kavereiden kanssa ja olette yhdessä?

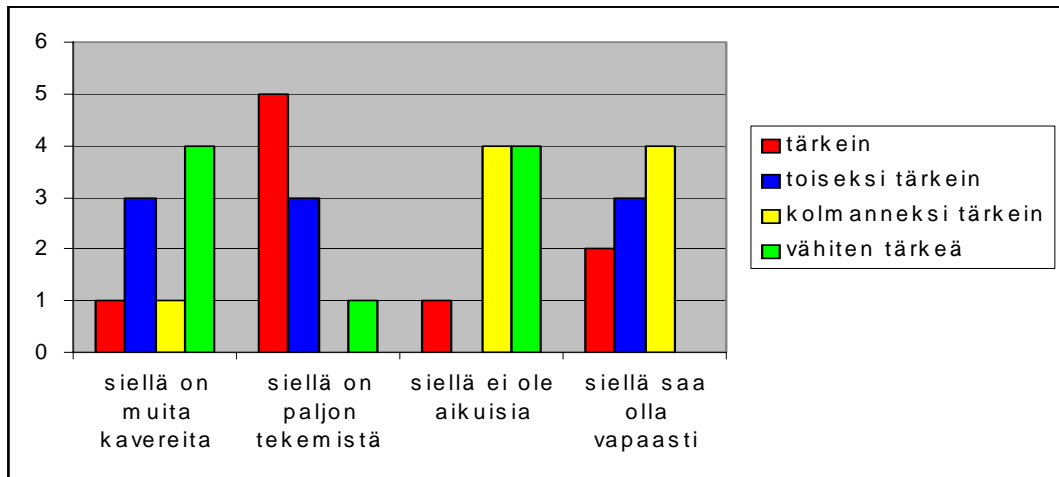

Kuvio 30. Missä tytöt tapaavat ystäviä ja ovat yhdessä

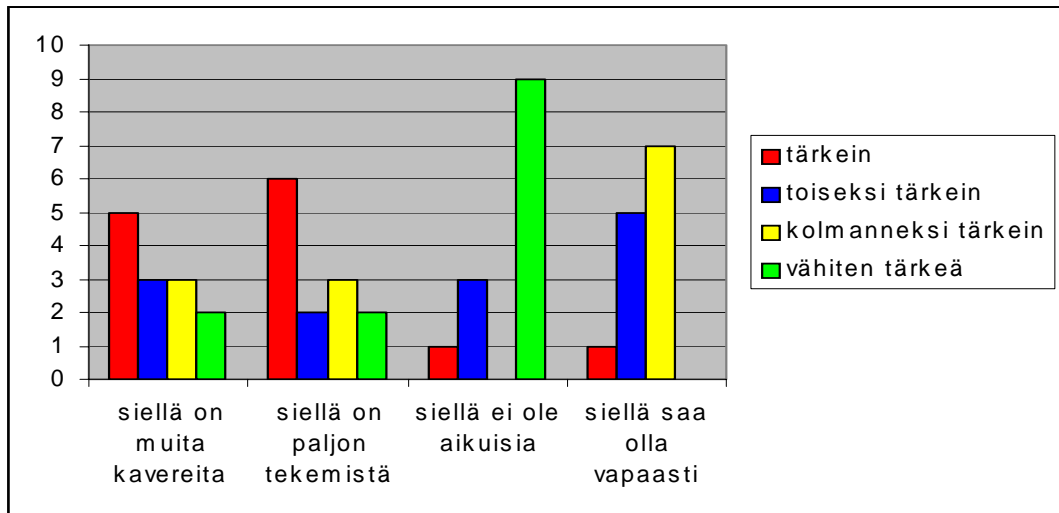

Kuvio 31. Missä pojat tapaavat ystäviä ja ovat yhdessä

7. Miksi tapaatte suosimissanne paikoissa?

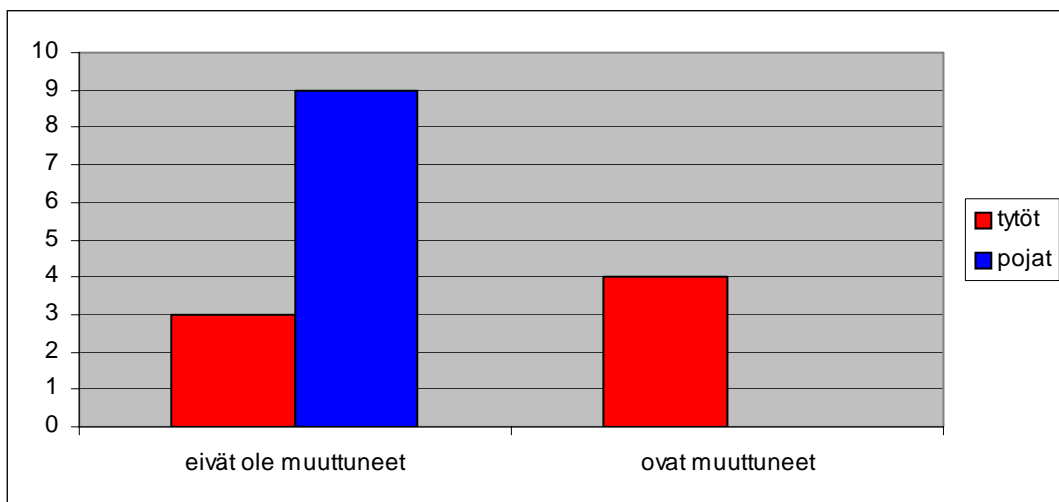

Kuvio 32. Miksi tytöt tapaavat ystäviään suosimissaan paikoissa

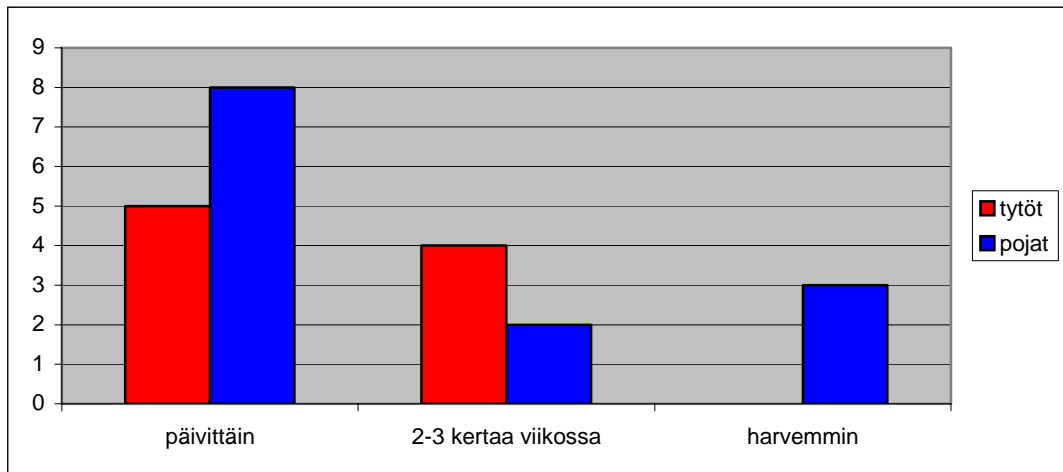
Kuvio 33. Miksi pojat tapaavat ystäviään suosimissaan paikoissa

8. Ovatko harrastuksesi muuttuneet viime keväänä suoritetun kyselyn jälkeen?

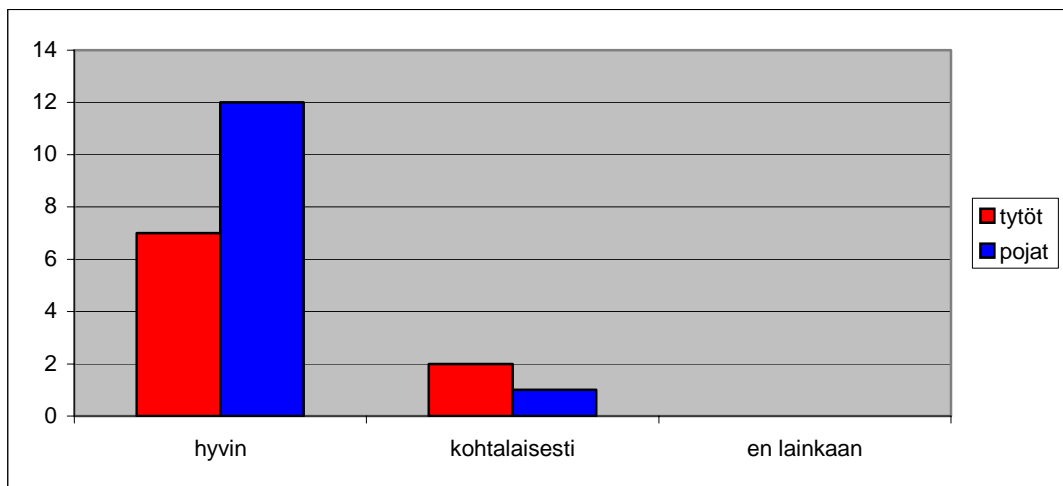
Kuvio 34. Harrastusten muuttuminen

9. Kuinka usein harrastat liikuntaa tai urheilua vapaa-aikasi?

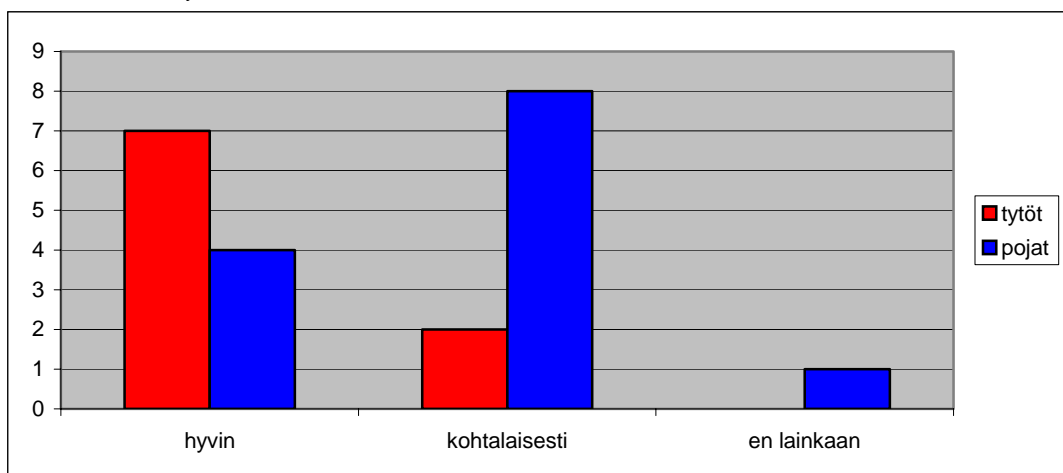
Kuvio 35. Liikunnan harrastaminen vapaa-aikana

10. Miten viihdyt kotona?

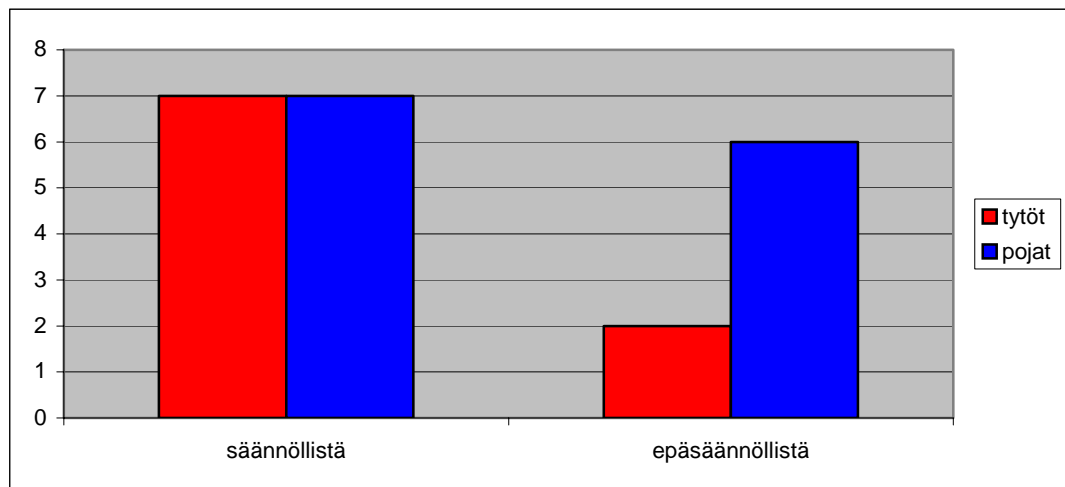
Kuvio 36. Kotona viihtyminen

11. Miten viihdyt koulussa?

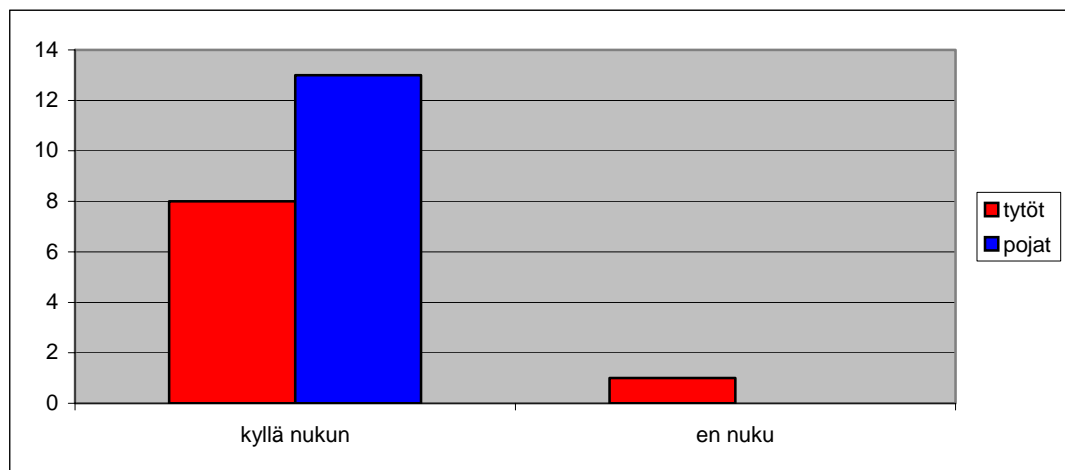
Kuvio 37. Koulussa viihtyminen

14. Onko nukkumaanmeno aika

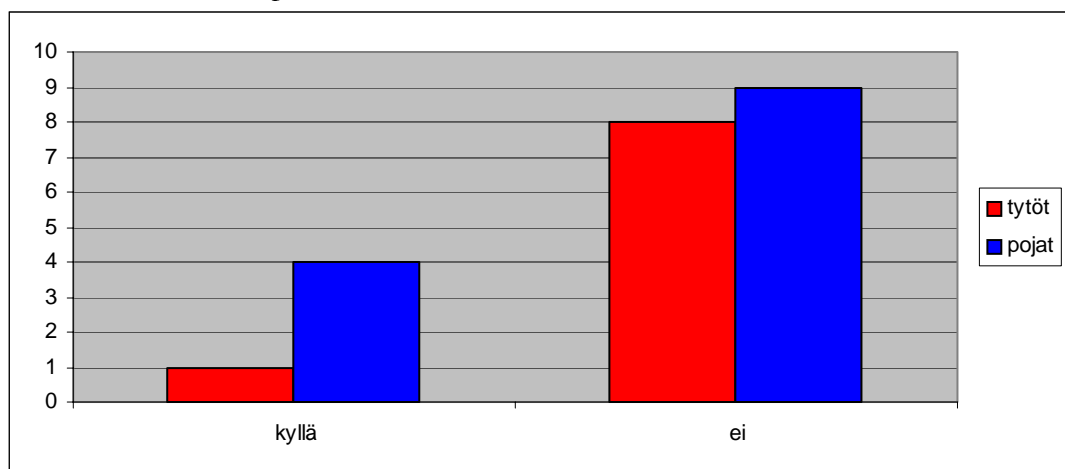
Kuvio 38. Nukkumaanmenoajan säännöllisyys

15. Nukutko mielestäsi yösi hyvin?

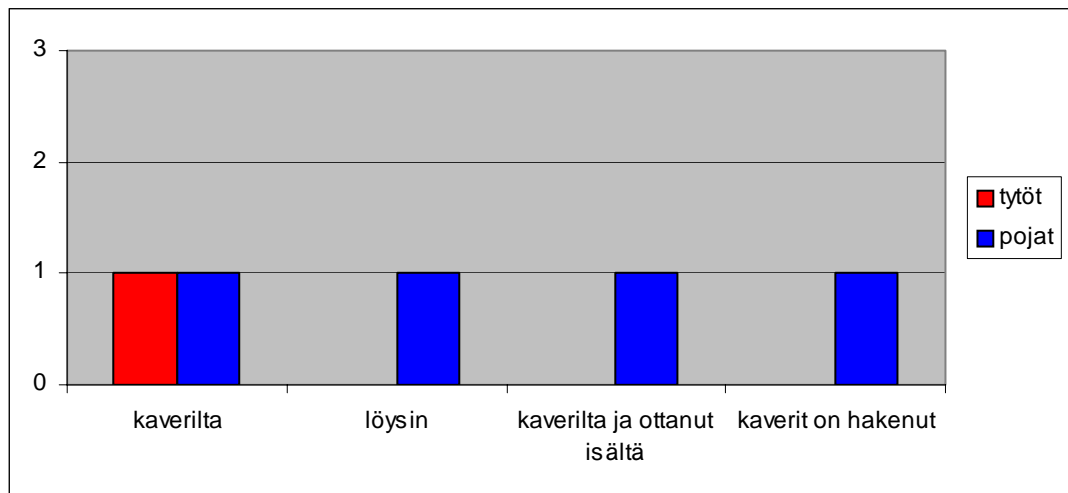
Kuvio 39. Nukkuminen

16. Oletko koskaan tupakoinut?

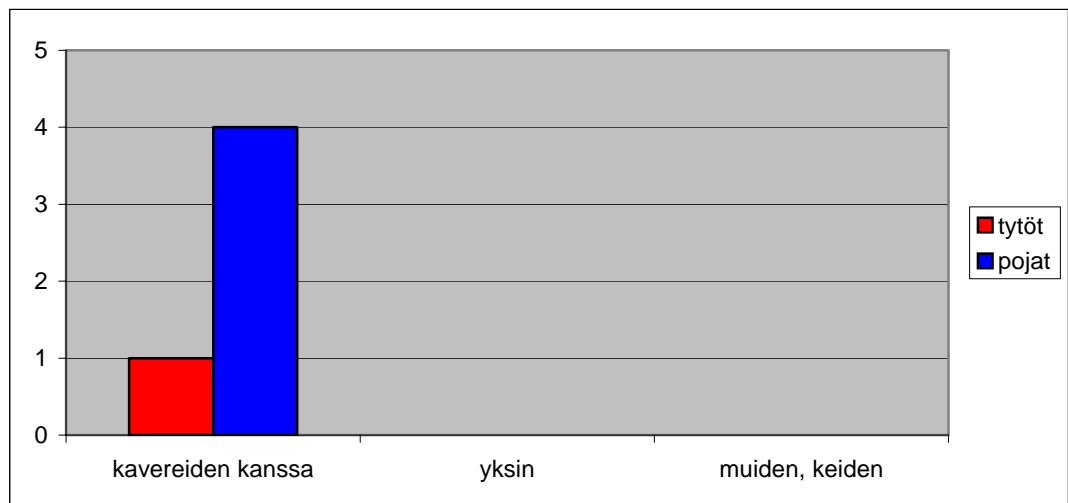
Kuvio 40. Tupakointi

17. Mistä tai keneltä olet yleensä saanut tupakkaa?

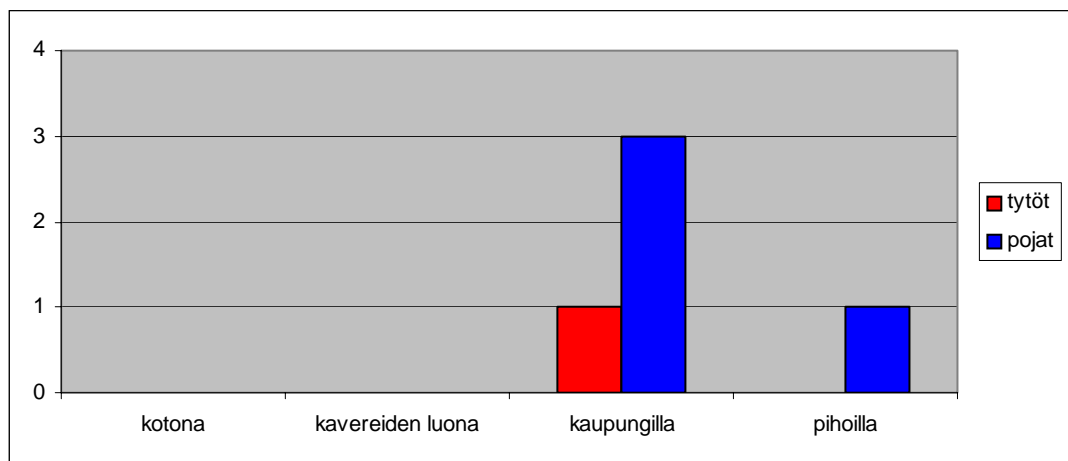
Kuvio 41. Tupakan saanti

18. Keiden kanssa olet kokeillut tupakointia?

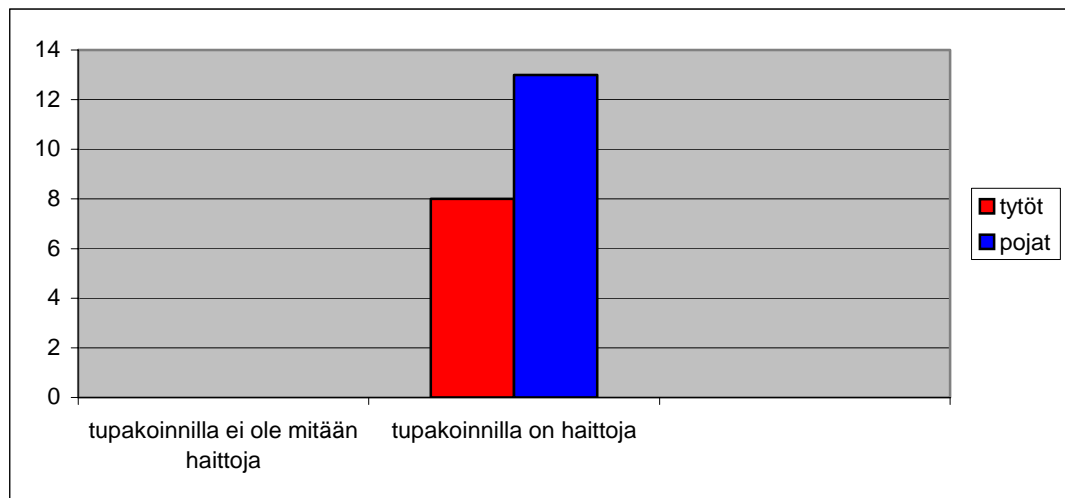
Kuvio 42. Kenen kanssa varhaisnuoret kokeilevat tupakointia

19. Missä olet kokeillut tupakointia?

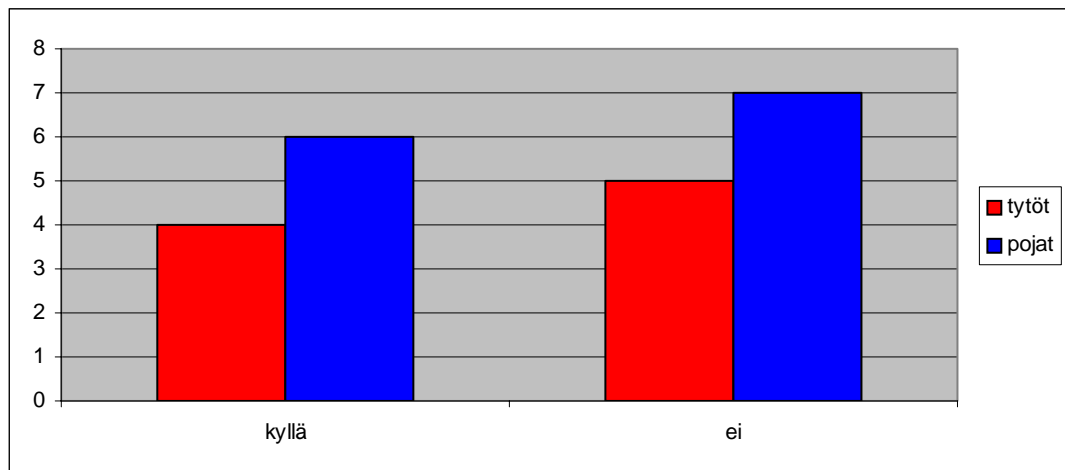
Kuvio 43. Tupakoinnin kokeilupaikat

20. Mitä haittoja mielestäsi tupakoinnista on?

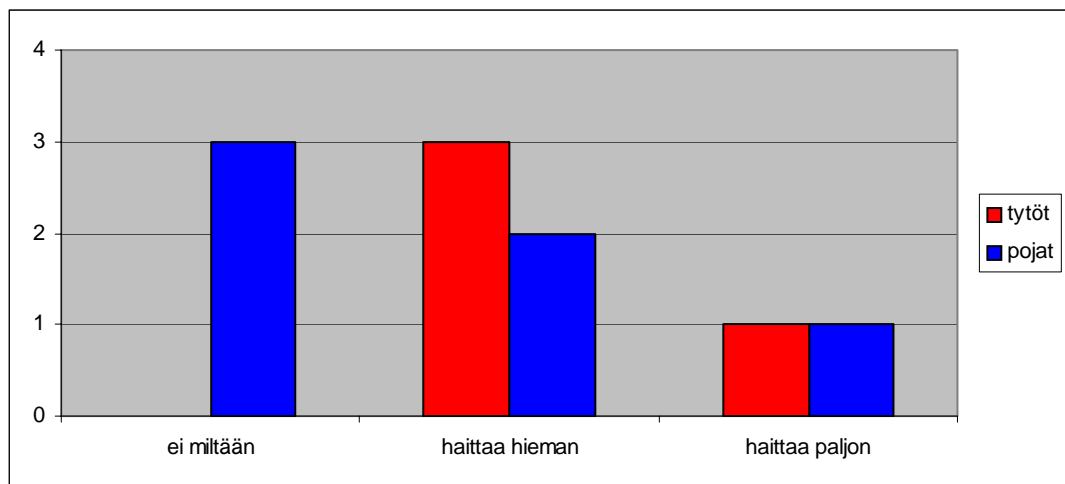
Kuvio 44. Onko tupakoinnilla haittoja

21. Tupakoivatko vanhempasi tai toinen heistä?

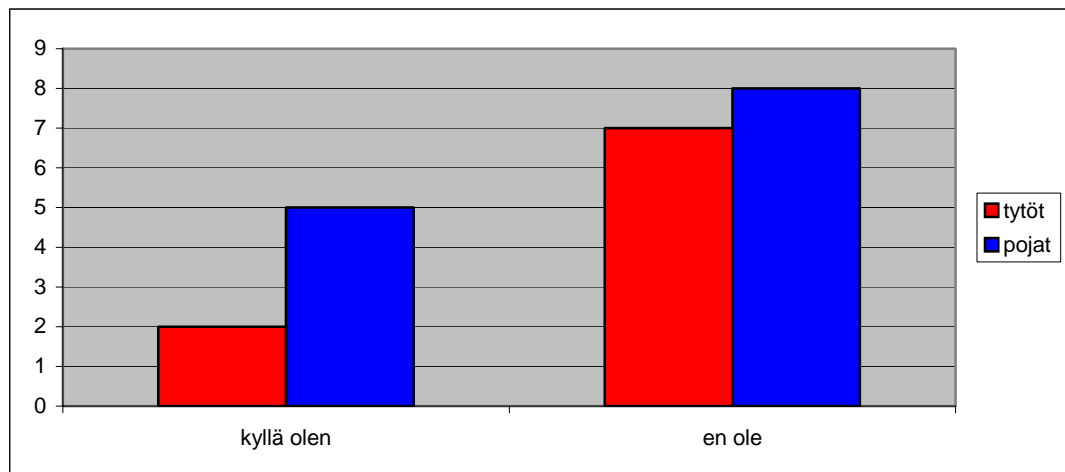
Kuvio 45. Vanhempien tupakointi

22. Jos vastasit edelliseen kyllä, miltä se sinusta tuntuu?

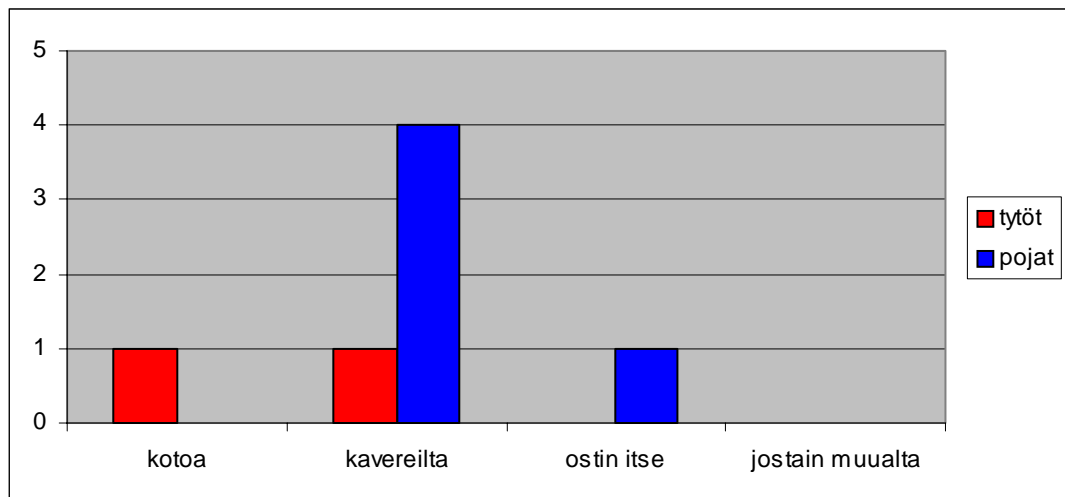
Kuvio 46. Mieli pide vanhempien tupakoinnista

23. Oletko koskaan kokeillut alkoholia?

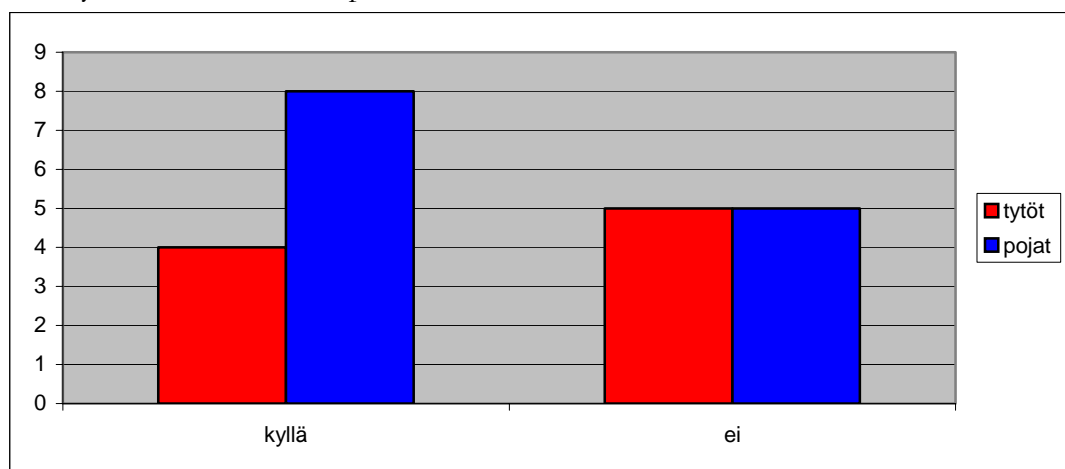
Kuvio 47. Alkoholin kokeilu

24. Jos olet kokeillut alkoholia, mistä sait sitä?

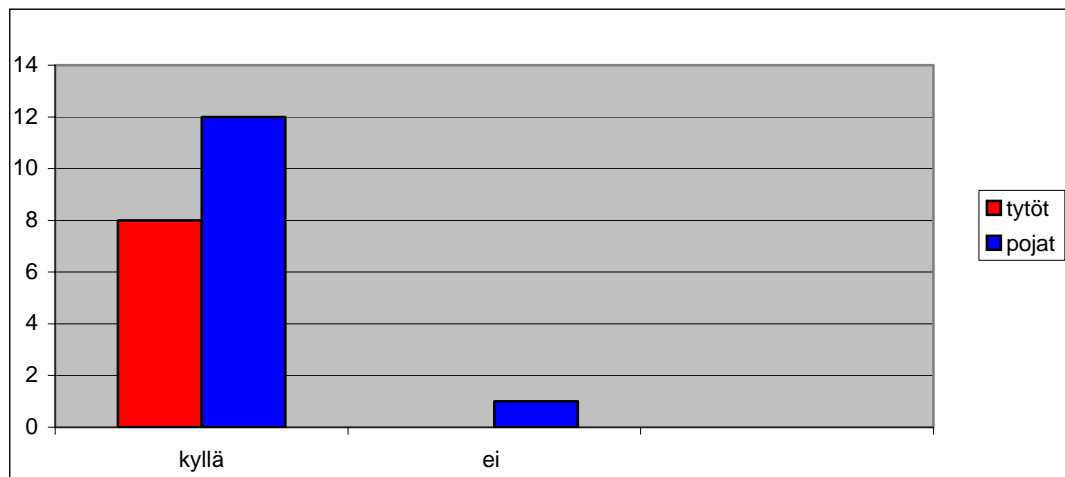
Kuvio 48. Alkoholin saanti

25. Käyttääkö kukaan kaveripiiristäsi alkoholia?

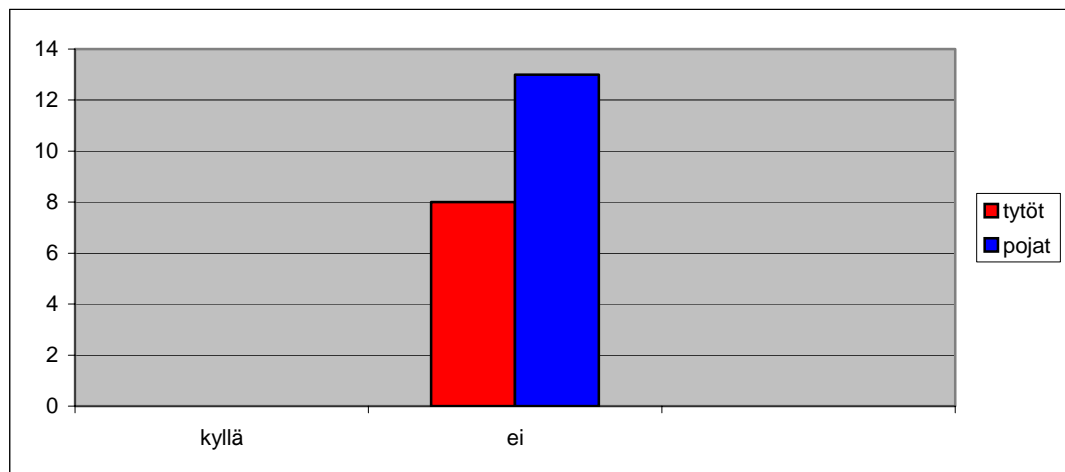
Kuvio 49. Kaveripiirin alkoholin käyttö

27. Onko draamaesitys mielestäsi parempi valistuskeino, kuin esimerkiksi ”kalvosulkeiset”?

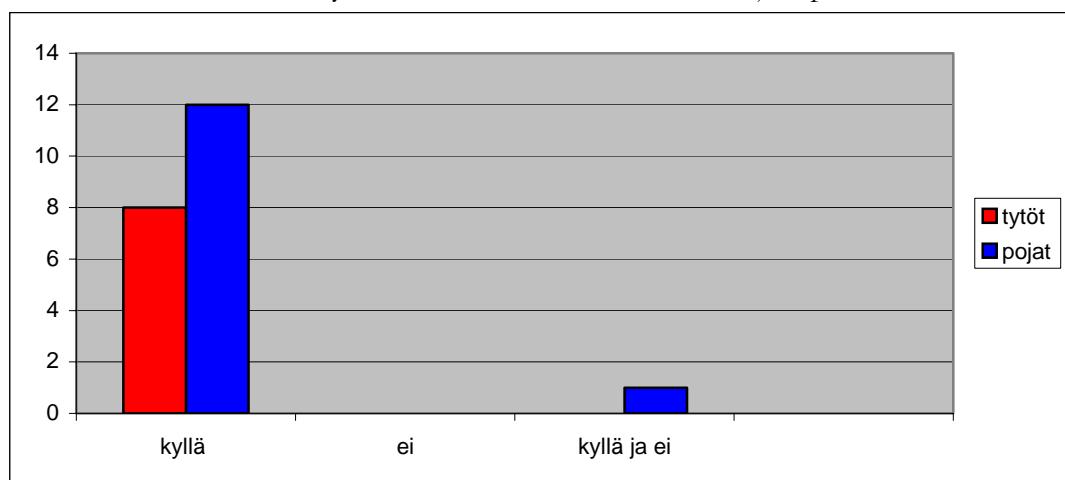
Kuvio 50. Onko draamaesitys parempi valistuskeino kuin esimerkiksi ”kalvosulkeiset”

28. Innoittaako draamaesitys sinua kokeilemaan alkoholia ja tupakointia (päihteitä)?

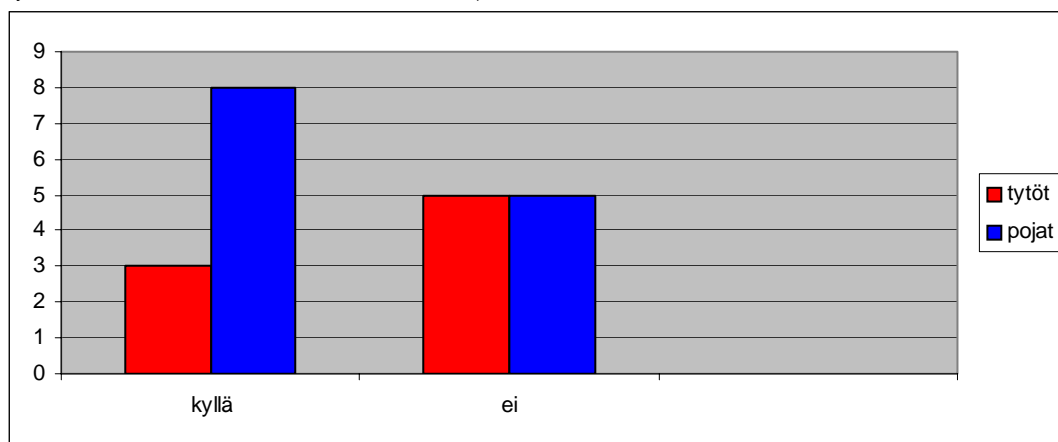
Kuvio 51. Draamaesityksen innoittavuus päihteiden kokeilua kohtaan

29. Vähentääkö draamaesitys sinun mielenkiintoasi alkoholin ja tupakan kokeilua kohtaan?

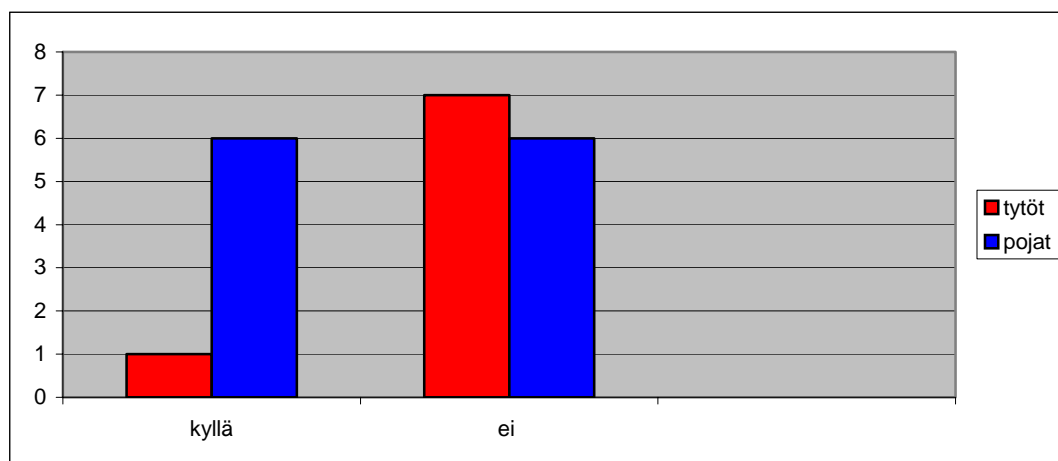
Kuvio 52. Vähentääkö draamaesitys mielenkiintoa päihteiden kokeilua kohtaan

30. Muuttiko draamaesitys suhtautumistasi terveisiin elämäntapoihin (tupakoimattomuus, hyvät harrastukset, terveellinen ravinto)?

Kuvio 53. Muuttiko draamaesitys suhtautumista terveisiin elämäntapoihin

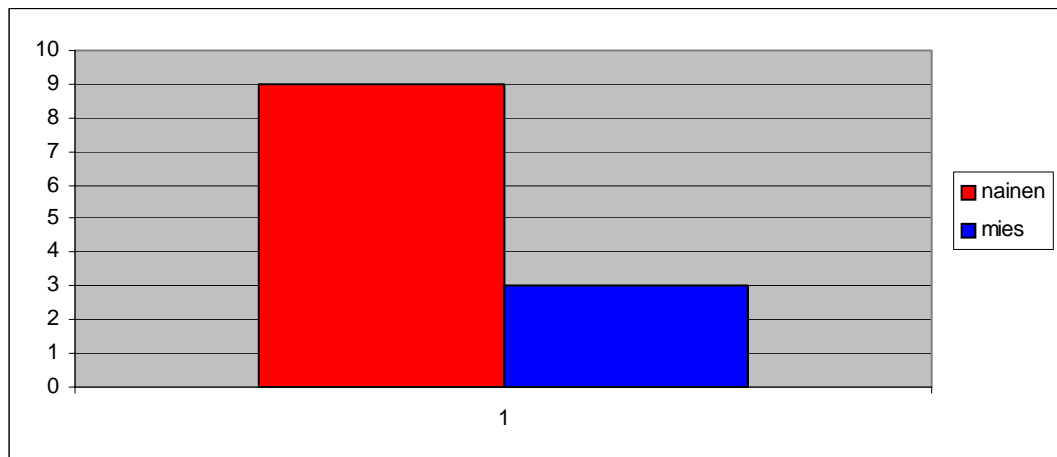
31. Olisiko näkemäsi draamaesitys mielestäsi tehokkaampi päihdekasvatusmenetelmä, jos saisit itse olla mukana toteuttamassa sitä?

Kuvio 54. Olisiko draamaesitys tehokkaampi päihdevalistusmenetelmä, jos nuori saisi itse osallistua sen toteuttamiseen

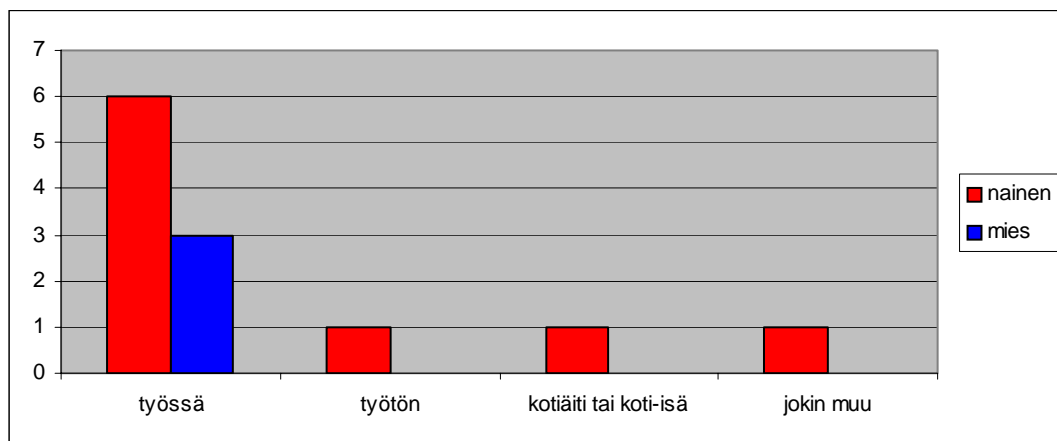
Vanhempien vastausten kuviot

1. Sukupuoli

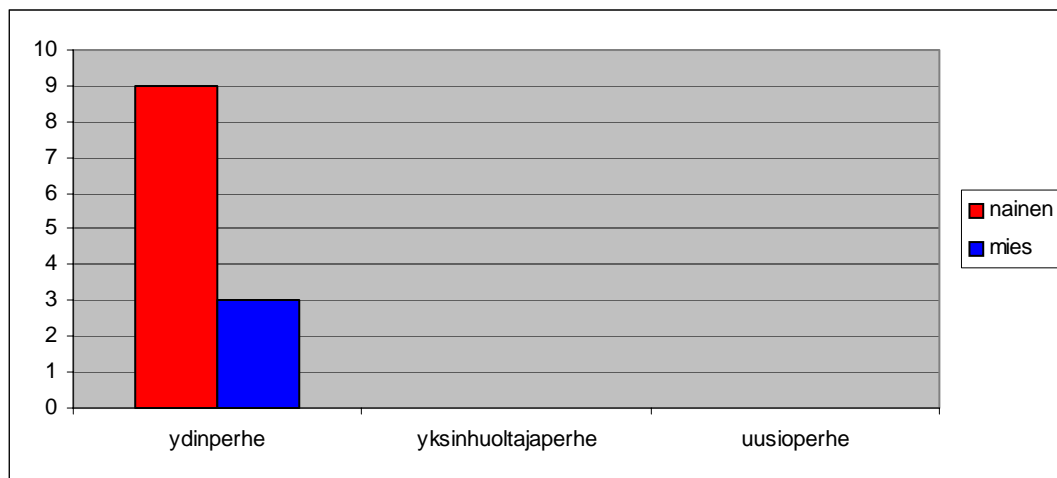
Kuvio 55. Sukupuoli

2. Oletko

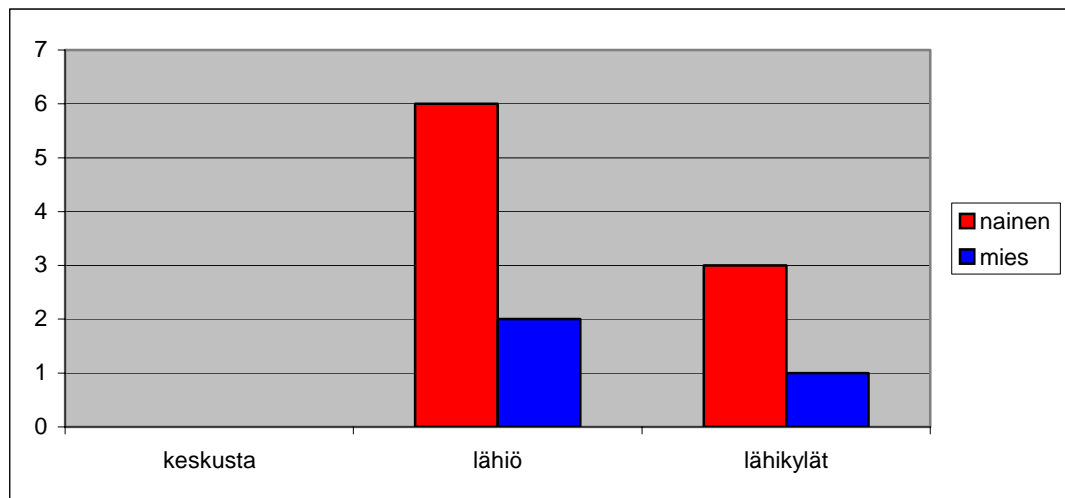
Kuvio 56. Vanhempien työtausta

3. Mikä on perhetyyppinne?

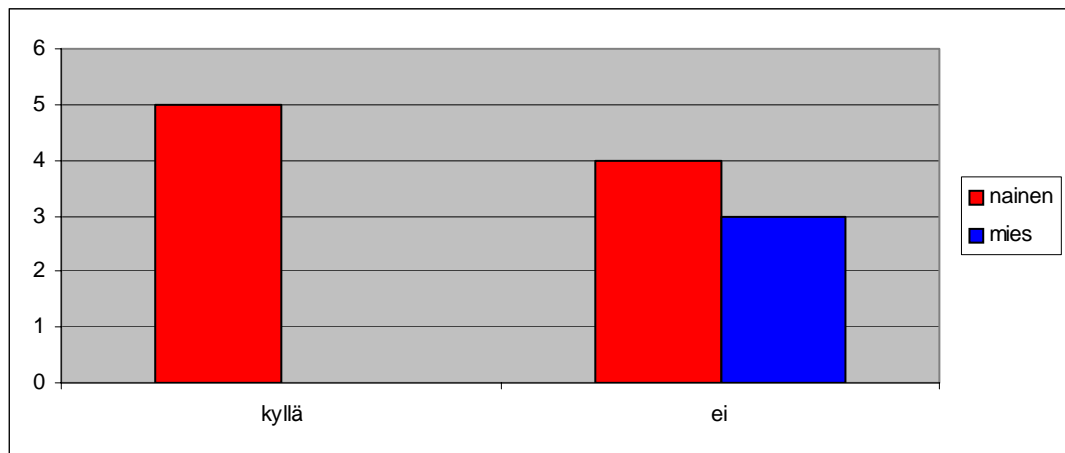
Kuvio 57. Perherakenne

4. Asuin ympäristönne?

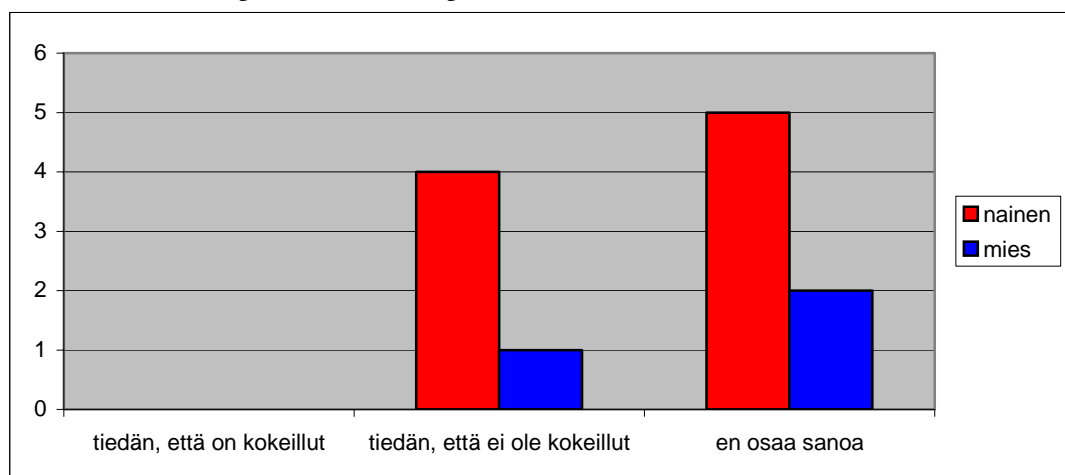
Kuvio 58. Asuin ympäristö

5. Onko joku aikuinen kotona, kun lapsi tulee koulusta kotiin?

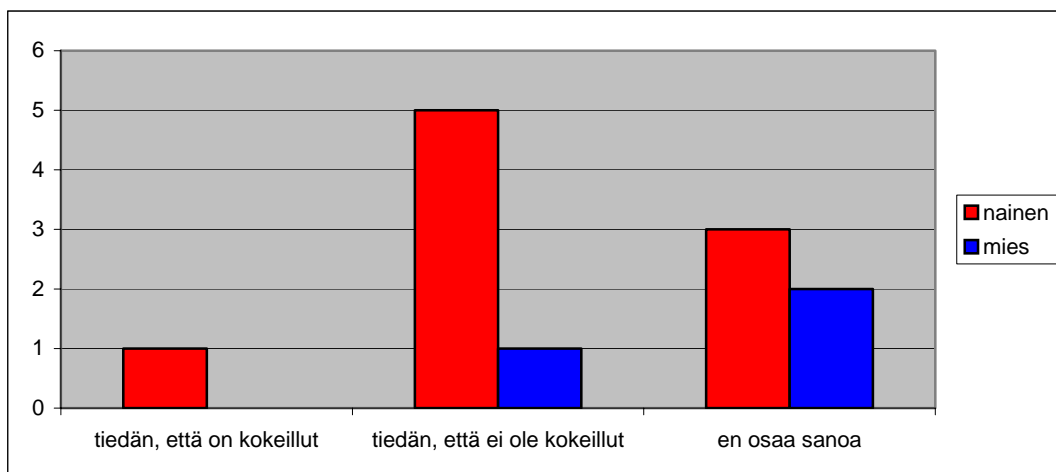
Kuvio 59. Onko kotona aikuinen lapsen tullessa koulusta kotiin

6. Tiedätkö onko lapsesi kokeillut tupakkaa?

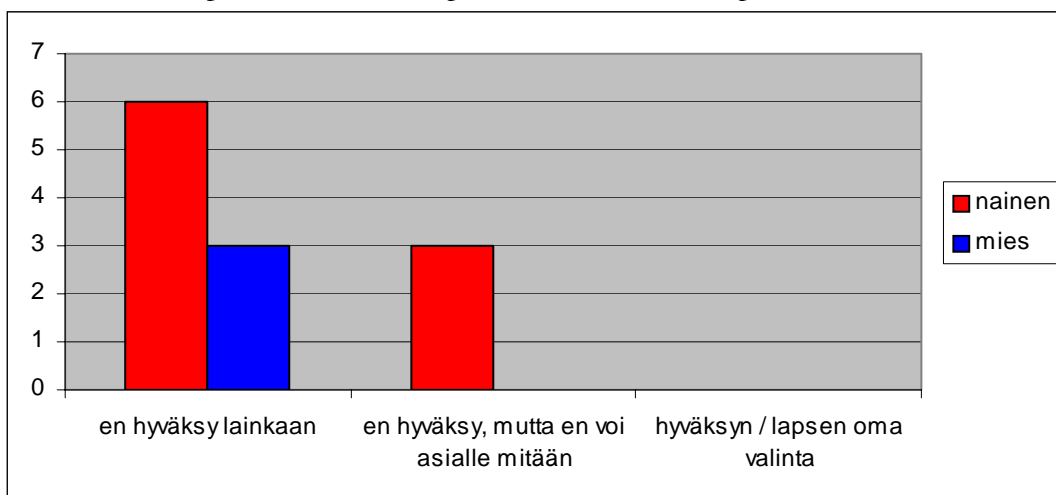
Kuvio 60. Vanhempien tietämys lapsensa tupakoinnin kokeilusta

7. Tiedätkö onko lapsesi kokeillut alkoholia?

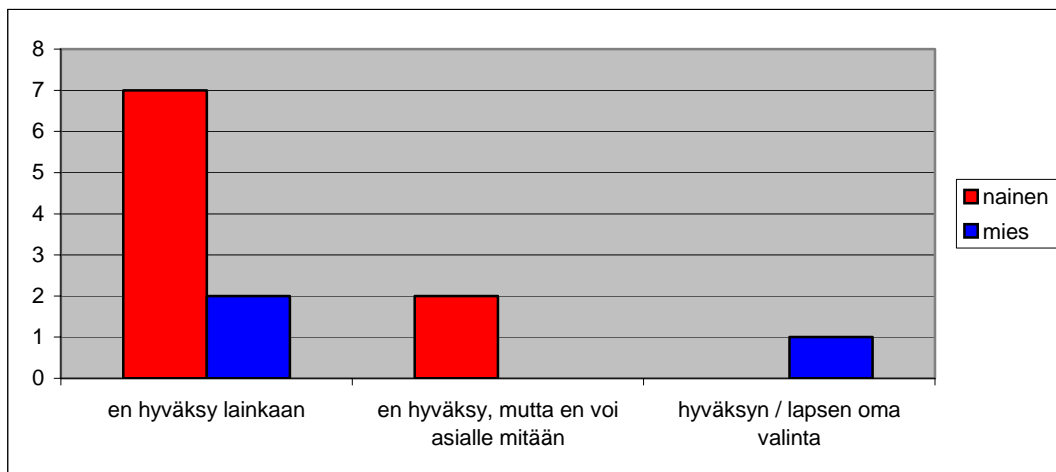
Kuvio 61. Vanhempien tietämys lapsensa alkoholin kokeilusta

8. Miten vanhempana suhtaudutte lapsenne mahdolliseen tupakointiin?

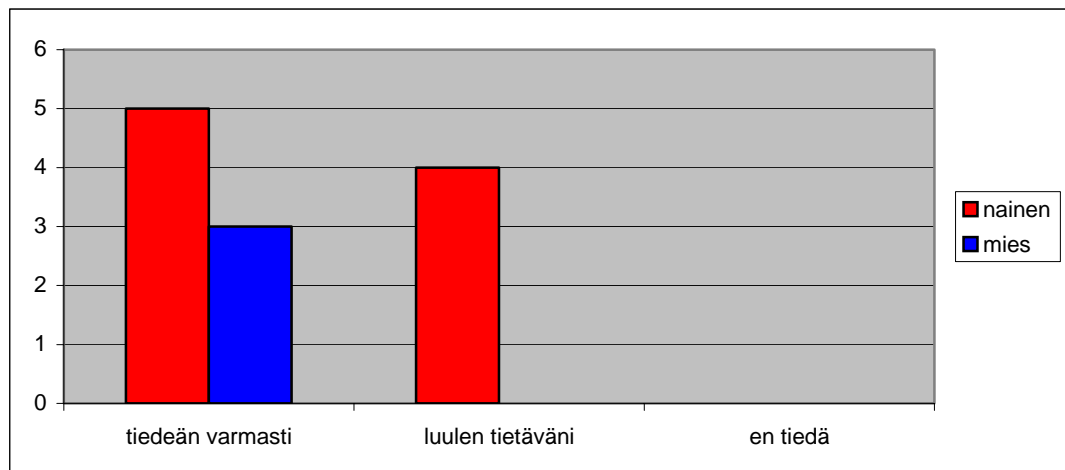
Kuvio 62. Vanhempien suhtautuminen lapsensa tupakointiin

9. Miten vanhempana suhtaudutte lapsenne mahdolliseen alkoholin käyttöön?

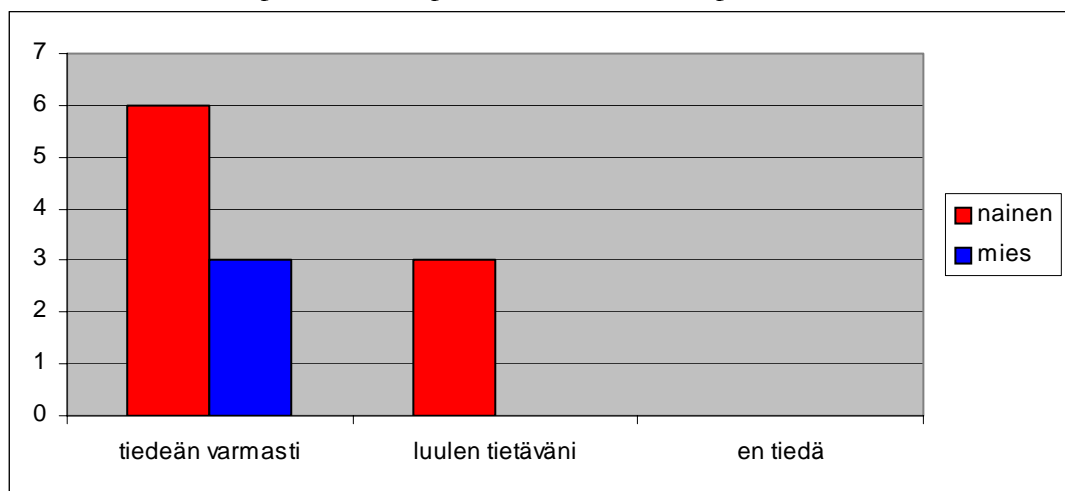
Kuvio 63. Vanhempien suhtautuminen lapsen mahdolliseen alkoholin käyttöön

10. Tiedättekö vanhempana, missä lapsenne viettää viikolla pääsääntöisesti iltansa?

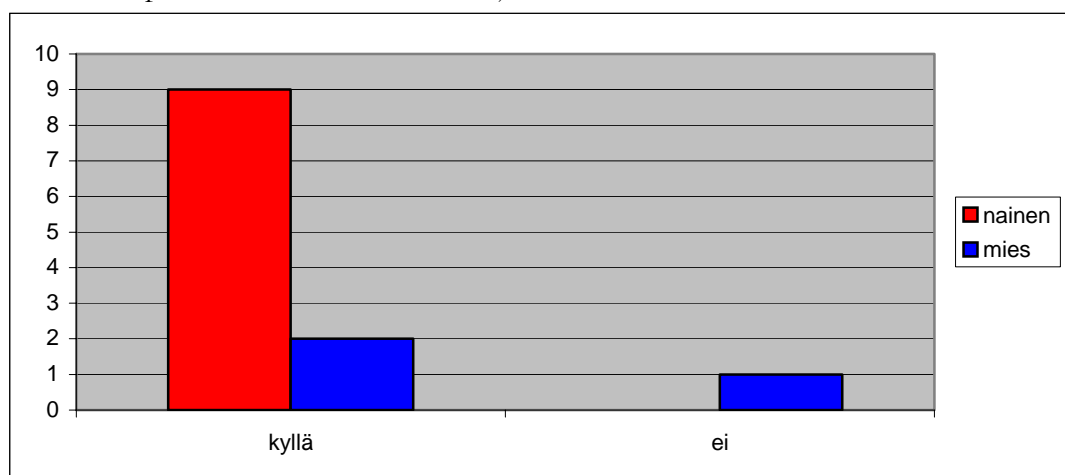
Kuvio 64. Vanhempien tietämys lapsensa illanviettopaikasta

11. Tiedätkö vanhempana, missä lapsenne viettää viikonlopun illat?

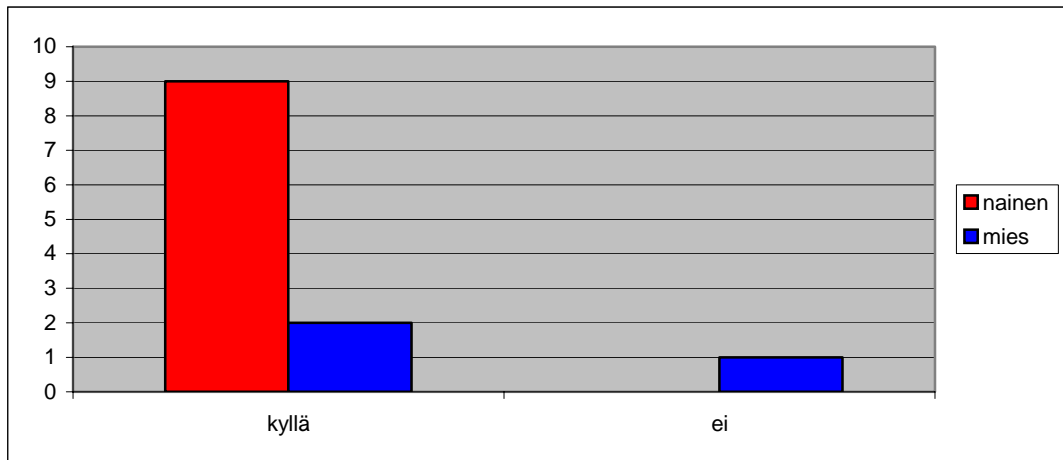
Kuvio 65. Vanhempien tietämys lapsensa viikonlopun illanviettopaikasta

12. Onko lapsellanne viikolla kotiintuloajat?

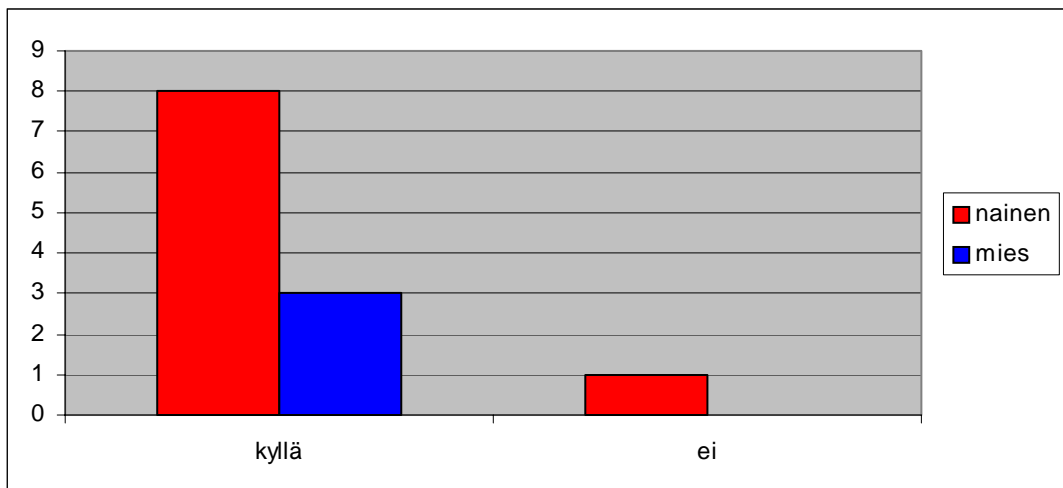
Kuvio 66. Lapsen kotiintuloaika viikolla

13. Onko lapsellanne viikonloppuisin kotiintuloajat?

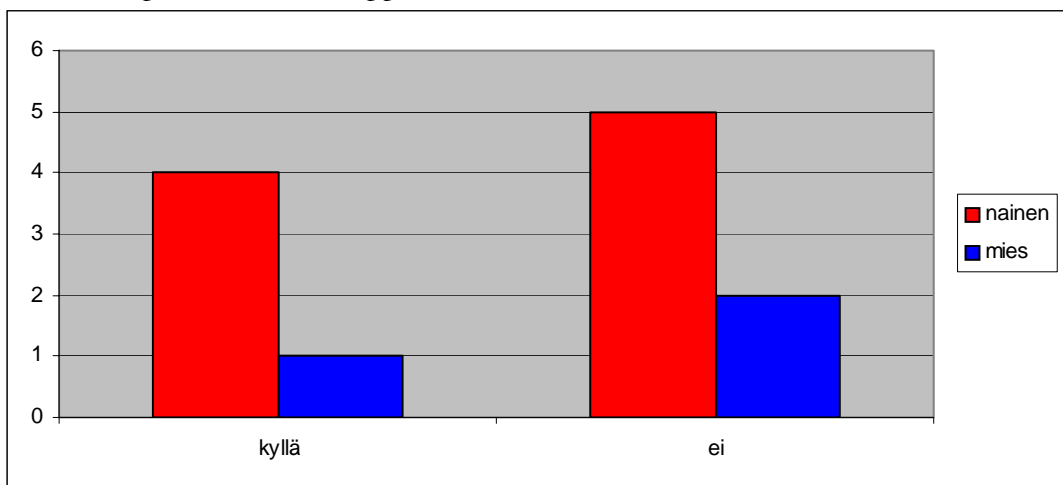
Kuvio 67. Lapsen kotiintuloaika viikonloppuisin

14. Onko lapsellanne arkisin nukkumaanmenoaika?

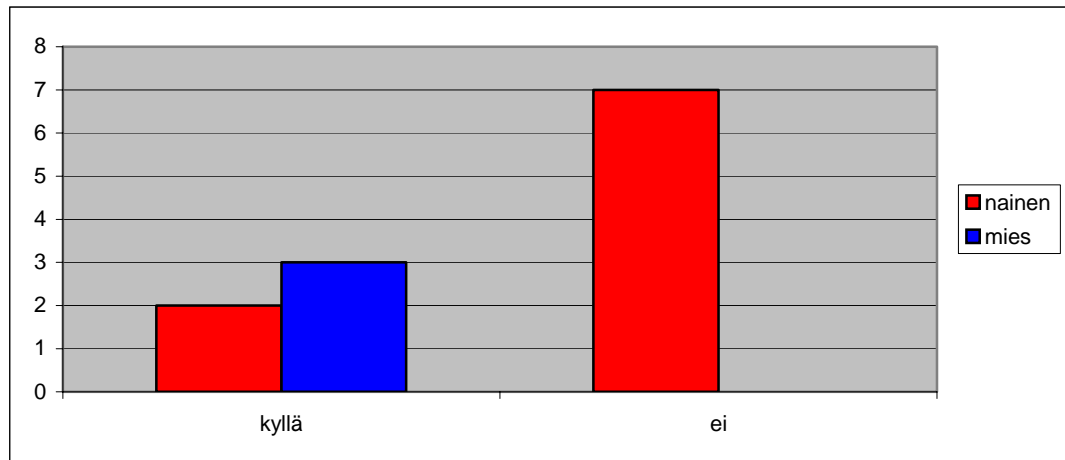
Kuvio 68. Nukkumaanmenoaika arkisin

15. Onko lapsellanne viikonloppuisin nukkumaanmenoaika?

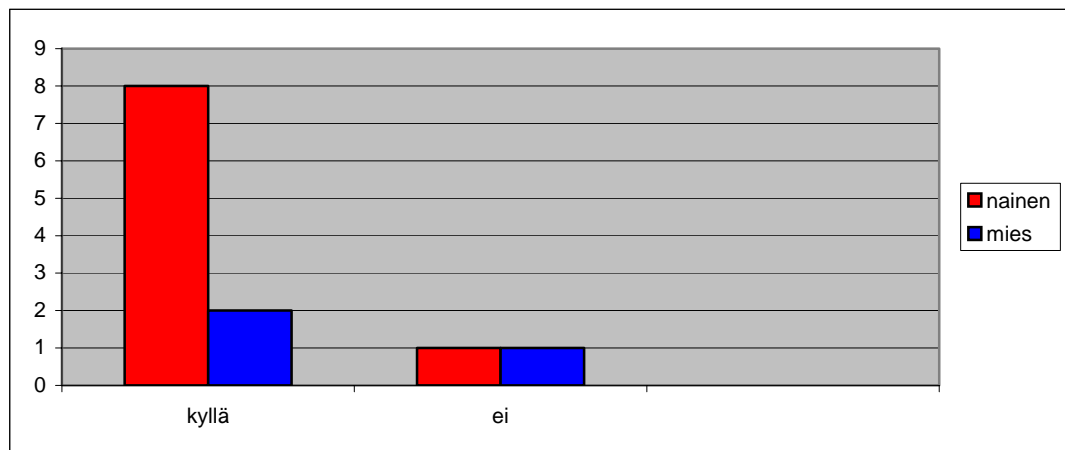
Kuvio 69. Nukkumaanmenoaika viikonloppuisin

16. Onko kotonanne esimerkiksi voimakkaita kipulääkkeitä, yskänlääkkeitä, uni- tai masennuslääkkeitä?

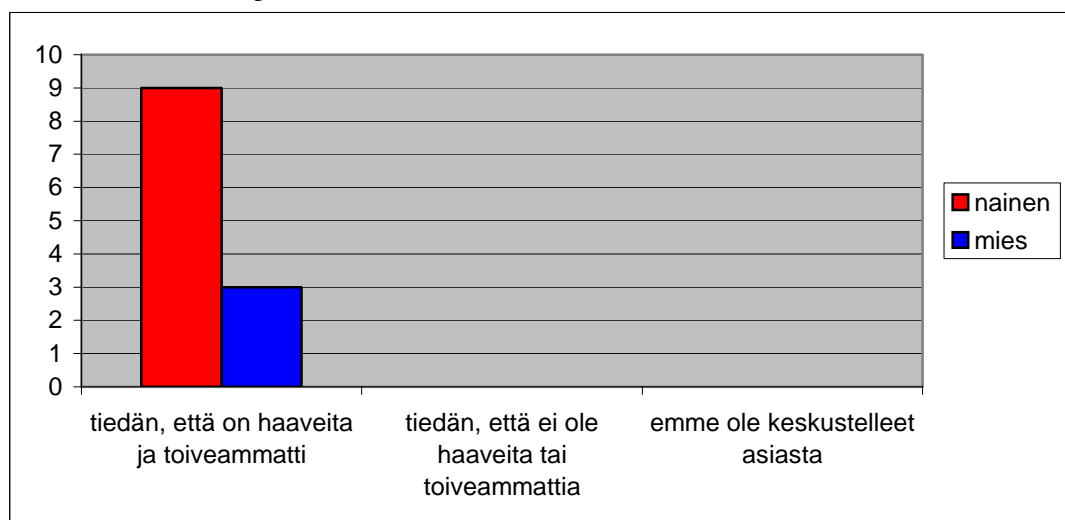
Kuvio 70. Onko kotona voimakkaita lääkkeitä

17. Oletteko keskustelleet lapsenne kanssa päihteistä, niiden käytöstä ja vaaroista?

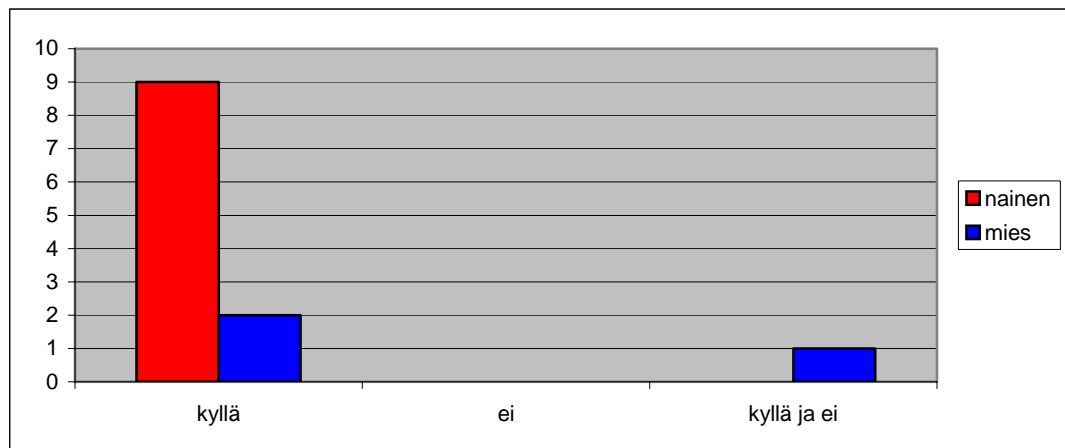
Kuvio 71. Keskustelu päihteistä

18. Tiedätkö onko lapsellanne tulevaisuuden haaveita tai toiveammattia?

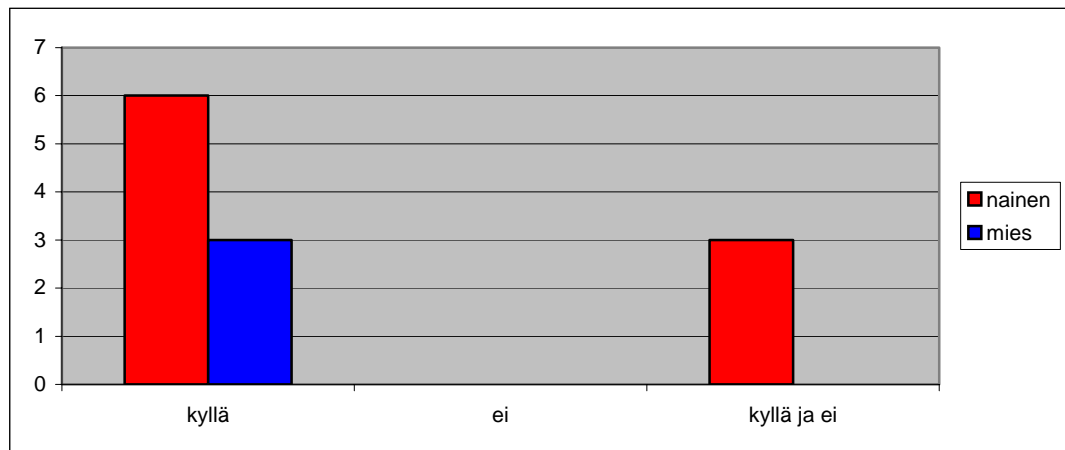
Kuvio 72. Tietämys lapsen tulevaisuudensuunnitelmista

20. Onko draamaesitys mielestäsi hyvä päihdekasvatusmenetelmä nuorille?

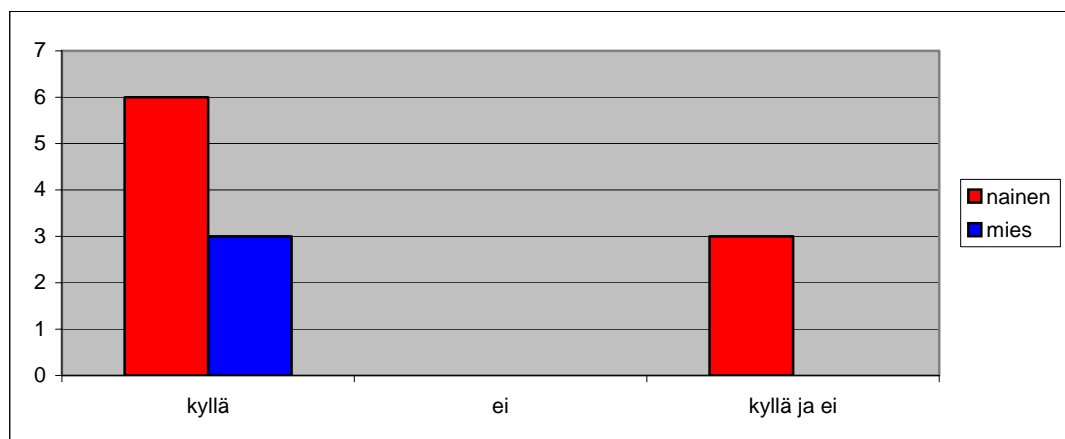
Kuvio 73. Onko draama hyvä päihdekasvatusmenetelmä

21. Voiko mielestäsi tämänkaltainen draamaesitys innoittaa nuoria päihdekokeilun aloittamiseen?

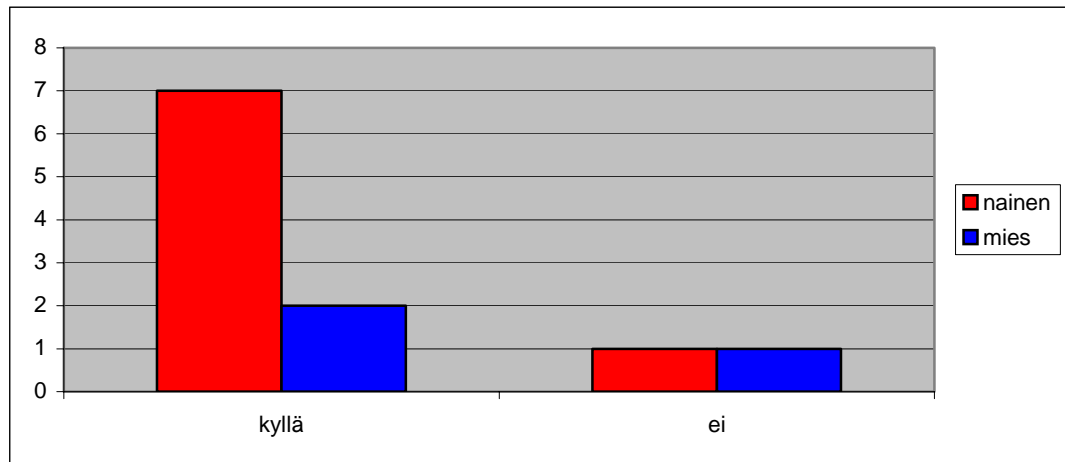
Kuvio 74. Voiko draamaesitys innoittaa nuoria päihdekokeilun aloittamiseen

22. Voiko mielestäsi tämänkaltainen draamaesitys vähentää nuorten mielenkiintoa päihteiden kokeilua kohtaan?

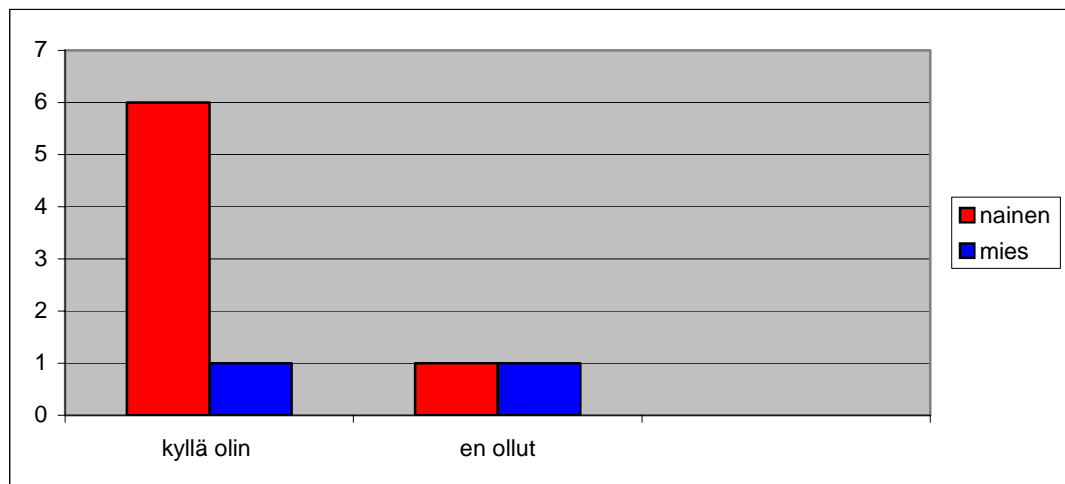
Kuvio 75. Voiko draamaesitys vähentää nuorten mielenkiintoa päihteitä kohtaan

23. Olisiko draama tehokkaampi päihdekasvatusmenetelmä, jos nuoret saisivat osallistua itse sen toteuttamiseen?

Kuvio 76. Olisiko draama tehokkaampi valistuskeino, jos nuoret osallistuisivat sen toteuttamiseen

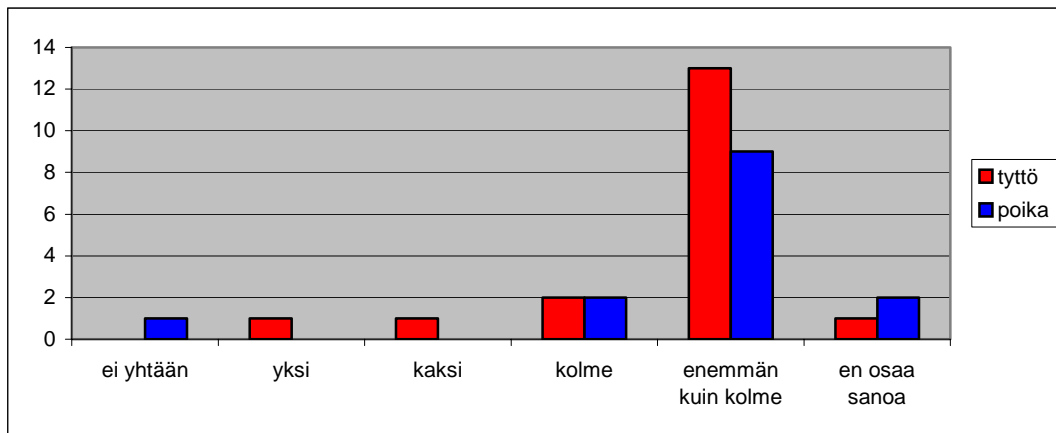
24. Olitko viime keväänä mukana Erika Syrjäsen ja Maria Patrosen suorittamassa kyselyssä?

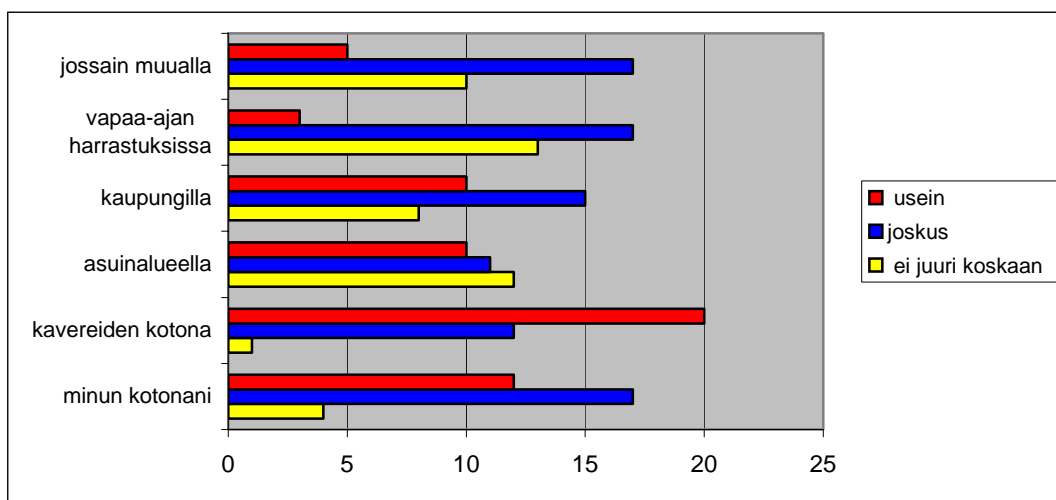
Kuvio 77. Edelliseen opinnäytetyöhön vastaaminen

Kuviot, joihin on yhdistetty 6- ja 7-luokan tulokset

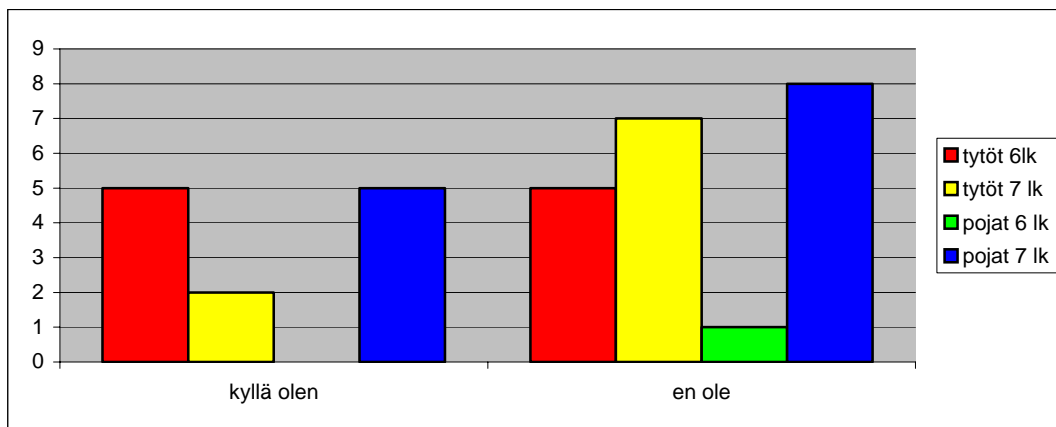
Varhaisnuorten ystävien määrä

Kuviot 78. Varhaisnuorten ystävien määrä

Kuvio 79. Paikat, joissa varhaisnuoret tapaavat toisiaan

Kuvio 80. Alkoholin kokeilu 6- ja 7-luokka

Kajaanin ammattikorkeakoulu
Ketunpolku 4
87100 Kajaani

TUTKIMUSLUPAHAKEMUS

19.02.2006

Kajaanin Lyseo
Rehtori Martti Niemi
Urho kekkosenkatu 1
87100 Kajaani

Tutkimuslupahakemus opinnäytetyön aineiston keräämiseksi

Opiskelemme Kajaanin ammattikorkeakoulussa hoitotyön koulutusohjelmassa sairaanhoitajaksi ja terveydenhoitajaksi. Toinen meistä valmistuu sairaanhoitajaksi syksyllä 2006 ja toinen terveydenhoitajaksi keväällä 2008. Pyydämme tutkimuslupaa Kajaanin kaupungin perusopetuksen tulosalueen johtajalta Martti Niemeltä kerätä aineistoa opinnäytetyötämme varten.

Opinnäytetyömme on jatkoselvitys Erika Syrjäsen ja Maria Patrosen opinnäytetyöhön Varhaisnuorten elämäntavat– Kysely varhaisnuorten elämäntavoista ja suhtautumisesta päihteisiin Kajaanin keskuskoulun- ja Kostamuksen Lizi- koulun 5.-6. – luokkalaisille. Opinnäytetyömme aihe on Varhaisnuorten elämäntavat – päihdeinterventiomallina draama. Opinnäytetyömme tavoitteena on selvittää, miten draamaesitys muutti nuorten käsitystä terveistä elämäntavoista. Tutkimuksemme tavoitteena on saada tietoa asiantuntijaryhmälle, joka tekee tutkimuksemme tulosten perusteella keskusteluaineiston vanhempainiltoja varten.

Ohessa on liitteenä tutkimussuunnitelmamme.

Tutkimusaineisto kerätään maaliskuussa 2006 keskuskoulun vanhempainillassa.

Kyselyyn osallistuminen on luottamuksellista, eikä tutkimukseen osallistuvien henkilöllisyys tule paljastumaan tutkimuksen missään vaiheessa. Ke-

räämme ja säilytämme aineiston voimassaolevien tietosuoja-, salassapito- ja arkistointisäännöksiä noudattaen.

Kunnioitavasti

Hanna Huovinen

STH3AhannaMH@kajak.fi

Anne virrankari

STH3SBAnneV@kajak.fi

Ohjaava opettaja

Maija-Liisa Laitinen

Lupa-anomus hyväksytty /hylätty _____

päiväys, nimi ja nimen selvennys

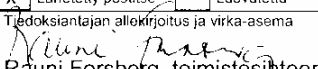
KAJAANIN KAUPUNKI
Sivistyspalvelukeskus

VIRANHALTIJAPÄÄTÖS
Muu päätös

Sivu
1

Viranhaltija ja virka-asema
Perusopetuksen tulosalueen johtaja

Päivämäärä / §
03.05.2006/ § 13

Asia	Hanna Huovisen ja Anne Virrankarin tutkimuslupa-anomus
Päätös ja sen perustelut	<p>Kajaanin ammattikorkeakoulun hoitotyön koulutusohjelmassa opiskelevat Hanna Huovinen ja Anne Virrankari pyytävät tutkimuslupaa aineiston keräämiseksi opinnäytetyötään varten.</p> <p>Opinnäytetyö on jatkoselvitys opinnäytetyöhön Varhaisnuorten elämäntavat -kysely varhaisnuorten elämäntavoista ja suhtautumisesta päihteisiin Kajaanin Keskuskoulun ja Kostamuksen Lizi-koulun 5.-6.-luokkalaisille.</p> <p>Tutkimusaineisto kerätään kyselylomakkeella Keskuskoulun oppilailta ja heidän vanhemmiltaan kevään 2006 aikana.</p> <p>Asiasta on jo alustavasti neuvoteltu rehtori Liisa Metsäkylän kanssa.</p> <p><u>Tulosalueen johtajan päätös:</u> Myönnän Hanna Huoviselle ja Anne Virrankarille pyytämänsä tutkimusluvan.</p> <p>Lisätietoja tulosalueen johtaja Martti Niemi puh. 044-7100 816, sähköposti muotoa etunimi.sukunimi@kajaani.fi.</p>
Päätöksentekooikeus	Sivistyslautakunta 21.2.2005, § 18
Allekirjoitus	Tulosalueen johtaja Martti Niemi
Päätös yleisesti nähtävillä	Paikka ja aika Sivistyspalvelukeskuksessa, Pohjolankatu 13, 87100 KAJAANI, 8.5.2006
Oikaisuvaatimusohje	Päätöksen tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen. Oikaisuvaatimuksen voi tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuuteen päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä kunnan jäsen.
Oikaisuvaatimusviranomainen	Viranomainen, jolle oikaisuvaatimus tehdään ja postiosoite Sivistyslautakunta, Pohjolankatu 13, 87100 KAJAANI, e-mail: kajaani@kajaani.fi
Oikaisuvaatimusaika ja sen alkaminen	Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Kunnan jäsenten katsotaan saaneen päätöksestä tiedon kun pöytäkirja on asetettu yleisesti nähtäväksi. Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana.
Oikaisuvaatimuksen sisältö ja toimittaminen	Oikaisuvaatimuksesta on käytävä ilmi vaatimus perusteluineen ja se on tekijän allekirjoitettava. Oikaisuvaatimus on toimitettava oikaisuvaatimusviranomaiselle ennen oikaisuvaatimusajan päättymistä.
Muutoksenhaku	Valituskielto ja sen peruste ☐ Erillinen muutoksenhakuohje
Tiedoksianto asianosaiselle	Asianosainen Hanna Huovinen, Pyykuja 16 A, 87400 KAJAANI
	Miten ☒ Lähetetty postitse ☐ Luovutettu ☐ Muulla tavalla, miten?
	Tiedoksiantajan allekirjoitus ja virka-asema Ranni Forsberg, toimistosiihteeri
	Vastaanottajan allekirjoitus
Sisäinen jakelu	Keskuskoulu

TOIMEKSIANTOSOPIMUS
OPINNÄYTETYÖT
MUUT OPPIMISPROJEKTIT

Päiväys
12.9.2005

TOIMEKSIANTOSOPIMUS OPISKELIJATYÖNÄ TEHTÄVISTÄ OPINNÄYTETÖISTÄ JA
MUISTA OPPIMISPROJEKTEISTA

TOIMEKSIANTAJAN TIEDOT

Toimeksiantaja	KAJAANIN AMMATTIKORKEAKOULU
Osoite ja puhelinnumero	KALLIOKALLI 7, 87100 KAJAANI.
Työn ohjaaja toimeksiantajan puolelta	SEPPÄ KIMMO

TOIMEKSIANNON KUVAUS

Toimeksiannon kuvaus (mahdollinen liite, projek- tikuvaus yms)	1-2 vuokautteen lasten kielten ohjelmointia varten
Aikataulu	(1.9.2005 - 30.9.2007 ohjelmointia) keuhit 2005 - syys 2006
Kustannusarvio ja kustan- nusvastuu	Henke vastuu kustannuksista
Loppuotoksen muoto	Opinnäytetyö

TOIMEKSIANNON TEKIJÄT KAJAANIN AMMATTIKORKEAKOULUSSA

Toimeksiannon tekijät ja yhteystiedot (opiskelijat)	Harjo Huuonen Anne Viikari
Toimeksiannon ohjaaja Kajaanin amk:ssa	Stahsahannimihelkajok fi Stahsahannev@kaja.fi
Työstä tehdään	☒ opinnäytetyö ☐ muu, mikä

Harjo Huuonen
Tekijöiden allekirjoitukset Anne Viikari
Harjo Huuonen

Seppo Seppä
Toimeksiantajan allekirjoitus

HYVINVOINTI
Sairaanhoitajakoulutus
Terveystieteidenkoulutus
Pl. 52, Kuntokatu 3
87101 Kajaani
Puh. 08 6189 9611
Faksi 08 6189 9620

PALVELUT
Restonomikoulutus
Pl. 52, Kuntokatu 3
87101 Kajaani
Puh. 08 6189 9610
Faksi 08 6189 9620

PALVELUT
Taidemaalareidenkoulutus
Pl. 52, Kuntokatu 3
87101 Kajaani
Puh. 08 6189 9614
Faksi 08 6189 9620

TEKNOLOGIA
Insinööriopetus
Pl. 52, Kuntokatu 3
87101 Kajaani
Puh. 08 6189 9611
Faksi 08 6189 9620

KAJAANIN AMMATTIKORKEAKOULU

TOIMEKSIANTOSOPIMUS
OPINNÄYTETYÖT
MUUT OPPIMISPROJEKTIT

2

TOIMEKSIANNON KUVAUS

Tavoitteet Toimeksiantajan kannalta	Selvitää pähkinämerkintien verkkosivon muuttamisen käytön mahdollisuuksia. Tulokset toimivat perustana keskusteluihin tulevista elämäntavoista	
Opiskelijoiden oppimisen kannalta	Tehdään tutkimus ja tehdä siitä kirjallinen raportti.	
Keskeiset tuotokset (raportit, suunnitelmat, tuotteet, esitteet, tietokoneohjelmat, tilaisuudet yms.)	Opinnäytetyön esitys 26.10.2006 kirjallinen raportin palautus 22.11.2006	
Sovitut kokoukset ja raportoinnit		
Projektin resurssit		
1. Toimeksiantaja		
2. Opiskelijat		
3. Ammattikorkeakoulun ohjausresurssit		
Kustannusarvio ja kustannusvastuu	Arvio	Vastuu
Matemaattit Lantekustannukset Opiskelijoiden palkkiot Ohjaavan opettajan palkkiot Matkakustannukset Muut		Projektin vastaa opinnäytetyön kustannuksista
Muuta Luottamuksellisuus Tekijänoikeudet Laskutus		

Sopimuksessa noudatetaan Kajaanin ammattikorkeakoulun vakioehtoja opiskelijatyönä tehtävistä toimeksiannoista.

HYVINVOINTI

Sairaanhoitajakoulutus
Terveystieteidenkoulutus
PL 52, Keskustie 5
81101 Kajaani
Puh. 08 6189 9612
Faksi 08 6189 9620

PALVELUT

Restonomikoulutus
PL 52, Keskustie 5
81101 Kajaani
Puh. 08 6189 9610
Faksi 08 6189 9620

PALVELUT

Tradenomikoulutus
PL 52, Keskustie 5
81101 Kajaani
Puh. 08 6189 9454
Faksi 08 6189 9424

TEKNOLOGIA

Insinöörinkoulutus
PL 52, Keskustie 5
81101 Kajaani
Puh. 08 6189 9611
Faksi 08 6189 9620